

KARLOVA UNIVERZITA
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ

Tanec jako hobby, životní styl nebo ekonomická aktivita?
Reflexe tance u členek tanečního studia X ve městě Y

Bakalářská práce

Praha 2012

Vedoucí bakalářské práce:
Doc.PhDr. Blanka Soukupová,CSc.

Vypracovala:
Lucie Lorencová

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a použila prameny uvedené v seznamu literatury. Použité prameny a literatura jsou řádně citovány. Tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 6. 1. 2012

.....

podpis

Poděkování

Na tomto místě bych ráda upřímně poděkovala **doc. PhDr. Blance Soukupové, CSc.** za přínosné rady, vstřícnost a ochotu při vedení mé bakalářské práce.

OBSAH

1. ÚVOD	1
1.1 Cíl výzkumu.....	1
1.2 Prostředí výzkumu.....	1
1.2.1 Charakteristika tanečního studia X.....	1
1.2.2 Stručná charakteristika města Y.....	4
1.3 Metody výzkumu	8
1.3.1 Výběr respondentek.....	9
1.3.2. Profily respondentek.....	10
1.4 Definice relevantních pojmů.....	14
2. FUNKCE A VÝZNAM TANCE VE SVĚTLE VYBRANÝCH TITULŮ ODBORNÉ ANTHROPOLOGICKÉ A SOCIOLOGICKÉ LITERATURY	16
2.1 Funkce a významy tance.....	16
2.1.1 Rituální (obřadní) význam.....	16
2.1.2 Společenská a zábavní funkce tance.....	17
2.1.3 Fyziologický a psychologický význam tance.....	19
2.2 Vybrané příklady tanců a jejich významů.....	20
3. VÝZNAMY A FUNKCE TANCE PRO AKTÉRKY TANEČNÍHO STUDIA X VE MĚSTĚ Y	22
3.1 Funkce a významy tance pro členky tanečního studia X.....	22
4. ZÁVĚR	36
4.1 Tanec jako hobby, životní styl nebo ekonomická aktivita.....	36
5. POUŽITÁ LITERATURA A POUŽITÉ INTERNETOVÉ ODKAZY	38
6. PŘÍLOHY	40
Příloha č. 1: Doslovné přepisy rozhovorů	
Příloha č. 2: Protokol ze zúčastněného pozorování	

1. Úvod

1.1. Cíl výzkumu

Volný čas má v současné české společnosti velký význam. Volný čas vyplňují různé aktivity a v případě mé práce je takovou aktivitou tanec. Cílem mé bakalářské práce je analyzovat, jak dívky z tanečního studia X v malém městě Y reflektují tanec a jaká je jejich motivace k provozování této aktivity. Zaměřuji se na dívky ve věku 17-25 let a zjišťuji, zda je tanec pro tyto dívky prostředkem ke zlepšení vzhledu, prostředkem k výtěžku, zálibou, prostředkem k upevnění společenského postavení v malém městě nebo snad přímo životním stylem. Téma pro svou bakalářskou práci jsem hledala poměrně krátce. Deset let jsem byla členkou tanečního studia X ve městě Y, kde od narození bydlím.

1.2. Prostředí výzkumu

1.2.1 Charakteristika tanečního studia X

Taneční studio X vzniklo v roce 1996 a od svého vzniku působí ve stejné lokalitě. Již čtyři roky předtím však fungoval taneční kroužek v rámci základní umělecké školy a Masarykova klasického gymnázia. Od té doby studio vystřídalo tři výuková místa a dnes má přes 170 členů. Navštěvují jej děti od tří let až do dospělosti, které se organizují do věkových skupin. Toto studio se nezaměřuje na latinsko-americký a společenský tanec. Základem je skupinový tanec ve formacích. Členové studia se zaměřují na různé taneční styly (americký a jazzový step, hip hop, mažoretky, dance show, muzikálové show, kankán, balet apod.) Až na některé výjimky zde tančí prakticky výlučně jen dívky.¹

Taneční studio získává finance především od vlastních členů, dále od města, ale i od místních sponzorů.² Sponzoři přispívají zhruba 7%, 8-10% přispívá město z grantu, 3% tvoří

¹ Tančí zde pouze 8 chlapců, všichni v kategorii hip hop a step. V nejstarší věkové kategorii jsou pouze dívky. Od října 2011 však jejich řady rozšířili tři mladíci, protože studio rozšiřuje své aktivity o akrobatické mažoretky.

² Sponzoři TS X: Alfa Classic, Billa Y, Rádio Blaník, Kamenosochařství a restaurátorství Bohumil Pánek, Galanterie Rudolf Flachs, Jazykové studio Sylvy Maříkové, Cestovní agentura Konvest, Lahůdky Eva Čiháčková, Lékárna u Bílého Lva, Bydlení Löbl, Realitní kancelář Marlen, Pekařství Frydrych, Přívěsy Tonicar, Rugby club Y, Restaurace Na Rychtě, Toyota Tsusho, Studio 2P, Kapt. Jack, Face Factory, Elektrocentrum Kadlec, EK Design, Restaurace Jureček. (www.X.cz, 13.8. 2011).

výdělek z akcí a 80% si platí členové studia sami. Výše kurzovného pro nejstarší členky studia se pohybuje okolo 2000 Kč za půl roku, kostýmy vychází průměrně na 800 Kč za rok a na účely taneční akademie³ přispívá každý člen studia každoročně 200 Kč. Výše kurzovného se odvíjí od počtu absolvovaných hodin, od angažovanosti členek a jejich rodičů⁴ a také od věku členů. Obecně platí, že nejmenším členům studia je vyměřeno nejvyšší kurzovné, protože je jim věnováno více času a pozornosti než členům starším.⁵

Již od roku 1999 má taneční studio tělocvičnu v budově základní školy,⁶ vchod do tělocvičny je však z opačné strany, z frekventované ulice. Pokud zrovna nezačíná nebo nekončí trénink, je vchod zamčený a každý návštěvník musí zazvonit. Hlavním prostorem je tělocvična s poměrně nízkými stropy, která se nachází v suterénu školy. Tělocvična je lemovaná žebřinami a čelní stěna je opatřena zrcadly. V rohu u zrcadla je umístěná kvalitní přehrávací aparatura. Bohužel určitou část prostoru vlastní taneční plochy blokují tři silné sloupy podpírající strop.⁷ Před vlastní tělocvičnou je šatna, která je vymalovaná veselými barvami a vyzdobená nejrůznějšími výtvarnými pracemi, jsou tu barevné koberce, barevný nábytek, hračky apod. Zout se je ale třeba ještě před vstupem do šatny v jakési předsínce, kde je umístěn botník. Celý prostor nemá velké rozměry, avšak působí velice útulně a vládne tady rodinná atmosféra. Tato tělocvična ovšem během školního vyučování nebo o víkendech slouží i jiným účelům a tedy i TS X má tělocvičnu v běžném pronájmu. Na první pohled je ovšem patrné, že tělocvična je nejvíce uzpůsobená tanci. TS X využívá tělocvičnu všechna všední odpoledne a večery a má zde opravdové zázemí, vždyť také výzdobu, výmalbu a další vybavení zaplatila vedoucí studia ze svých prostředků. Na zdech je i logo tanečního studia, nástěnka s členskými informacemi apod.

Taneční studio nabízí taneční vystoupení v širokém spektru tanečních stylů a věkových kategorií. Vystoupení se hodí jako předtančení na plesech, různých společenských akcích, koncertech zpěváků, diskotékách apod. Nejčastěji jsou členky tanečního studia vidět na kulturních akcích města Y, ale i jinde v České republice. Nejdůležitějším vystoupením je tzv.

³ Taneční akademie je celovečerní událost, která se koná jednou ročně a kde všichni členové studia představí nacvičené choreografie.

⁴ Např. pokud členky pomáhají s výukou nejmenších členů studia, jejich matky šijí kostýmy apod. je kurzovné nižší.

⁵ Informace pocházejí z krátkého rozhovoru s vedoucí TS X před začátkem zúčastněného pozorování dne 30.9. 2011.

⁶ Ve městě Y najdeme celkem 4 základní školy. Již pátým rokem zde funguje i soukromá základní škola s dvojjazyčnou výukou.

⁷ Právě kvůli této nevýhodě má skupina nejstarších dívek, které nově trénují akrobatické roztleskávačky jednou týdně k dispozici velkou tělocvičnu ZŠ.

taneční akademie, která se každým rokem na jaře koná v místní sportovní hale a kterou již 15 let uvádí zpěvačka Heidi Janků.⁸ Během taneční akademie, která trvá přibližně tři hodiny a přestávkou je rozdělena na dvě části, se představí všichni členové v tanečních číslech, které si připravili během uplynulého roku. Počet uvedených tanečních čísel se rok od roku různí, pravidlem však je, že jich přibývá, stejně jako přibývá tanečních stylů, kterým se TS X věnuje.

Co se rozdělení do skupin týče, děti od tří do pěti let navštěvují tzv. přípravku pro začátečníky, kde se učí naslouchat hudbě a do jejího rytmu vkládají základní pohyby. Přípravka pro pokročilé je určena dětem ve věku 5-7 let. Děti v tomto věku se učí základům baletu, lidovým tancům a často používají rekvizity (stuhy, míče, hračky apod.) Nejmenší děti vystupují v tzv. baby show, které většinou korespondují s dějem nějakého pohádkového příběhu.

Zhruba od sedmi let mají děti možnost výběru specifického tanečního stylu/ů. Například styl hip hop mohou vyzkoušet už šestileté děti, děti věku 9-14 let trénují hip hop ve skupině A a skupina B je určena pro starší 15 let.⁹ Nejstarší dívky získaly v roce 2010 v kategorii hip hop druhé místo v celorepublikové soutěži.¹⁰

Velice populární je v TS X step.¹¹ Kurz s názvem Country step je v podstatě určen menším dětem, kteří se chtějí naučit základům stepu. Již čtyři roky se zde vyučuje tzv. clogging,¹² kterému se věnují už zkušenější děti. Právě ve stepování dosahuje TS X úspěchů na celorepublikové úrovni.¹³

Nejstarší děvčata tančí i jako roztleskávačky¹⁴ a mažoretky.¹⁵ Již od roku 1999 jsou dvorními roztleskávačkami místního rugby clubu. V posledních dvou letech se dívky

⁸ Zpěvačka a moderátorka Heidi Janků žánrově spadá do proudu české populární hudby.

⁹ Hip hop se zrodil v 70. letech v černošských ghettech a v průběhu 80. let se dostal do Evropy. Je to hudební a taneční styl, ale odráží se i v módě (volné oblečení, teplákové kalhoty, kšiltovky...) a v životním stylu mladé generace. Hip hop se typicky tančí na osminové noty, kdy výrazné odrazy a hbité variace střídají táhlejší pohyby. Tanec může být doplněn náhlými zastaveními a vtipnými postoji. Hip hop čerpá inspiraci z mnoha stylů, např. může využívat jednoduché prvky z breakdance. (Balaš, R.: Tance 20. století, Olomouc:Hanex, 2003, s. 51, 77).

¹⁰ Soutěž s názvem Poupata 2010 se konala v Heřmanově Městci.

¹¹ Step vznikl okolo roku 1840 v čistě amatérském prostředí. Má původ v afrických kmenových tancích a v irských podupových tancích. Jedná se o svižný krokový tanec, při němž tanečníci vytvářejí rytmus nohama a na botách mají připevněné speciální plechy. (Balaš, R.: Metodika tap dance, Brno, Janáčkova Akademie múzických umění, 1982, s. 1).

¹² Clogging je americký country step, při cloggingu tanečník více zvedá nohy, pohyb je houpavější a vychází už z kolenou.

¹³ Na 20. celostátním setkání dětských country tanečních souborů v Táboře v r. 2010 (20. CSDCTS) zvítězily děti z TS X v kategorii mladší a starší sóla, mladší a starší dueta a Country show. Druhá místa získaly v kategoriích Clogging open a Line dance. Dále získaly prvenství na Mistrovství ČR 2011 v kategorii mladší sóla, mladší free style a mladší dueta.

¹⁴ Roztleskávačky tančí s barevnými třásněmi, které jsou svázané většinou z mikrotenových proužků.

¹⁵ Tanec mažorettek je založen zejména na pochodu a pestré práci s hůlkou. Technika pochodu a držení těla má velký význam.

soustřeďují i na taneční roztleskávačky, které nemají nic společného se sportovními zápasy. Od října 2011 počítají členky studia s novým projektem- akrobatickými roztleskávačkami.

Klasické mažoretky se dělí do dvou věkových skupin. Malé mažoretky jsou ve věku 6-13 let, velké mažoretky jsou z nejstaršího ročníku a jsou starší patnácti let. Velkou zvláštností je kurz stylu hliners,¹⁶ který se naučila jedna členka studia na ročním studijním pobytu v USA a kterému se nejstarší dívky momentálně také věnují.

Nejstarší ročník se také věnuje kankánu, se kterým vystupuje zejména na plesech a večírcích, dále tančí nejrůznější vystoupení, kde se taneční styly prostupují a často sledují nějaký děj nebo se inspiroují hvězdami populární hudby apod. Proto je lze zařadit pod název dance show nebo muzikálová show.

Taneční studio X vede absolventka taneční konzervatoře a HAMU v Praze. Dnes je ve středním věku. Během své taneční kariéry působila postupně nejprve jako sboristka baletu Národního divadla v Praze, dále jako učitelka tanečního oboru na základních uměleckých školách v Praze a následně jako lektorka na lidové konzervatoři v Praze. V současné době se plně věnuje práci v tanečním studiu.

Několik nejstarších členek studia vypomáhá vedoucí studia s výukou nejmenších i starších dětí. Tyto zkušené dívky jsou tzv. asistentky vedoucí TS X, ale vždy působí v její přítomnosti a řídí se jejími pokyny. V hodině jsou většinou dvě asistentky, nejmenší děti mají asistentky tři.

1.2.2 Stručná charakteristika města Y

Město Y se rozkládá zhruba 20 km od Prahy a to na ploše 2 581 hektarů.¹⁷ Ke dni 31.12. 2010 má 13 188 obyvatel, z toho 6 877 žen a 6 311 mužů. Ve věku 0-14 let je 2 416 obyvatel, ve věku 15-64 let je 9 525 obyvatel a ve věku 65 a více let je 1 885 obyvatel. Průměrný věk obyvatel je 39,79 let.¹⁸ Město Y je obcí s rozšířenou působností.¹⁹

Historie města sahá až do druhé poloviny 13. Století. V 19. století zde vznikly první důležité instituce, které ovlivnily kolorit města. V tomto období byl založen Sokol a brzy po jeho vzniku vznikla spolková knihovna a divadelní odbor. Vzhledem k neobyčejně čistému

¹⁶ Sportovní tanec, který se tančí v rámci tanečních týmů středních škol a universit v USA. Spočívá v energickém vykopávání nohou do vysoké výšky po celé jejich délce. Tančí nejméně 9 tanečnic, které se musí pevně držet za ramena a měnit formace. Velmi důležitá je vizuální stránka celé formace.

¹⁷ <http://info.Y.cz/mesto/zakladni-informace-o-meste>. 12.8.2011.

¹⁸ Poslední demografické údaje, které jsou zveřejněny na internetových stránkách města, pochází z 1. 1. 2010. Mnou uvedené demografické údaje z 31.12.2010 jsem získala prostřednictvím telefonního rozhovoru s vedoucí oddělení evidence obyvatel.

¹⁹ <http://info.Y.cz/mesto/spravni-pusobnost-obce-s-rozsirenou-pusobnosti>. 11. 12. 2011.

ovzduší zde byla na konci 19. století založena vychovatelna pro opuštěné a slabé děti. Objekt, který připomíná zámek, leží v pásu lesů a dnes slouží jako léčebna dětských respiračních chorob. Patří k nejvýznamnějším zařízením svého druhu v České republice.²⁰ V druhé polovině devatenáctého století byla postavena železnice a na samém počátku 20. století byl založen fotbalový klub.

Pro účely mé práce je třeba hovořit právě o století dvacátém, protože především v tomto období získalo město svůj typický charakter. Už brzy po roce 1918 mělo město mnoho společného s Prahou. Rostlo v moderní okresní město, přestože okolí mělo stále agrární charakter. Mnoho místních v Praze pracovalo, naopak Pražané si zde stavěli luxusní domy. V meziválečném období se město Y rozrůstalo a stalo se vyhledávaným rekreačním střediskem. Výhodou bylo levné bydlení a vynikající spojení s hlavním městem, které mimo jiné zajišťovala i železnice, která byla poměrně vytížená.²¹ Vyrostlo zde mnoho moderních vil a město bylo luxusním letním rekreačním střediskem pro středostavovskou společnost. Dětilo se na dvě části, jednak na starou zástavbu v okolí historického centra města a jednak na novější část v blízkosti lesů, která byla hlavní rekreační oblastí. Výstavba rodinných domů a vilek se soustředila především do této novější rekreační oblasti. Pomyslným orientačním dělítkem obou částí města byla a stále je železnice.²²

I tanec má ve městě Y dlouholetou tradici. Za první republiky se v sále Městského kulturního střediska pořádaly taneční kurzy, jejichž tradice pokračuje dodnes. V období první republiky se také při zdejších hotelech Amerika a Monopol pořádaly pravidelné taneční parkety a odpolední taneční čaje. Taneční zábavy pořádal i Sokol.

V druhé polovině dvacátých let byl založen divadelní spolek Tyl, který byl nejvýznamnějším divadelním spolkem ve městě a jeho činnost úspěšně pokračuje do dnešních dnů. Do dvacátých let také spadá vznik šachového klubu a turistického klubu.

Na počátku třicátých let zde bylo zbudováno koupaliště Na Jurečku, které bylo velmi oblíbené i mezi slavnými osobnostmi. Mezi nejdůležitější návštěvníky koupaliště a přilehlé restaurace patřili slavní prvorepublikoví herci. V restauraci, která přiléhala koupališti Na Jurečku, byl zřízen taneční parket a konaly se zde akce s programem, hudbou a tancem.²³ Na počátku třicátých let byly postaveny i tenisové kurty a vznikl tenisový klub. Ve stejné době

²⁰ Nepřetržitě, již 115 let (od dob svého vzniku) slouží tato budova výhradně dětem. Po roce 1989 se stala jedním z prvních nestátních zařízení v České republice a dnes se zde léčí děti z celé České republiky. (Tamtéž, s. 284.)

²¹Kolektiv autorů.: Kapitoly z dějin Y, Městská rada Y, 1997, s. 287 a 288.

²² Tamtéž, s. 290.

²³ Tamtéž, s. 291 a 297.

byl založen i klub ledního hokeje. Od roku 1936 měl velmi důležitou funkci i Sportovní studentský club (SSC), jenž často pořádal přednášky, besedy apod.²⁴

O tom, že taneční život za okupace neutichl, vypovídá fotografie z roku 1941, na níž je zachycen taneční mistr František Trpálek a jeho žáci.²⁵ Do válečných let spadá vznik místního rugby clubu, který byl založen v roce 1944. Od roku 1945 zde žil známý spisovatel a hudebník K. V. Burian, který mimo jiné učil hudební výchovu na zdejším gymnáziu, vedl pěvecký sbor a napsal hudbu pro divadelní spolek Tyl. Co se literatury týče, jsou s městem spjaty zhruba dvě desítky spisovatelů.²⁶

Potom, co se v roce 1948 moci ujali komunisté, proběhla na radnici čistka a rychle docházelo k vyvlastňování majetku. V padesátých letech bylo založeno čtyřleté gymnázium, které dnes nese jméno J. A. Komenského. Ve stejném období došlo k otevření nové mateřské školy, veterinárního střediska, kina a především byl zahájen provoz v nové okresní nemocnici.²⁷ Po roce 1970 pak došlo k rozsáhlé výstavbě bytů a zejména byla postavena zdejší sportovní hala, kterou v 80. letech doplnilo kluziště.²⁸ Ve stejné době se začalo znovu dařit místních ochotníkům, jejichž činnost v padesátých a šedesátých letech stagnovala. Na počátku 70. let získali zdejší divadelníci několik ocenění na okresních divadelních soutěžích.²⁹

Po roce 1989 docházelo k mnohým změnám, pochopitelně k změně v politické struktuře, v místních názvech a k navrácení majetku původním majitelům apod. Zejména došlo k privatizaci a rekonstrukci Olivovy léčebny. Zejména v roce 1993 proběhlo ve městě mnoho stavebních úprav a o rok později byla započata výstavba rozlehlého domu s pečovatelskou službou. Téhož roku byla zahájena i rozsáhlá výstavba rodinných domů,³⁰ fitcentra apod.

V roce 1991 došlo k obnovení Sokola a byla ustavena nová sokolská jednota, která má dnes přes tisíc členů.³¹ TJ Sokol se nadále aktivně podílí na kulturním životě města, pravidelně pořádá tradiční maškarní šibřinky,³² atletické dny pro děti i dospělé, karnevaly, sokolskou Akademii, letní tábory apod.

²⁴ Tamtéž, s. 416 a 417.

²⁵ Vít, I.: Tancování v Y. IN: Y kurýr 2/2006, s. 30.

²⁶ Tamtéž, s. 393 a 396.

²⁷ Tamtéž, s. 21.

²⁸ Tamtéž, s. 105.

²⁹ Tamtéž, s. 77.

³⁰ <http://info.Y.cz/mesto/kronika-mesta-Y-1989-2005> (Šafránková, A.: Kronika města Y 1994, Okres Praha Východ, s. 151), 29.10.2011.

³¹ Kolektiv autorů.: Kapitoly z dějin Y, Městská rada Y, 1997, s. 480.

³² Staročeský název šibřinky znamená veselí. (Zíbrt, Č.: Jak se kdy v Čechách tancovalo. Praha: Knihotiskárna F. Šimáček nakladatelé, 1895, s. 332).

Na několik desítek let starou tradici společenského (sportovního) tance navázal nejprve taneční klub bez výraznější formy či organizace, jenž se pak od roku 1997 prezentoval jako TK a o dva roky později jako TK Allegro. V roce 2003 se TK Allegro rozdělil na dvě části: TK Allegro a TK Fuego. TK Allegro však brzy zanikl. TK Fuego úspěšně pokračuje dál, stále v sále Městského kulturního střediska (dále jen MěKS) a věnuje se latinsko-americkým i standardním tancům.³³ Dále se pak páry řadí do věkových kategorií a výkonnostních tříd.³⁴ Taneční páry z TK Fuego se pravidelně zúčastňují soutěží po celé České republice, ale tančit zde lze i na rekreační úrovni. TK Fuego pořádá v MěKS dvě celorepublikové soutěže ročně.³⁵ Na podzim se koná Fuego Cup, který letos proběhne podeváté, a v únoru 2011 TK Fuego hostil už 34. ročník poháru města.³⁶

V roce 2003 byla založena taneční škola Twist. Nejprve se věnovala latinskoamerickým tancům a rokenrolu. Později se ale zaměřila převážně na akrobatický rokenrol. TŠ Twist má okolo sta členů, největší zastoupení mají děti a mládež do 18 let. Dívčí formace, ale i páry nejčastěji trénují v sokolovně. Ohromného úspěchu dosáhla děvčata v juniorské kategorii do 15 let, když s formací Tequilas již dvakrát získaly titul Místra světa v akrobatickém rokenrolu.³⁷ I TŠ Twist pořádá dvě velké společenské události ročně. Podeváté se letos konala mezinárodní taneční soutěž v akrobatickém rokenrolu, tzv. Jarní cena Twistu a podesáté pak Pohár starosty sokola, kde se rovněž představili zahraniční účastníci. Obě soutěže se každoročně konají v místní sportovní hale.

V roce 2006 vznikla taneční skupina Team GJ, od roku 2008 začala výuka probíhat i v okolí města Y. Team GJ má přibližně 200 členů ve věku 5-20 let, kteří se dělí do skupin podle věku a náročnosti. Nejlepší z každé věkové kategorie reprezentují Team GJ na některých soutěžích. Členové skupiny se zaměřují zejména na hip hop.

Kromě klasických tanečních kurzů pro mládež a dospělé se v MěKS už mnoho let pořádají plesy mnohých organizací a jejich počet stále stoupá.³⁸ Taneční studio X je na těchto plesech častým účastníkem. V MěKS také působí DVS Tyl, Klub šachistů a komorní orchestr.

³³ Latinskoamerické tance jsou: chacha, jive, samba, rumba a paso doble. Standardní tance jsou: waltz, valčík, tango, slowfox a quickstep. (Odstrčil, P.: Sportovní tanec, Praha: Grada, 2004, s. 11-15).

³⁴ Výkonnostní třídy (ligy) jsou od nejnižší k nejvyšší: D - 4.liga, C - 3.liga, B - 2.liga, A - 1.liga a mezinárodní třída M - extraliga. Junioři (12-16 let) mohou být nejlépe ve třídě B, nejnižší třídy (C a D) mohou tančit jen omezené množství figur a třída D netančí paso doble a slowfox. (Tamtéž, s. 20-22).

³⁵ <http://www.fuego.cz/o-nas> . - 13.8.2011.

³⁶ Pokorný, P.: Y pohár- 34. ročník! IN: Y kurýr, 2/2011, s. 32.

³⁷ Formace 14 dívek Tequilas zvítězila na MS v akrobatickém rokenrolu poprvé v roce 2009 v Praze, podruhé pak v roce 2010 v německém Karlsruhe. Tatáž formace získala stříbro na ME v rakouském Grazu (2010) a na ME 2008 bronz. Na světovém poháru v Itálii (2009) získala formace Twistladies bronz. Párové formace (Crazy Boogie) pak byly v letech 2007, 2008 a 2010 čtvrtí na MS. (<http://twist.snadno.cz/> - 20.8.2011).

³⁸ Ples rugbystů, hasičský ples, skautský ples, ples města Y, ples ZŠ, maturitní plesy apod.

Dále tu probíhá výuka hry na kytaru a výuka zpěvu ve sboru Bardáček,³⁹ konají se zde lekce hry na klavír a na bicí nástroje. V učebnách MĚKS se mimo jiné vyučují cizí jazyky.⁴⁰ Největší reklamu ovšem dělá městu rugby. V letošním roce se rugbyisté stali již pošesté mistry republiky. Vrátili se na první příčku poprvé od roku 2006.⁴¹

V dnešní době ve městě dominuje vilová zástavba. Výstavba nových rodinných domů a luxusnějších bytových komplexů se soustřeďuje nejen do okrajových částí města, ale i do volných prostranství v jádru města, jedná se například o dva nové projekty řadových domů v blízkosti železnice. Město Y se nadále rozšiřuje a zaznamenává nárůst obyvatel. Tuto lokalitu vyhledávají i mediálně známé osobnosti, podnikatelé apod. Po roce 2000 došlo k rekonstrukci a výraznému rozšíření místní knihovny, obyvatelé zaznamenali výstavbu několika luxusnějších sportovních a rekreačních středisek a na náměstí v centru města se začaly soustřeďovat i obchody se značkovým oblečením. V okolí tzv. průmyslového areálu vyrostly 3 supermarkety a v nedávné době zahájilo svůj provoz první nákupní centrum.

Chátrající koupaliště na Jurečku a s ním i restaurace prošly výraznou proměnou, dnes je patrné jejich zaměření na náročnější klientelu. V roce 2000 byl postaven již druhý dům seniorů a dále se hovoří o rekonstrukci dnes již zastaralé sportovní haly. Většina obyvatel dojíždí za prací do Prahy, s čímž souvisí i zvýšení počtu vlakových a autobusových spojů. Město ale bohužel trápí zahlcení dopravními kolonami.

1.3. Metody výzkumu

Vzhledem k charakteristice uvedené problematiky jsem zvolila kvalitativní výzkum a jako nejvhodnější metodu sběru dat jsem si vybrala polostrukturované rozhovory, tedy rozhovory s oporou (návodem), kdy si výzkumník předem připraví seznam témat, která je potřebné v rámci rozhovoru prodiskutovat.⁴² Zprvu jsem zvažovala i techniku narativních rozhovorů, ale přestože informátorky odpovídaly obsáhle, nebyly schopné volného životopisného vyprávění. Než jsem zahájila rozhovor, provedla jsem instruktáž, kde jsem dotazovanou seznámila s cíli výzkumu. Po ujasnění okruhů otázek měla respondentka dostatek času k odpovědi. Před začátkem každého rozhovoru jsem se ujistila, že dotazovaná souhlasí s nahráváním na diktafon.

Co se obsahu týče, směřovala jsem rozhovory k biografii dívek, ale stěžejní pro mě bylo, jaký význam má v jejich životech tanec. Zjišťovala jsem, z jakého sociálního prostředí

³⁹ Členkou Bardáčku byla i zpěvačka Aneta Langerová.

⁴⁰ <http://www.meksY.cz/> - 14.8.2011.

⁴¹ <http://www.Y.rugby.cz/> - 20.8.2011.

⁴² Hendl, J.: Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace. Praha: Portál, 2005, s. 174.

pochází, jaký výchovný model znají, zda se k tanci dostaly v průběhu socializace a kdo z rodiny nebo okolí je k tanci přivedl. K dalším probíraným okruhům jsem zařadila pozitivní a negativní zkušenosti spojené s tancem a rovněž otázku provozování taneční aktivity v budoucnosti a případné taneční aktivity jejich dětí. Dále mě zajímalo, co se taneční aktivitě podřizuje a do jaké míry je členství v TS X otázkou prestiže a zda samotné taneční studio má ve městě Y významné postavení.

Rozhovory se šesti dívkami proběhly v období od března do května 2011, přičemž poslední, sedmý rozhovor, se z důvodů velké vytíženosti respondentky odehrál až na konci srpna 2011. Termín i místo konání rozhovoru jsem vybírala s ohledem na přání respondentek. Ve všech sedmi případech probíhaly rozhovory v restauracích situovaných ve městě Y a trvaly přibližně hodinu. Co nejdříve po každém pořádaném rozhovoru jsem provedla jeho doslovný přepis. Doslovné přepisy všech rozhovorů tvoří přílohu č. 1.

Pro doplnění rozhovorů jsem využila metodu zúčastněného pozorování. Jako pozorovatel jsem se zúčastnila několika běžných tréninků (květen a září 2011) a dále jsem v březnu 2011 shlédla vystoupení na známé místní diskotéce a v květnu 2011 jsem byla divákem Taneční akademie 2011. Pozorovala jsem, jakou má trénink strukturu a jaké normy řídí sociální organizaci skupiny. Všimla jsem si, jak probíhá interakce mezi děvčaty a interakce děvčat s vyučující. Nicméně si uvědomuji, že v případě mé účasti na tréninku nemusel být výsledek vzhledem k charakteru pozorování věrohodný, jako výzkumník jsem totiž mohla chování pozorovaných osob ovlivnit. Ukázkou jednoho protokolu ze zúčastněného pozorování připojuji jako přílohu č. 2.

Získaná data jsem analyzovala pomocí komparativní metody. Nejprve jsem definovala objekt komparace. Objektem komparace byly reflexe tance, osobní významy tance v závislosti na rodinném prostředí a na časových a zájmových možnostech respondentek. Ve všech případech se jednalo o komparaci synchronní.⁴³

1.3.1 Výběr respondentek

Zaměřila jsem se na sedm dívek ve věku 17-25 let. Nebylo pro mě rozhodující, na jaký druh tance se dotyčná zaměřuje. Rozhodující byl fakt, že se tanci věnuje jako členka tanečního studia X, žije ve městě Y a je ve věku 17-25 let. Dalšími kritérii výběru bylo, že se dotyčná věnuje tanci v TS X dlouhodobě, nejméně 5 let, že se pravidelně účastní vystoupení a

⁴³ Hroch, M.: Úvod do studia dějepisu. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1985, s. 234-238.

že pomáhá s výukou malých dětí. Ve skupině je pochopitelně více dívek, ale tyto nesplňují uvedená kritéria, většinou jsou mladší 17 let, s čímž souvisí i fakt, že nevypomáhají s výukou malých dětí. Zjistila jsem také, že některé další aktérky taneční skupiny nebydlí ve městě Y, zejména otázku bydliště jsem však považovala za významnou. Výhodné pro mě bylo, že většinu respondentek znám osobně. Pochopitelně jsem předpokládala, že dívky budou otevřenější a moje očekávání se víceméně splnilo.

Respondentky studují buď na střední škole (respondentky Jana, Dana a Monika) nebo na vysoké škole (respondentky Iva, Eva a Lea). Výjimku tvoří respondentka Hanka, která je momentálně na mateřské dovolené. Kromě Dany, Evy a Hanky nemají respondentky stálou brigádu. Janě, Daně a Monice je 17 let, Eva se narodila před 20 lety, Iva je ve věku 22 let, Lea ve věku 23 let a nejstarší Hance je 24 let. Dívky jsou převážně součástí úplných rodin, Eva a Dana však pocházejí z rodin rozvedených. Všechny dívky žijí ve městě Y se svými rodiči a v současné době jsou aktivními členkami TS X. Výjimku tvoří respondentka Hanka, která má svojí rodinu a žije ve vlastním domě.

Vzdělání rodičů respondentek se pochopitelně různí. Hanka, Jana a Iva mají vysokoškolsky vzdělané oba rodiče, Monika má vysokoškolsky vzdělanou matku a středoškolsky vzdělaného otce. Oba Eviny rodiče mají středoškolské vzdělání s maturitou. Matka Dany má středoškolské vzdělání s maturitou a o otci bohužel nemluvila. Lea má vysokoškolsky vzdělaného otce a matka studovala učiliště s nástavbou a složila maturitu. S výjimkou jedné začaly všechny moje informátorky s taneční aktivitou v předškolním věku. V souvislosti s požadavkem na zachování anonymity jsem každé informátorce přidělila jiné křestní jméno.

1.3.2 Profily respondentek

Respondentka **Hanka** je ve věku 24 let, je vdaná a je již dvojnásobnou matkou. Společně s manželem a dětmi žije v rodinném domku. Dětství prožila v panelákovém bytě. Má dokončené středoškolské vzdělání s maturitou, konkrétně gymnázium a další studijní aktivity již neplánuje. Pochází z úplné rodiny, má starší sestru, která rovněž mnoho let působila v TS X. Oba její rodiče jsou vysokoškolsky vzdělaní. Hanka je na mateřské dovolené, ale přivydělává si brigádou na pozici asistentky ve farmaceutické firmě a dále vypomáhá jako asistentka v TS X, kde vyučuje malé děti. Její působení v tanečním studiu je dnes vzhledem k mateřským povinnostem okrajové, ale není tomu dlouho, co byla ještě velice aktivní

členkou. V případě Hanky se dalo předpokládat, že rodina má a v budoucnu bude mít nejdůležitější místo v jejím životě. Nicméně by nerada ukončila spolupráci s tanečním studiem X. Hanka se tanci vždy věnovala a věnuje pouze v tomto tanečním studiu. Hanku jsem si vybrala z toho důvodu, že jí dobře znám a vím, že v TS X působí takřka nepřetržitě od čtyř let do dnešních dnů a má četné zkušenosti. S poskytnutím rozhovoru okamžitě souhlasila. Vzala svůj úkol zodpovědně, donesla si vytisknuté okruhy otázek se svými poznámkami. Mluvila s velkým zaujetím, byla velice komunikativní, otevřená a mnoho informací mi sdělila, aniž bych se musela ptát. Dávala jsi však na svém projevu záležet, doprovázela ho bohatými gesty a mimikou. Chvillemi jsem měla dojem, že je nepatrně napjatá, pohled jí občas sklouzával k podlaze. Ovšem její odpovědi byly velmi obsáhlé a do rozhovoru jsem nemusela zasahovat často.

Respondentka **Eva** je ve věku 20 let, je svobodná a žije s matkou a bratrem. Rodiče se rozvedli a Eva má ještě dva nevlastní sourozence. Oba rodiče mají středoškolské vzdělání. Matka pracuje v mateřské školce a otec jako strojvedoucí Českých drah. Eva studuje vysokou školu zemědělskou v Praze, kde v říjnu 2011 nastoupila do druhého ročníku. Taneční vzdělání nebo zaměstnání v oblasti tance neplánuje. Má brigádu jako servírka v restauraci. Eva působí v tanečním studiu od svých devíti let a stejně jako Hanka pomáhá v tanečním studiu jako asistentka. Tanci se věnuje pouze v tomto tanečním studiu. Eva s poskytnutím rozhovoru okamžitě souhlasila. Během rozhovoru byla velice uvolněná a kamarádká. Projevovala se velmi přirozeně a mluvila upřímně. I Evu znám osobně.

Respondentka **Jana** je svobodná a je ve věku 17 let. Je součástí úplné rodiny, má starší sestru a staršího bratra. Studuje místní gymnázium. V budoucnu by ráda studovala taneční konzervatoř nebo psychologii a profesně by se chtěla věnovat taneční terapii. Oba rodiče jsou vysokoškolsky vzdělání. Kromě zisku z aktivit TS X nemá žádnou brigádu. I Jana je zkušenou členkou studia a také zde vypomáhá s výukou malých dětí. V TS X tancuje od šesti let a zároveň absolvovala mnohé taneční kurzy v Praze. Je patrné, že Jana pochází ze vzdělané rodiny a že má starší sourozence. Navzdory věku byl totiž její projev velmi vyzrálý. Mluvila klidně a bez výraznějších emocí. Přesto však bylo znát, že je trochu nervózní, těkala očima z místa na místo. Janu jsem před rozhovorem osobně neznala. Když jsem jí požádala o rozhovor, měla zprvu pochybnosti a obávala se, že mi nebude schopná sdělit nic zajímavého.

Respondentka **Dana** je ve věku 17 let a žije se svojí matkou a jejím manželem. Pochází z rozvedené rodiny a nemá žádné sourozence. Domnívám se, že otázky na otce záměrně přešla. Matka však pracuje jako vedoucí provozu v místní restauraci. Dana studuje střední hotelovou školu v Praze a přivydělává si jako servírka v hotelové restauraci. Ráda by vystudovala taneční obor a chtěla by pracovat v oblasti tance, ale konkrétní představu ještě nemá. Dana je členkou TS X od svých jedenácti let, předtím byla členkou TŠ Twist, která se věnuje akrobatickému rokenrolu, nyní však tančí pouze v TS X. První taneční krůčky zkusila zhruba v pěti letech. Danu jsem před rozhovorem neznala osobně. Při rozhovoru se projevovala velmi nenápadně a klidně. Ruce měla volně opřené o stůl, nepoužívala gesta ani mimiku. Odpovídala pomalu a naneštěstí velice krátce. Do rozhovoru jsem musela zasahovat častěji a bohužel jsem měla dojem, že jí svými otázkami nepatrně trápím. Pookřála jen, když mi vyprávěla o pocitech, které jí tanec přináší, přesto byl rozhovor s Danou nejkratší a nejrozpačitější.

Respondentka **Monika** je ve věku 17 let, studuje gymnázium v Praze. Pochází z úplné rodiny a má starší sestru. Moničina matka je vysokoškolsky vzdělaná a otec má středoškolské vzdělání s maturitou. K tanci, konkrétně baletu, se Monika dostala již ve třech letech. Členkou TS X je od 11 let a zároveň tančí i jako členka souboru mažoretok v Praze. V tanečním studiu vypomáhá s výukou malých mažoretok, jinou brigádu však nemá. V budoucnosti by chtěla být lékařkou a tanec by i při výkonu povolání chtěla provozovat na zájmové úrovni. Ani Moniku jsem předtím neznala osobně. Přesto byla velice přátelská, otevřená a často se smála a gestikulovala. Atmosféra byla uvolněná, jednalo se o jeden z nejpříjemnějších rozhovorů. Stejně jako Hanka i Monika si donesla své poznámky k rozhovoru.

Respondentka **Iva** je ve věku 22 let. Pochází z úplné rodiny, má mladší sestru. Oba její rodiče jsou vysokoškolsky vzdělaní. Společně žijí v rodinném domě. V současné době Iva studuje soukromou vysokou školu se zaměřením na média a reklamu. Po dokončení studií si přeje pracovat v oblasti reklamy a rozhodně se s tancováním nechce rozloučit. Kromě výdělků z aktivit tanečního studia si nevydělává jinou brigádou. V TS X působí od pěti let. Před několika lety sice krátce působila v tanečním souboru v Praze, ale jinak je věrnou členkou TS X a nikde jinde netančí. Je velice aktivní členkou. Ivu znám osobně a proto jsem neočekávala žádné nesnáze. Patřila ke třem respondentkám, které si na rozhovor přinesly poznámky. Iva

rozhovor velice prožívala, mluvila energicky a často gestikulovala. Rozhovor trval déle, než jsem očekávala.

Respondentka **Lea** je ve věku 23 let. Pochází z úplné rodiny a má staršího bratra. Studuje soukromou vysokou školu ekonomickou. Matka studovala učiliště s nástavbou a tatínek má vysokoškolské vzdělání a podniká. Lea si přivydělává tancováním, ale i příležitostně vypomáhá otci s účetnictvím v jeho firmě. V TS X působila Lea od čtyř do deseti let. Poté osm let tančila v tanečních školách v Praze a aktivně se zúčastňovala soutěží. V osmnácti letech se vrátila zpět do TS X. Specializuje se zde na hip hop, který také učí. Současně s tím však tančí a učí v jedné pražské taneční škole. V budoucí profesi by ráda využila znalosti získané na ekonomické škole, konkrétně by preferovala organizační činnost taneční školy. I Leu znám osobně, ovšem mnoho let jsem jí neviděla. Rozhovor s Leou se v souvislosti s její velkou vytížeností několikrát odkládal, obávala jsem se, že nakonec neproběhne. Lea pro mě byla velice důležitou respondentkou, protože oproti ostatním dívkám má mnohem více zkušeností. Bohužel ani na rozhovor neměla Lea mnoho času, přesto jsem se dozvěděla vše potřebné. Oproti Ivě byla Lea klidná, mluvila nezaujatě. Působila na mě jako velmi inteligentní žena, která ví, co od života chce. Mluvila stručně, výstižně a s odstupem. Neměla problém mi přiznat, že taneční zázemí má spíše v Praze.

1.4. Definice relevantních pojmů

V rámci této práce nejčastěji používám následující pojmy:

Tanec

Z dostupné literatury máme k dispozici mnoho definic pojmu tanec. Některé jsou velmi stručné, jiné naopak detailnější. První potíž bývá, že daná definice se dá aplikovat i na jinou pohybovou aktivitu, která s tancem nemá nic společného. Vymezit pojem tanec jednotně je tedy nesnadné. Antropoložka Anya Royce Peterson připomíná, že definice tance je v té které oblasti lokálně specifická.⁴⁴ Tak narážíme na druhou nesnáz, a sice že v každé kultuře je tanci připisován jiný význam, tedy i definice je odlišná. Jednotlivým významům tance se podrobněji věnuji ve druhé kapitole.

Obecně lze ale vycházet z toho, že tanec je aspekt lidského chování, probíhá v prostoru a čase, a jeho základním nástrojem je lidské tělo. Jedná se o strukturovaný rytmický pohyb zpravidla sladěný s hudbou, který má nějaký účel nebo je účelem sám o sobě.⁴⁵

Za nejcelistvější a nejvhodnější definici, s níž jsem se v literatuře setkala, však považuji definici antropoložky Judith Lynne Hanna, která ve své knize „To Dance Is Human“ hodnotí tanec jako lidské chování, které je individuální, má cíl, je vědomě rytmické, odráží kulturní prostředí, využívá neverbálních prvků, využívá neobvyčejného rozsahu pohybů a má svou vlastní vnitřní a estetickou hodnotu.⁴⁶

S definicí tance jsou úzce spojené jeho funkce. Autoři Judith Lynne Hanna, Anya Royce Peterson i Jan Rey, jejichž literatury využívám při tvorbě této práce nejčastěji, o funkcích tance hovoří. Mimo jiných zmiňují nejčastěji společenskou, ekonomickou, relaxační a estetickou funkci tance.

Hobby

Hobby, záliby, koníčky nebo také zájmy chápe Velký sociologický slovník jako volnočasové aktivity. Zájmům se věnujeme v rámci zájmových skupin, kde se stáváme členy právě proto, že nás spojuje daný společný zájem, respektive společná hodnota (motivace), na

⁴⁴ Royce Peterson, A.: Anthropology of dance. Bloomington, Indiana University Press, 1977, s. 5.

⁴⁵ Tamtéž, s. 5.

⁴⁶ Hanna, J. L.: To Dance Is Human. University of Texas Press, 1979, s. 19.

jejímž základě zájmová skupina vzniká a funguje. Nakolik je zaujetí zájmovou činností intenzivní, pak souvisí s mírou oběti, jež je člověk s to podstoupit.⁴⁷

Volný čas

V témže sociologickém slovníku nalezneme i vyhovující formulaci termínu volný čas, jak jsem již stručně nastínila výše. Obecně se jedná se o čas, v němž člověk nevykonává činnost pod tlakem závazků plynoucích ze společenské dělby práce, nebo z nutnosti zachování biofyzilogického či rodinného systému.⁴⁸

Životní styl

I u formulace termínu životní styl se setkáváme s překážkami. Socioložka Helena Kubátová věnuje problematice životního stylu celou knihu, pro účely této práce však postačí stručná definice. Kubátová uvádí pojmy životní styl a životní způsob, sama však připomíná, že mezi nimi nejsou podstatné rozdíly. Životní styl/způsob definuje jako soubor činností, vztahů, projevů a zvyklostí typických pro skupinu nebo jednotlivce.⁴⁹ Tuto definici jsem zvolila jako vyhovující, protože srozumitelně vystihuje význam daného termínu a koresponduje s charakterem mojí práce.

⁴⁷ Petrušek a kol.: Velký sociologický slovník. Praha, Universita Karlova, 1996, s. 1427.

⁴⁸ Tamtéž.: s. 156.

⁴⁹ Kubátová, H.: Sociologie životního způsobu. Praha, Grada, 2010, s. 13.

2. Funkce a význam tance ve světle vybraných titulů odborné antropologické a sociologické literatury.

2.1. Funkce a významy tance

Lidé připisovali tanci v různých dobách různé významy. V závislosti na mnoha faktorech tanec měl a nadále má řadu funkcí.

2.1.1. Rituální (obřadní) význam

V dávné minulosti (pravěk), ale i u současných primitivních kultur má tanec dalekosáhlý význam. Dá se říci, že tanec zde má životní funkci. Primitivní člověk žádá tancem o úrodu, o úspěch v lovu, o úspěch v boji, o déšť apod. Sice se má za to, že tanec je spojen s radostí, ale u primitivních kmenů a raných kultur tomu bylo spíše naopak. Tanec byl spojen například se strachem a s pocitů tísňe, vždyť šlo o přízeň bohů či přízeň počasí. Tak můžeme rozdělit tyto **magické tance** na náboženské, válečné, lovecké, nebo například tance plodnosti. Podle současné evropské kultury bychom mohli tyto rituální tance přirovnat k občanským povinnostem.

Tance primitivních kmenů jsou **obrazivé** i **neobrazivé**.⁵⁰ Předpokladem obrazivých tanců je představa, že napodobením lze získat vlastnosti představovaného, jako například sílu a moc.⁵¹ Zajímavý je například tzv. tanec zvířecí, který, jak už název sám napovídá, napodobuje zvířata. Většinou jde o nápodobu pohybů a zvuků, které dané zvíře dělá. Buď je s cílem usmířit si ducha usmrceného zvířete napodobováno toto zvíře, nebo může jít o nápodobu zvířete, které se právě chystá kmen ulovit. V druhém případě je cílem zdárný průběh lovu. Velmi důležité jsou u obrazivých tanců rekvizity (zbraně, lovecké trofeje) a masky (zvířat, bohů či démonů). Účelem těchto doplňků je, se co nejlépe ztotožnit s napodobovaným objektem. Jindy třeba lidé napodobovali počasí, například vítr, déšť nebo úrodu. Naopak neobrazivé tance nic nenapodobují a nedramatizují. U primitivních kmenů je neobrazivým tancem například tanec okolo ohně nebo okolo posvátného symbolu apod. Předmětem tanců byla například i plodnost, tance plodnosti tančily páry, které toužily po potomcích.

V naší společnosti už tanec zdaleka nemá takový význam. Zatímco u primitivních společností byl tanec prací i zábavou zároveň, v naší současné kultuře došlo s postupným

⁵⁰ Zda je tanec obrazivý nebo neobrazivý se pochopitelně vztahuje i na tance naší západní kultury. Málokdy se setkáme pouze s jedním typem, většinou se oba typy prolínají.

⁵¹ Rey, J.: Jak se dívat na tanec. Praha: Vyšehrad 1947, s. 28.

sociálním a ekonomickým rozvojem k oddělení těchto oblastí a tanec dnes má v podstatě jen funkci společenskou, zábavnou a estetickou.⁵²

*My bud' se modlíme nebo tančíme, ale neděláme obojí, primitivní člověk tak činí současně, v jeho tanci je skryto vše (erotický, sportovní, estetický a sociální význam). U nás se jednota života ztratila, známe mnoho druhů tanců, ale tanec jako životní funkci ne. My tančíme jen pro pobavení, pro potěšení své nebo pro potěšení druhých.*⁵³

2.1.2. Společenská a zábavní funkce tance

Zábavní, ale i umělecká funkce tance sahá do starověku. Přestože tanec byl nadále součástí nejrůznějších náboženských obřadů a rituálů, vešly brzy ve známost i tance jako projev zábavy a umění, tančilo se při hostinách, slavnostech apod. Například již ve starověkém Řecku spatřujeme v souvislosti s divadlem i první jevištní prvky. Ve starověkých kulturách si postupně získaly na oblibě tance na velkolepých hostinách, i tance ve formě představení, které tančili tanečníci a tanečnice k tomu určení.

Daleko do historie sahají i **lidové tance**. Ve středověku se lidové tance soustřeďovaly především na venkov a oddělovaly se tak od společenských tanců dvorských, kterými se bavily vyšší vrstvy společnosti. V moderním pojetí už (od 19. století) souvisí lidové tance spíše s národní identitou, jsou zpravidla typické pro nějakou lokalitu nebo národ. Všechny národy a kultury mají své tance, které souvisí s určitými zvyky, temperamentem a osobitým projevem dané kultury. Lidové tance mohou také sloužit k vymezení subkultur (Romové apod.). Lidový tanec v tomto pojetí slouží jako projev národní hrdosti a má **symbolický význam**. Například českým národním lidovým tancem se v 19. století stala polka.

Společenskou funkci tance považují za nejdůležitější. Už z toho důvodu, že tato funkce je známá takřka ve všech kulturách. Úkolem tance je v tomto případě bavit tančícího.⁵⁴ Pokud jde o současnost, řadím sem plesy, diskotéky, večírky, oslavy, svatby apod. Přitom platí, že se lidé chtějí odreagovat, navodit si lepší náladu, pobavit se či něco konkrétního slavit. Mnoho lidí tancem sleduje i možnost navázat nové kontakty nebo se jeho prostřednictvím někomu dvořit.

Páry, skupinky nebo jednotlivci při těchto společenských událostech tančí nejrůznější lidové nebo **společenské tance**, od tradičních po moderní. Od lidových tanců se společenské

⁵² Thomas, H.: Dance, modernity and culture. New York: Routledge 1995, s. 8.

⁵³ Rey, J.: Jak se dívat na tanec. Praha: Vyšehrad 1947, s. 45.

⁵⁴ Balaš, R.: Tance 20. století. Olomouc: Hanex, 2003, s. 11.

tance liší svojí univerzálností, zpravidla jsou známé po celém světě.⁵⁵ Výběr tance pochopitelně záleží na výběru hudby, ale také na druhu události a na věkovém složení účastníků. *Tanec zvyšuje úroveň a intenzitu života. Není jen individuální zábavou, potěšením, nýbrž věcí obecnou. Má především sociální funkci.*⁵⁶

Na tomto místě bych ještě ráda zmínila dva zajímavé postřehy z oblasti genderu. Tanec byl vždy prostředkem ke sblížení osob opačného pohlaví, vždyt' jedině při tanci byly doteky akceptovatelné.⁵⁷ A tanec byl také jednou z mála oblastí, kde se ženy mohly prosadit na veřejnosti.⁵⁸ Už ne tak výrazně, nicméně obě hlediska platí dodnes, jak při společenském, tak při scénickém tanci.

Scénický tanec, tak jak jej známe dnes, je nejmladší, jeho počátky sahají do 16. století. Scénický tanec má v první řadě za úkol pobavit nebo oslnit diváka. V tomto případě tanec funguje jako složka divadelních scén a jeho nejčistší formou je balet, který se nejvíce rozšířil ve Francii v 17. a 18. století. Scénický tanec zde může být jediným triumfem, ale může doprovázet mluvené a zpívané scény, tvořit metafory, utvářet atmosféru apod. Jak již bylo řečeno, nejvýraznějším uměním v kategorii scénického tance je balet. Právě odsud pochází nejvíce profesionálních tanečnicků, kteří tancem doslova žijí. Kromě baletu sem můžeme zařadit muzikály a rozličná taneční vystoupení, s nimiž se nesetkáváme jen na jevištích, ale i ve filmu nebo televizních pořadech.

Úkolem tanečnicka je předvést své schopnosti tak, aby o nich divák ani v nejmenším nezapochyboval. Teprve pak může divák opravdu prožívat pozorované pohyby naplno.⁵⁹ Společenská pravidla mu brání, aby se projevil, proto napodobuje tanec alespoň v duchu. Může se vcítit do děje dokonce tak, že si představuje, jakoby na pódiu tančil on sám. Zřejmě i z toho důvodu jsou tolik oblíbené akrobatické a baletní tance, v divákovi mohou probudit pocit lehkosti a svobody. Některé diváky dokonce zážitek z tanečního představení může natolik ovlivnit, že se jím inspirují ve vlastním životě.

Nutno ještě připomenout, že tři hlavní proudy (lidový tanec, společenský tanec a scénický tanec) se nevyvíjely v jasně ohraničené kategorie, ale že se v průběhu dějin navzájem prostupovaly. Společenské tance i jevištní tance čerpaly z tanců lidových a naopak atd.

⁵⁵ Rey, J.: Jak se dívat na tanec. Praha: Vyšehrad, 1947, s. 133.

⁵⁶ Tamtéž, s. 46.

⁵⁷ Royce Peterson, A.: Anthropology of dance. Bloomington: Indiana University Press, 1977, s. 199.

⁵⁸ Thomas, H.: Dance, modernity and culture. New York: Routledge, 1995, s. 4.

⁵⁹ Rey, J.: Jak se dívat na tanec. Praha: Vyšehrad, 1947, s. 106.

V dnešní době s tancem úzce souvisí jeho **komerční a ekonomický význam**. Jak již bylo naznačeno výše, figuruje tanec na jevištích, televizních obrazovkách, dále na plakátech, v reklamách apod. Velice populární jsou taneční soutěže, ať už se jedná o dnes velmi oblíbené pořady, kde tančí populární osobnosti nebo o soutěže skutečných tanečníků. Tanec je v dnešní hektické době žádaným prodejním artiklem. Lidé jsou ochotni si připlatit za kvalitní umělecký zážitek, ale i za vlastní sebezdokonalení (taneční kurzy apod.). *Je možné tuto formu tvořivého projevu ztotožnit s masovým sportovním vyžitím nebo ve sdělovacích formách masmédií se takto traktovaný tanec přibližuje průmyslovému užitému umění.*⁶⁰

2.1.3. Fyziologický a psychologický význam tance

Zejména v dnešní společnosti je populární vyzdvihovat, jaký význam má tanec pro zdraví člověka. Je zjevné, že tanec je aktivita fyzická a pro lidské tělo má velký význam podobně jako jiné pohybové a sportovní aktivity. Během taneční aktivity vyvíjíme mnohem širší spektrum pohybů než při běžných každodenních činnostech. Tanec zatěžuje všechny svalové oblasti stejnoměrně, zpevňuje tělo a napomáhá jeho správnému držení. Díky tanci podporujeme schopnost rovnováhy a schopnost správné koordinace pohybů. To vše zpravidla v souladu s hudbou, popřípadě s jiným rytmickým doprovodem. Zejména při baletu nebo akrobatických tancích předvádějí tanečníci pohyby až neuvěřitelného rozsahu, čímž ukazují svojí ohebnost a fyzickou kondici. Tancem posilujeme samozřejmě srdeční sval, ale také paměť, protože tanečník se zpravidla musí držet choreografie, kde na sebe taneční prvky navazují v určitém sledu.

Tanec doprovázejí rozličné pocity. Jednak tanec emoce vytváří a jednak je vyjadřuje. Obyčejně platí, že emoce, které tancem vyjadřujeme, mohou být i negativní, ovšem emoce, které tanec vyvolává, jsou pozitivní. *Tanec odhaluje především citový stav člověka, proto je nutné hledat vazbu na pohyb, který vyjadřuje a odráží specifickou hladinu duševního rozpoložení člověka.*⁶¹ Tanec je vlastně neverbální komunikací. Z řady tanečních projevů lze vyčíst radost, smutek, strach, odhodlání apod.⁶²

Na základě vlastních zážitků i informací získaných z literatury se pokusím vyjmenovat některé možné účinky tance na psychickou stránku jedince. Tanec může pomáhat k uvolnění psychického napětí, je povzbuzením, přispívá k potlačení studu, je odreagováním od

⁶⁰ Jebavá, J.: Kapitoly z dějin tance a možnosti terapie. Praha: Karolinum, 1998, s. 16-17.

⁶¹ Tamtéž, s. 11.

⁶² Emoce jsou nejčitelnější u scénického a výrazového tance, ale také u přírodních magických tanců.

stereotypu apod. *Člověk z tance čerpá vnitřní sílu k dennímu pracovnímu stereotypu...hledá v anonymním davu uvolnění a prožitek.*⁶³

Tanečníky těší interakce s ostatními tanečníky a interakce s publikem. Pocit, že někam patří a že něco umí, může být obohacující a inspirující. Tanečník svým výkonem projevuje svou sílu a je si vědom své moci nad ostatními, což mu zlepšuje sebevědomí.⁶⁴ Tancem lze pracovat s výrazovými prostředky, které by postmoderní společnost za normálních okolností netolerovala. Tak je tanec jednou z mála možností pro tělesné a duševní vyjádření, které je ve společnosti akceptované.⁶⁵

A jak se cítí tanečník, jenž taneční vystoupení sám tvoří? Jan Rey uvádí, že tvorbu tance doprovází jisté vzrušení a pro příklad cituje Haralda Kreutzberga:⁶⁶ *Mnohdy slyším hudbu, která se mi ihned zalíbí, a jak se říká, „jde do těla“, takže jako ve vidění zřím před sebou nový tanec. Z prapůvodní rozkoše slyšení vzniká tu rozkoš utvářet pohyb.*⁶⁷

2.2 Vybrané příklady tanců a jejich významů

Magická moc morových tanců

Tzv. morové tance (známé také jako tance sv. Víta) se objevily ve 14. století jako reakce na mor, jenž v tomto období zachvátil celou Evropu. Ve středověku, kdy se společnost nejvíce obracela k Bohu, byli lidé přesvědčeni, že se jedná o jeho pomstu a chtěli proti moru bojovat zázračnými zbraněmi. Věřili v léčivý účinek hudby a tance. Boj proti moru se projevoval tanečními průvody v ulicích měst, při nichž lidé zběsile a do vyčerpání tančili. Věřili, že je tyto tance ochrání proti nákaze morem, nebo dokonce, že zabrání proniknutí moru do země.⁶⁸ Tento fenomén se objevoval v Evropě i u nás.⁶⁹

⁶³ Jebavá, J.: Kapitoly z dějin tance a možnosti terapie. Praha: Karolinum, 1998, s. 15.

⁶⁴ Hanna, J. L.: *To Dance Is Human*, University of Texas Press, 1979, s. 132-133.

⁶⁵ Royce Peterson, A.: *Anthropology of Dance*. Bloomington: Indiana University Press, 1977, s. 160.

⁶⁶ Nemecký tanečník a choreograf (1902-1968)

⁶⁷ Rey, J.: *Jak se dívat na tanec*. Praha: Vyšehrad, 1947, s. 89.

⁶⁸ Tance se stejnou funkcí provozoval i staří Římané, když byl v roce 364 př. n.l. Řím zachvácen morem (Jebavá, J.: *Kapitoly z dějin tance a možnosti terapie*. Praha: Karolinum, 1998, s. 54.)

⁶⁹ Zíbrt, Č.: *Jak se kdy v Čechách tancovalo*. Praha: Knihkárna F. Šimáček nakladatelé, 1895, s. 50-52.

Pavana jako projev vznešenosti

Pavana vznikla v 16. století ve Španělsku, ale velice populární byla také ve Francii a Itálii. Její název je odvozen od slova páv: *tanečníci oblečení v pláštěnkách a s vlečkami se vypínali jako pávi s rozvinutým vějířem per.*⁷⁰ Jednalo se o zdlouhavou krokovou promenádu s prvky úklonů. Pavana patřila k nejznámějším a nejvznešenějším renesančním dvorským tancům a její funkce byla zřejmá. Rostoucí množství bohatých měšťanů a šlechticů si libovalo v pompézních slavnostech a ceremoniích a sloužila jako vhodný oficiální projev vznešenosti a bohatství v renesanční Evropě.⁷¹ Pavana tyto ceremonie zpravidla zahajovala.⁷²

Polka a její vliv na utváření vlasteneckého citění.

Polka vznikla ve 30. letech 19. století v Čechách a okolnosti jejího vzniku nejsou zcela jasné. Podle legendy vymyslela polku služka Anna Chadimová, ale mnohem pravděpodobnější je, že polka se postupně vyvinula z jiných tanců.⁷³ Nehledě na nejasnosti spojené s jejím vznikem, měla polka velký význam v utváření dobového tanečního i hudebního repertoáru. Stala se českým národním tancem a měla podstatný význam v utváření vlasteneckého citění v období národního obrození, kdy narůstal počet ryze českých tanečních bálů. Účelem těchto bálů nebyla pouze zábava, ale i šíření českého jazyka a šíření českého národního vědomí.⁷⁴ Vznikaly různé druhy polky a pojmenované byly vlastenecky. Přízeň si získala i v cizině: *Nemálo byli potěšeni ctitelé polky, když i skladatel vídeňský Strauss, uznávaje český původ jmenovaného tance, složil pěknou, skočnou polku a pojmenoval ji ke cti národa českého „Polka Čechů“ (Czechenpolka).*⁷⁵

⁷⁰ Jebavá, J.: Kapitoly z dějin tance a možnosti terapie. Praha: Karolinum, 1998, s. 90.

⁷¹ Tamtéž, s. 88.

⁷² Rey, J.: Jak se dívat na tanec. Praha: Vyšehrad, 1947, s. 142-143.

⁷³ Chrástil J., Majorová M.: Smím prosit? Praha: Mladá Fronta, 1958, s. 18-19.

⁷⁴ Zíbrt, Č.: Jak se kdy v Čechách tancovalo. Praha: Knihtiskárna F. Šimáček nakladatelé, 1895, s. 306.

⁷⁵ Tamtéž s. 342.

3. Významy a funkce tance pro aktérky tanečního studia X ve městě Y

3.1. Funkce a významy tance pro členky tanečního studia X

Taneční začátky a rodinné prostředí

Všechny informátorky se dostaly k tancování velmi brzy. První taneční krůčky většinou zkoušely zhruba ve čtyřech až šesti letech, s výjimkou Evy, která tancuje až od devíti let. Hanka, Eva, Jana a Iva s tancováním začínaly právě v TS X, Dana, Monika a Lea začínaly s tancem v jiných tanečních souborech a do TS X přestoupily o něco později. Rodiny dívek nebo dívky samy se o tanečním studiu většinou dozvěděly od známých nebo kamarádek (Dana, Eva a Monika) nebo již tancovaly jejich sourozenci (Hanka: *A k tanci jako takovému mě víceméně přivedla starší sestra, která začala ve 4 letech navštěvovat taneční studio X a protože, co měla ségra, jsem musela mít taky...tak jsem tam potom nastoupila taky.*⁷⁶). Další se o tanečním studiu dozvěděly prostřednictvím náhodného shlédnutí vystoupení TS X na veřejnosti (Jana: *K tancování jsem se dostala, protože jsem jako malá hrála s bráchou rugby a právě jsem tam viděla roztleskávačky tanečního klubu X.*⁷⁷) nebo rodiče údajně rozpoznaly známky nadání (Lea: *Já jsem se prej furt vrtěla před televizí a před rádiem, tak zkusili tanec.*⁷⁸).

V mém výzkumu se ukázalo, že k formování taneční aktivity respondentek byla důležitá výchozí rodina. Většina rodin má kladný vztah k tanci nebo ke sportu. Dvě dívky pocházejí z taneční rodiny, tyto dívky k tanci přivedly jejich matky, protože byly tanečnice (Monika: *k tanci jsem se dostala už vlastně od čtyř let a to tak, že máma je bejvalá baletka v Národním divadle, no a ona ze mě chtěla mít tanečnici, takže mě dala ke svému učiteli.*⁷⁹). Většina ostatních informátorek pochází z rodin, které mají kladný vztah ke sportu (Lea: *Bráchu hned vedli s nějakým sportu, tak začal hrát fotbal.*)⁸⁰ nebo k tanci (Hanka: *Chodili oba do těch různých pokračovacích kurzů a i tančili závodně latinsko-americký tance, i standartní, ale jen takovou nějakou dobu, omezeně, pro radost, než nějak zásadně závodně.*)⁸¹ Naprostou většinu informátorek přivedla k tanci matka (Jana: *Mamka mě dostala právě na nábor do*

⁷⁶ Z rozhovoru ze dne 11. 3. 2011

⁷⁷ Z rozhovoru ze dne 9. 4. 2011

⁷⁸ Z rozhovoru ze dne 29. 8. 2011

⁷⁹ Z rozhovoru ze dne 15. 4. 2011

⁸⁰ Z rozhovoru ze dne 29. 8. 2011

⁸¹ Z rozhovoru ze dne 11. 3. 2011

tanečního studia,⁸² Dana: *K tanci jsem se dostala už jako malinká, když mě mamka přihlásila do takovýho dětskýho kroužku a pak jsem se začala věnovat akrobatickému rokenrolu.*⁸³). Převážně informátorky pochází z úplné a finančně zabezpečené rodiny (Lea: *Protože se dohodli, že taťka začne podnikat a máma bude v domácnosti hlavně kvůli nám. To abychom my měli to vzdělání a mohli se vyvíjet hlavně my. Takže od bráchovej první třídy vlastně zůstala doma a myslím, že tohleto nám hodně pomohlo, protože i výsledky ve škole tomu odpovídaly,*⁸⁴ Iva: *Mě o zábavu a aktivity nikdy neochuzovali. Chodila jsem, na co jsem chtěla, na tanec, na tenis, na angličtinu. V tom mě rodiče podporovali, ve všem mi vyhověli. Platili mi veškerý potřeby, který jsem ke sportům potřebovala.*⁸⁵).

Většina informátorek má zkušenosti i z jiných tanečních útvarů. Některé začínaly v jiném tanečním souboru a do TS X přestoupily později, například z důvodu nespokojenosti (Dana: *Už jsem tam nechtěla chodit, protože tam byl přísněj trenér a bylo to jenom o tom, jako drezura na ty soutěže a tak.*⁸⁶). Typičtější jsou ale začátky v TS X a změna až v pozdějším věku (Lea: *Ale v těch deseti letech jsem chtěla něco víc, což právě některý holky ne, těm stačilo vystupování. Já jsem ale hrozně chtěla závodně tancovat, soutěžit.*⁸⁷) V současné době jsou pouze dvě členky tanečního studia X zároveň členkami i jiných tanečních souborů (Monika, Lea), většina respondentek tak dochází pouze do TS X.

Co se tanci podřizuje?

V následujících řádcích bych ráda rozebrala, co jsou informátorky tanci schopné obětovat. Popravdě řečeno, ve většině případů nezasahuje tanec do životů respondentek nějak výrazně, ale na druhou stranu se projevilo, že pro ně není jen pouhým koníčkem. Dívky se shodly na tom, že tanci obětují čas a peníze. Asi nepřekvapí, že tyto odpovědi jsem slyšela nejčastěji.

Většina informátorek věnuje tanci dvě až čtyři odpoledne týdně a dále několik víkendových dnů za měsíc, během nichž se účastní vystoupení nebo ve výjimečné situaci i trénují. Dvě respondentky (Iva, Lea) věnují taneční aktivitě výrazně větší část svého volného času než ostatní respondentky. Pouze informátorka Hanka v souvislosti se založením vlastní rodiny obětuje tanci podstatně méně času než ostatní informátorky. Z toho vyvozují, že pro Hanku má taneční aktivita charakter koníčka. Co se volného času týče, mají informátorky na

⁸² Z rozhovoru ze dne 9. 4. 2011

⁸³ Z rozhovoru ze dne 9. 4. 2011

⁸⁴ Z rozhovoru ze dne 29. 8. 2011

⁸⁵ Z rozhovoru ze dne 4. 5. 2011

⁸⁶ Z rozhovoru ze dne 9. 4. 2011

⁸⁷ Z rozhovoru ze dne 29. 8. 2011

myslí nejčastěji čas, který by v jiném případě mohly trávit s partnery, přáteli, rodinou, na brigádě apod. (Eva: *Co se týče třeba přítele, tak ten to respektuje, když jsem v podstatě s ním začala, tak už jsem tancovala, tak je zvyklej a rodina to tak ňák bere,*⁸⁸ Jana: *No tak samozřejmě čas a kamarády, nebo akce s kamarádkama, protože tam je taky problém s tím pátkem, už několik let máme tréninky v pátek,*⁸⁹ Dana: *Docela zanedbávám rodinu, protože vim, že mamku občas štve, že nejsem skoro doma,*⁹⁰ Eva: *Kolikrát se mi stalo, že jsem měla být v práci, ale zrovna ten den bylo vystoupení, takže jsem prostě práci dala stranou, na dvě hodiny jsem odjela a pak jsem zase přijela do práce.*⁹¹).

Ve všech případech upravuje tanec dívek i množství volného času jejich rodičů. Přinejmenším jeden z rodičů vozí dívky na tréninky a vystoupení, kterého se účastní coby divák nebo je odváží na soustředění apod. (Monika: *No jako máma mě vozí na tréninky, na různý vystoupení. Na vystoupení se taky chodí dívat a to mě strašně baví, když na mě kouká a vidí, jak tancuju. Já se jí pak vždycky ptám, jaký to bylo,*⁹² Lea: *Hlavně tátu to chytlo, ten se mnou jezdil všude na soutěže, i do ciziny, na mistrovství Evropy, světa,*⁹³ Hanka: *Takže jsme tím žili celá rodina....*⁹⁴). Zjistila jsem, že rodiče či partneři některých respondentek se dokonce podílejí na organizaci vystoupení atd. Snad se dá říci, že taneční aktivity dcer jsou aktivitami celé rodiny.

Pokud jde o školu, ukázalo se, že mezi studentkami vysokých a středních škol je rozdíl. Studentky vysokých škol mají jasno a kladou školu na první místo. (Lea: *No a škola není obětovaná, škola je na prvním místě, ta je ještě před tím tancem. Mě to naši vždycky takhle učili a drtili to do mě. Takhle to ve mně zůstalo. Takže škola a rodina jsou jednoznačně na prvním místě, to tancování je až pak,*⁹⁵ Eva: *Když jsem třeba měla zkouškový, tak jsem třeba ani nechodila na tréninky... třeba až budu mít to zkouškový, tak řeknu: „Nezlobte se, já teďka měsíc nemůžu.“*⁹⁶). Třetí studentka vysoké školy (Iva) tvrdila, že se sice snaží klást školu na první místo, ale kvůli tanečním hodinám si upravuje rozvrh. Studentky středních škol se nechaly slyšet, že školu občas zanedbávají (Dana: *Občas i ty známky ve škole ulítaj, že se nestíhám učit.*⁹⁷). Vysokoškolačky tvrdí, že když byly ještě studentkami středních škol,

⁸⁸ Z rozhovoru ze dne 4. 4. 2011

⁸⁹ Z rozhovoru ze dne 9. 4. 2011

⁹⁰ Z rozhovoru ze dne 9. 4. 2011

⁹¹ Z rozhovoru ze dne 4. 4. 2011

⁹² Z rozhovoru ze dne 15. 4. 2011

⁹³ Z rozhovoru ze dne 29. 8. 2011

⁹⁴ Z rozhovoru ze dne 11. 3. 2011

⁹⁵ Z rozhovoru ze dne 29. 8. 2011

⁹⁶ Z rozhovoru ze dne 4. 4. 2011

⁹⁷ Z rozhovoru ze dne 9. 4. 2011

zvládaly studium snáze než nyní a měly tak pochopitelně na tanec více času. Domnívám se, že to souvisí například s tím, že studium na střední škole není tolik náročné. Dalším důvodem může být fakt, že v nižším věku mohou být dívky méně zodpovědné.

Dále všechny respondentky hovořily o financích. V tanečním studiu X je potřeba hradit kurzovné a poplatky za kostýmy, doplňky apod. Zjistila jsem, že většinou se jedná spíše o finanční prostředky rodičů dívek. Svě vlastní peníze vkládají do taneční aktivity spíše starší dívky, ale rodiče finančně podporují nebo podporovaly všechny informátorky. Protože jsou dívky za mnohá vystoupení, za pomoc při výuce a za účast na kulturních akcích placeny, nemají většinou problém se zaplacením drobnějších tanečních potřeb, líčidel apod. Honoráře za vystoupení nejsou nikterak vysoké, lze je přirovnat k výdělkům z brigád při studiu. Je tedy typické, že větší částky (kurzovné) platí rodiče dívek a dívky si doplácí drobnější potřeby. (Eva: *Kurzovný mi platěj rodiče nebo spíš máma a ostatní takový ty věci jako je poplatek za akademii, kostým, tak to už nejsou tak závratný částky jako je to kurzovný, takže to už si pak doplácím sama,*⁹⁸ Dana: *Občas si ty kostýmy nebo boty platím sama.*⁹⁹) Některé informátorky mají navíc brigádu i mimo taneční studio.

Další zásah tance do života mých respondentek souvisí s péčí o vzhled a postavu. Drtivá většina informátorek mi potvrdila, že vedoucí TS X na váhu dívek dohlíží a dívkám, které jsou silnější, naznačuje, aby svou hmotnost kontrolovaly. Překvapilo mě, když mi téměř všechny dívky potvrdily, že vyučující před několika lety přinesla do hodiny váhu a nechala všechny přítomné dívky zvážít (Iva: *Hele asi před dvouma rokama brala váhu a že vždycky jako vážila, ale holky z toho byly strašně stresovaný, bylo pro ně strašně nepříjemný, že ostatní holky budou vědět, kolik váží. No bylo to fakt nepříjemný. No potom to asi sama někdy vycítila a přestala s tím.*¹⁰⁰). Na druhou stranu z výpovědí mých respondentek vyplývá, že štíhlost tanečnic není primární podmínkou členství v TS X. Vyjma Jany není žádná z mých respondentek vyloženě hubená.

O vzhled sice nemusí dívky dbát nějak výrazně, ale přísně se dbá o výrazné nalíčení a úpravu účesu na vystoupeních a událostech, kde tanečnice působí jak hostesky. Musí myslet na správné držení těla a úsměv. (Monika: *A pak chce, abychom vypadaly dobře, když děláme nějaký hostesky, třeba na rugby a tak, to vždycky jako chce: „reprezentujete TS X,“ tak se vždycky jako usmívat, nalíčit se,*¹⁰¹ Iva: *Jediný, na čem paní Nováková opravdu trvá, je, že když jsme na vystoupení nebo na hosteskách, že už musíme přijít upravený a učený. Jako*

⁹⁸ Z rozhovoru ze dne 4. 4. 2011

⁹⁹ Z rozhovoru ze dne 9. 4. 2011

¹⁰⁰ Z rozhovoru ze dne 4. 5. 2011

¹⁰¹ Z rozhovoru ze dne 15. 4. 2011

*neexistuje přijít a tam se teprve upravovat, ne to ne. Prostě nalíčená, aby už když tam vejdem, aby se na nás každéj podíval.*¹⁰²).

Co se týče vzhledu, velice mě zaujalo vyprávění respondentky Ley. Zdůraznila, že kdyby netancovala, výrazně by nedbala ve svém osobním životě o styl oblékání a vzhled. Zároveň si je vědomá toho, že tento vliv může být i negativní. O oblékání se rozhovořila ve spojitosti s tím, co se tanci podřizuje a naznačila, že oblečení, které nosí, utváří i její životní styl: *No a dřív mě to k tomu všemu ještě jakoby hodně ovlivňovalo i v tom oblíkání. Ta společnost okolo mě řešila, jestli mám značkový oblečení. Jako hrozně mi to vadilo, já jsem třeba nikdy nenosila nějak extra značkový věci, netrpěla jsem na to. Ale bohužel ta společnost mě k tomu tlačila... Je pravda, že tím, jak jsem mezi těma lidma, tak se snažím neustále udržovat s nima nějaký styl, vypadat nák, mít nějaký účes, bejt nalíčená. Snažím se, když někde vylítne nějaká novinka, tak abych nebyla pozadu no. Bohužel mě to ovlivňuje.*¹⁰³

Vyjma Jany mi všechny informátorky potvrdily, že se často věnují taneční aktivitě, i když by někdy ze zdravotních důvodů neměly. Nejčastěji se informátorky zmínily o problémech s koleny (Dana: *Já mám zánět šlach v nártech a často se mi dělaj problémy s kolenem... a já stejně neposlouchám ty doktory a tancuju dál,*¹⁰⁴ Eva: *Doktor mi řek, že mám prostě vrozenou vadu, kde mám pohnutou čěšku a čěška mi tak trochu drtí kloub v koleni... si řeknu, přebolí to, vezmu si ortézu a jedu dál,*¹⁰⁵ Monika: *Třeba jsem jako vystupovala hodněkrát s horečkou. Pak jsem měla něco s rukou, vazy, tak jsem měla sádru, tak jsem chodila na tréninky, i když jsem tam nemusela.*¹⁰⁶).

Jiné volnočasové aktivity

Téměř všechny informátorky mají k provozování jiných zájmových činností nedostatek času. Většinou se všechny dívky shodly na tom, že v rámci koníčků je pro ně tanec na prvním místě a utlumuje tak jiné aktivity. Některé informátorky (Hanka, Iva, Eva) provozovaly v dětství více koníčků (např. hra na hudební nástroje, zpěv, tenis, ruční práce atd.), ale postupem času tanec tyto aktivity vytlačil do ústraní (Jana: *Věnuju se skautingu, ale to je taky další věc, kterou tancování jakoby vyřadilo, protože Světlušky – malý holčičky, který bych mohla vést, jsou ve stejným času jako tréninky v pátek. Jinak jako skauting byl vždycky můj*

¹⁰² Z rozhovoru ze dne 4. 5. 2011

¹⁰³ Z rozhovoru ze dne 29. 8. 2011

¹⁰⁴ Z rozhovoru ze dne 9. 4. 2011

¹⁰⁵ Z rozhovoru ze dne 4. 4. 2011

¹⁰⁶ Z rozhovoru ze dne 15. 4. 2011

koníček, věnovala jsem se tomu od dětství, ale podřídilo se to tancování.)¹⁰⁷ Respondentky většinou mají k ostatním sportům pozitivní vztah a příležitostně se věnují například golfu, běhání, lyžování, snowboardingu (Monika, Iva, Lea) nebo tanci mimo tréninky (Iva: *Napsala jsem si tady tancování mimo tréninky, takový to, když si doma tancuju úplně jen tak, tak to je asi můj koníček, no a čumím u toho na sebe do zrcadla, co dělám.*)¹⁰⁸

Pouze jedna respondentka přikládá tanci stejný význam jako svému druhému zájmu (Dana: *Učím se žonglovat a točit s ohněm, ono je to takový propojený s tím tancováním, že se tam dá využít taky ten pohyb, takže bych se nevzdala ani jednoho. Já jsem vlastně kvůli tomu žonglování přestala chodit na hip hop, protože je taky v pondělí ve stejnou dobu, takže se to překrývá.*)¹⁰⁹

Vztah k tanci se u některých informátorek upevnil tak silně, že kvůli tancování ze strachu o zdraví omezují jiné sporty. Takový přístup zaujímají dvě respondentky (Iva: *Sporty nedělám, už jenom proto, že se mi něco stane. Co kdybych spadla, něco si zlomila a nemohla tancovat?*)¹¹⁰

V případě informátorky Hanky, která má děti, je situace odlišná. Tanci věnuje mnohem méně času než informátorky, které jsou svobodné a studují. Nejvíce volného času věnuje své rodině: *nedovedu si představit nechat doma děti manželovi a jet na soustředění.*¹¹¹ I když jsou všechny ostatní respondentky bezdětné, shodly na tom, že rodina a partner jsou pro ně velice důležité.

Kladné a záporné stránky tance

Je typické, že provozování tance v tanečním studiu X má ekonomický význam. Zjistila jsem, že o velkém zisku nemůže být řeč, část informátorek zpravidla později využije honoráře na zaplacení tanečních nebo jiných potřeb. Všechny moje respondentky provozují hned několik výdělečných aktivit. Jsou placené za předtančení na plesech, diskotékách nebo jiných kulturních událostech. Například honoráře za vystoupení na plese se pohybují okolo 300 Kč na osobu, zatímco vystoupení na diskotékách je ohodnoceno většinou ještě o 200 Kč více. Členky TS X jsou ale žádané i na jiných akcích, nejčastěji na místních rugbyových zápasech, poutích, dětských dnech apod. Ne vždy se jedná o aktivity ryze taneční. Co se týče netanečních ekonomických aktivit, vydělávají si členky tanečního studia i za práci hostesek,

¹⁰⁷ Z rozhovoru ze dne 9. 4. 2011

¹⁰⁸ Z rozhovoru ze dne 4. 5. 2011

¹⁰⁹ Z rozhovoru ze dne 9. 4. 2011

¹¹⁰ Z rozhovoru ze dne 4. 5. 2011

¹¹¹ Z rozhovoru ze dne 11. 3. 2011

nejčastěji jsou hosteskami na akcích, které pořádá rádio Blaník,¹¹² ale i na rugbyových zápasech nebo poutích. Hostesky jsou zpravidla odměňovány 80-100 Kč za hodinu. Práce hostesek je časově náročnější, většinou trvá celý den, taneční vystoupení však trvá vždy jen několik minut. (Jana: *No, já ani nemám nějakou stálou brigádu, vlastně jen nárazový akce s tím tancováním. Takže jo, je to ekonomická aktivita. Třeba jezdím jako hosteska s rádiem Blaník, ale to je jen jednou za čas, pak je tam ještě taková ta celá tour, ale ta je právě o prázdninách a tam já jsem ještě nikdy nebyla. Ale vím, že jsou tam holky, který jezděj třeba celý dva měsíce a vydělaj si...Hostesky někdy děláme i pro Rugby club...Hlavně teď jsme začaly tancovat tady na těch diskotékách, na to, že tancujeme třeba 4 minuty, dostáváme opravdu dobrý peníze,*¹¹³ Iva: *My vlastně v dnešní době už vůbec nevystupujeme zadarmo, vždycky máme zapláceno nebo je to teda na nějakou protislužbu někdy. No takže jako super, je to taková ta brigáda, jak když si seženeš ke škole brigádu ňákou.*¹¹⁴). Donedávna si dvě členky tanečního studia vydělávaly jako taneční doprovod zpěváka Josefa Vágnera.¹¹⁵

Další výhodou je, že dívky jsou osvobozené od některých poplatků za kostýmy či část kurzovního, pokud vypomáhají s výukou malých dětí. Všechny moje informátorky jako asistentky působí (Monika: *A jak teďka učim ty malý děti, tak zase paní Nováková je hodná, že nemusím platit některý ty kostýmy za to, že je učim,*¹¹⁶ Iva: *Ale jinak asistentky u nás maj taky tu výhodu, že vždycky, já nevim teďka kolik kostýmů, ale určitej počet kostýmů jim paní Nováková taky zaplatí, že si to nemusej platit, nebo si to nechávaj strhávat jakoby z toho platu.*¹¹⁷).

Z výpovědí informátorek je patrné, že taneční studio je prostředí, kde lze navázat přátelství. Většina informátorek získala v tanečním studiu kamarádky, zpravidla se jedná o nižší počet kamarádství. Téměř všechny respondentky uvedly, že se tvoří menší skupinky a hloučky rozdělené dle věku (Iva: *Vím, že ty mladší by s náma nešly, ale úplně normální je, že se vidáme s těma staršíma.*).¹¹⁸ Zjistila jsem, že v některých případech jde o kamarádství, která vznikla už ve škole nebo v okolí bydliště a dále pokračují v tanečním studiu.

V zásadě se informátorky shodly na tom, že v současné době se vidají především na trénincích a konverzace se točí většinou okolo tance a okolo událostí a zážitků spojených s tanečním studiem. Všechny dívky se na společné tréninky těší z toho důvodu, že uvidí

¹¹² Spolupráce s rádiem Blaník trvá 12 let.

¹¹³ Z rozhovoru ze dne 9. 4. 2011

¹¹⁴ Z rozhovoru ze dne 4. 5. 2011

¹¹⁵ Narozen r. 1990, v anketě Český slavík byl v roce 2007 zvolen jako objev roku.

¹¹⁶ Z rozhovoru ze dne 15. 4. 2011

¹¹⁷ Z rozhovoru ze dne 4. 5. 2011

¹¹⁸ Z rozhovoru ze dne 4. 5. 2011

ostatní členky (Jana: *Je to pro mě takovej zvyk, když tam chodím od těch šesti let. Neumím si představit, že bych tam najednou přestala chodit a nebyla s nima ve styku a takhle,*¹¹⁹ Dana: *Já se na ty tréninky a na ty holky těším. Povídáme si hodně i při tréninku.*¹²⁰).

Většina mých informátorek však tvrdí, že v minulosti byly mezi dívkami intenzivnější projevy přátelství než v dnešní době. Členky spolu prý byly častěji jako kolektiv a trávily spolu více času i mimo tréninky (Eva: *Celkově si myslím, že jsme se i víc scházely, víc jsme si psaly, víc jsme o sobě věděly*).¹²¹ Informátorky naznačily možné vysvětlení této změny, a sice, že v období dospívání a dospělosti člověk věnuje více pozornosti partnerovi a je více zaneprázdněn povinnostmi ve škole nebo v zaměstnání. Informátorka Hanka má oproti ostatním respondentkám pozitivnější zkušenost. Pevnější přátelské vazby, které navázala v minulosti, trvají do současnosti: *Tam jsme určitě získaly přátelství a s těma holkama se vidáme dodnes, máme takový to naše zdravý jádro...Zůstaly jsme vlastně 4 nebo 5 kamarádek, se kterýma se vidáme každou první středu v měsíci, prostě máme srazy a zůstaly jsme kamarádkama do dneška. Chodíme spolu občas pařit...Slavíme spolu třeba narozeniny.*¹²²

Podstatnou roli v oslabení přátelských vazeb v přítomnosti rovněž může hrát skutečnost, že v loňském a předloňském roce skupinu opustilo hned několik členek, k nimž stávající aktérky TS X měly bližší vztah. Některé respondentky uvádí, že dívky odešly z důvodu nedostatku času, ale některé se domnívají, že odchod ze skupiny souvisel s kritikou a nevhodnou komunikací (Eva: *Jako myslím, že v minulosti tam byly lepší vztahy, než jsou teďka. Před těma dvěma rokama odešlo spousta holek kvůli přístupu nejenom paní Novákové, ale i ostatních lidí, ohledně holek, jak se mezi sebou chovaly a tak dále.*)¹²³

K dalším pozitivním stránkám tance patří možnost seberealizace. Všechny respondentky naplňují úspěchy, kterých v tanci dosáhly. Co se týče obecných úspěchů, setkala jsem se pochopitelně s různorodými výpověďmi. Některé dívky považují za úspěch umístění na soutěžích (Lea: *No tak musím říct, že úspěchů bylo dost, mám nějaký medaile z těch soutěží. Velkej úspěch třeba bylo, že jsem vlastně v patnácti vyhrála republiku sama za sebe.*)¹²⁴ nebo přijetí na taneční konzervatoř (Jana: *V devátý třídě nebo teda z kvartie na gymnáziu jsem tam dělala talentový zkoušky a dostala jsem se tam, což byl pro mě obrovský úspěch v tancování, i jsem se dobře umístila.*)¹²⁵ Pokud jde o zdar uvnitř tanečního studia X, považuje většina

¹¹⁹ Z rozhovoru ze dne 9. 4. 2011

¹²⁰ Z rozhovoru ze dne 9. 4. 2011

¹²¹ Z rozhovoru ze dne 4. 4. 2011

¹²² Z rozhovoru ze dne 11. 3. 2011

¹²³ Z rozhovoru ze dne 4. 4. 2011

¹²⁴ Z rozhovoru ze dne 29. 8. 2011

¹²⁵ Z rozhovoru ze dne 9. 4. 2011

informátorek za úspěch, když se podaří taneční akademie, tedy velký slavnostní večer, při kterém všichni členové tanečního studia X vystupují hned několikrát. Úspěšné se cítí, když jsou vybrány do více druhů tanečních výstupů, když jsou vidět na více společenských událostech a když se jim daří ve více tanečních stylech. Všechny moje respondentky pomáhají s výukou nejmenších členů tanečního studia a jsou potěšené, že si k tomu získaly důvěru vedoucí TS X (Dana: *Jsem ráda, že to můžu i někomu předat, že jako někoho učím, jako ty malý děti třeba ted'ka.*)¹²⁶ Dále se některé respondentky zmínily o úspěchu na celorepublikové soutěži v roce 2010 v Heřmanově Městci, kde vybojovaly druhé místo v kategorii hip hop. Ale jak jsem již zmiňovala výše, nejstarší členky tanečního studia na jiné soutěže nejezdí, a proto o dalších úspěších v této sféře zatím nelze hovořit.

Informátorky hovořily rovněž o stinných stránkách tance. Negativní zkušenosti posuzovaly na základě prožitků mimo taneční studio a v rámci tanečního studia. V druhém bodě se shodovaly. Všechny informátorky, které mají zkušenosti z profesionálnějších tanečních týmů, se shodují na přísných podmínkách a rivalitě. Připomínají tak nežádoucí stránku tance, a sice osobní ambice ostatních. Iva na ročním studijním pobytu ve Spojených státech amerických tancovala v univerzitním tanečním týmu: *To bylo poprvý, kdy jsem dostala absolutně přes palici, že nejsem tak hvězdná, jak jsem si vždycky tady říkala, tam jsem byla totální outsider.*¹²⁷ Informátorka Lea se svěřila, že jí dělala starosti do očí bijící rivalita v pražských tanečních školách a častý zájem okolí o její vzhled a oblékání: *Neustále jsem bojovala o nějaký pozice, abych byla mezi nejlepšíma a byla tam hrozná rivalita. Každě sledoval, jestli jim, jestli jsem tlustá, oplácaná, jaký mám vlasy, jaký mám boty. To jsem tady nezažila, tady se to neřešilo.*¹²⁸

Pro tuto práci jsou však velmi podstatné pocity neúspěchů uvnitř tanečního studia X. Pokud jde o negativní aspekty, výpovědi všech informátorek se shodují. Když jsem se informátorek ptala na projevy spojené se soupeřením, nebyla jediná respondentka, která by se alespoň slůvkem nezmínila o nespravedlivém rozmístění dívek do formací při tvorbě choreografií. Buď o tom hovořily v souvislosti přímo se svojí osobou, nebo v souvislosti s ostatními. V první řadě tedy dochází nebo v minulosti docházelo k neshodám ohledně postavení té které dívky ve formaci. Některé členky nebyly například vybrány na konkrétní vystoupení nebo stály ve formaci až vzadu, přestože si věřily (Monika: *Byl rugbystickej ples, jak je ted'ka nák v březnu nebo tak, no a oni mě tam nevybraly. To si ted'ka pamatuju, jak jsem*

¹²⁶ Z rozhovoru ze dne 9. 4. 2011

¹²⁷ Z rozhovoru ze dne 4. 5. 2011

¹²⁸ Z rozhovoru ze dne 29. 8. 2011

brečela, to mi bylo dvanáct.)¹²⁹ Zadruté dochází k případnému pocitu nepřátelství vůči méně krásou obdařeným členkám, nově příchozím členkám, mladším členkám nebo méně talentovaným členkám. Obliba členek tanečního studia tedy souvisí s věkem, vzhledem, délkou členství a mírou talentu. Když jsem se zúčastnila tréninku, povšimla jsem si dívky, která měla o něco plnější postavu. Pravdou je, že na Taneční akademii 2011 stála tato dívka v poslední řadě, ačkoli je dle mého soudu tanečně nadaná. Informátorka Eva má následující názor: *V poslední době si myslím, že to ani není ohodnocený tým, jak tancujeme, jak tu sestavu umíme, ale může to být ovlivněný i tím, jak vypadáme, bych řekla.*¹³⁰

Za největší překážku v řešení této problematiky považují informátorky skutečnost, že postižené dívky si svou nespokojenost nechávají většinou pro sebe nebo se v soukromí svěří jen jedné kamarádce (Dana: *Ono spíš jde o to, že nikdo nic neřekne nahlas, ještě se mi nestalo, že někdo nahlas řekl, že mu třeba vadí, kde stojí ve formaci...ale určitě o tom ty holky přemýšlej, někdy je to poznat, že je třeba ta holka zklamaná.*)¹³¹ Pouze informátorka Iva podala naprosto opačnou odpověď: *Ted' se kolikrát ani neboje říct před ostatníma, co si myslěj. To dřív vůbec nebylo, dřív si to každé nechala pro sebe, jo a za zády prostě.*¹³²

Velkým problémem se zdá být nepřátelství mezi staršími a mladšími dívkami v ročníku. Když je v nejstarším ročníku nedostatek dívek a mladší ročník už pomalu dospívá, dochází někdy ke spojení obou skupin. Starší dívky pak v choreografiích hrají prim. Mladší dívky jsou většinou upozadovány a nelíbí se jim, že ve formacích stojí vzadu a jejich slovo má menší váhu (Monika: *V pátek jsou vždycky ty nejstarší, tak když jsem přešla z těch menších k nim, tak se tam se mnou skoro nikdo nebavil...Třeba já jsem měla problém s tím, že jsem stála v zadních řadách, i když jsem to uměla, ale to nejen já. Prostě dopředu se stavěly holky, který už byly ozkoušený .*)¹³³ Několik informátorek uvedlo, že upřednostňování starších dívek snad může souviset s tím, že jsou vedoucí tanečního studia věkově a myšlením bližší. Jak jsem předeslala výše, sehrává svou úlohu i skutečnost, že některé členky navštěvují taneční studio dlouhodobě, od velmi nízkého věku.

Několik informátorek vypovědělo, že rivalita nebo lépe řečeno žárlivost se netýká samotného tance (Hanka: *Jako ani to nebylo o taneční rivalitě. Kdo tancuje líp a kdo hůř, to si myslím, že se tam vědělo od začátku, kdo je tam taková ta špička, takže toho se rivalita*

¹²⁹ Z rozhovoru ze dne 15. 4. 2011

¹³⁰ Z rozhovoru ze dne 4. 4. 2011

¹³¹ Z rozhovoru ze dne 9. 4. 2011

¹³² Z rozhovoru ze dne 4. 5. 2011

¹³³ Z rozhovoru ze dne 15. 4. 2011

netýkala. Ale třeba to, že jsme někoho neměly moc rádi, nebo někdo někoho neměl moc rád, to si myslím, že tam leckdy bylo cejtit.).¹³⁴

Subjektivní prožití tance

Členky tanečního studia přikládají tanci hned několik významů. Postupně si budu všimát všech významů a funkcí, které deklarují samy respondentky. Rovněž vyjmenuji pocity, které prožívání tance dívkám přináší.

Tanec je pro informatorky prostředkem k seznámení s novými lidmi (Eva: *Přes to tancování poznám hodně lidí, nejenom tady v Y, ale co se týče třeba, když jedeme na soustředění, když jedeme třeba do Pelhřimova nebo kamkoli, tak taky poznávám další lidi, který tancují, takže vlastně získávám kontakty.*)¹³⁵ a jak jsem již rozebrala výše, je také prostředkem ke komunikaci s ostatními členkami tanečního studia (Monika: *Protože vždycky když tam přijdu, jako někdy se mi nechce, ale vždycky když tam přijdu, jsem úplně šťastná, že jsem tam šla, protože vždycky prodrbeme celý okolí s kamarádkama.*)¹³⁶ Pozitivně vnímají informatorky skutečnost, že jsou součástí kolektivu.

Na druhou stranu význam tance v TS X vidí dívky i v soupeřivosti. Vědí, že se nejedná o typickou rivalitu, kterou některé respondentky znají ze soutěžních skupin, ale i přesto tato drobná soupeřivost nebo žárlivost může být významná. Připomenu, že v případě TS X se nejčastěji jedná o nevýhodné postavení ve formaci. Znevýhodněné členky vnímají svoji nespokojenost buď jako podporu k lepším výkonům (Hanka: *Já jsem se spíš od těch starších jakoby učila a snažila jsem se jim trochu vyrovnat.*)¹³⁷ nebo naopak rezignují a utvrzují se v tom, že nemá význam o změnu usilovat (Eva: *Stalo se to i mě, cejtila jsem se hodně špatně, opravdu jsem měla takovej ten pocit: „tak tohle bude poslední vystoupení a končím.“ Fakt jsem opravdu měla takovýhle nutkání.*)¹³⁸

Respondentky si uvědomují, že provozování tance v TS X má podobně jako v obdobných skupinách také estetickou funkci, která směřuje především na diváka. Právě kvůli obecenstvu jsou dívky nalíčené, upravené a všechny mají stejné slušivé kostýmy (Eva: *Na vystoupení musíme bejt hodně namalovaný.*)¹³⁹ Pro všechny členky je tanec důsledným nácvikem dané choreografie. Účelem bezchybného provedení vystoupení, úsměvu a správného držení těla je především nadšení přihlížejícího diváka.

¹³⁴ Z rozhovoru ze dne 11. 3. 2011

¹³⁵ Z rozhovoru ze dne 4. 4. 2011

¹³⁶ Z rozhovoru ze dne 15. 4. 2011

¹³⁷ Z rozhovoru ze dne 11. 3. 2011

¹³⁸ Z rozhovoru ze dne 4. 4. 2011

¹³⁹ Z rozhovoru ze dne 4. 4. 2011

Překvapivě takřka všechny respondentky se shodly na tom, že tanec v tanečním studiu X přímo nepřispívá k lepší postavě nebo fyzické kondici. Tento význam tedy sehrává minimální roli (Dana: *Ty tréninky jsou klidnější,*¹⁴⁰ Jana: *No a my ani nemáme čas na těch trénincích nějak posilovat. Spíš je to o takovém tom, protáhnout se.*¹⁴¹).

Poznatky z pozorování tréninku výše uvedené názory potvrdily. Dívky spíše staví nové formace, nacvičují a stále opakují již hotové choreografie. Celý trénink se soustředí na uspokojivé estetické provedení choreografie, spíše než na souvislé důrazné vyvíjení fyzické aktivity. Pouze respondentky, které zároveň tancují i v jiných tanečních skupinách a tedy vícekrát týdně, se vyslovily, že bez tancování by přibraly na váze (Monika: *Nedokážu si představit, co bych bez toho dělala...To bych taky trošičku nakynula,*¹⁴² Lea: *Já kdybych netancovala, tak jsem jak koule. Já mám hrozně ráda jídlo, takže já když jako tančím a mám záprah, tak můžu jíst cokoli.*¹⁴³). Podle dojmů a zkušeností informátorek tedy provozování tance v TS X výrazně nepřispívá k zeštíhlení.

Všem respondentkám pomáhá provozování tance k redukci špatné nálady (Iva: *Další význam tady mám pozitivní myšlení, já kdykoli se potřebuju uklidnit nebo cokoli, tak je to to, k čemu se uchyluju, vím, že přijdu na jiný myšlenky*)¹⁴⁴, uvolňuje je od stresu nebo podporuje jejich sebevědomí (Monika: *Jsem hrozně ráda, že můžu tancovat, prostě se u toho vždycky hrozně uvolním...No a taky si při tom tancování připadám jakoby hezčí, úplně plná sebevědomí.*)¹⁴⁵

Dále jsem se setkala s názorem, že tanec může zdokonalovat paměť a dodávat pocit stálého mládí (Iva: *No k těm dalším funkcím tady mám zdokonalování paměti, kvůli těm sestavám... A zrovna nedávno mi někdo řekl, že mě to udržuje v myšlení jako mladá, furt se pohybuju mezi těma mladšíma lidma a dětma, tak jakoby furt člověk je mladej.*)¹⁴⁶

Všechny informátorky vnímají tanec, respektive tanec před publikem, jako spouštěč pocitů euforie a pozitivního napětí. Tanec mají rády z toho důvodu, jak se cítí před vystoupením, v jeho průběhu a po vystoupení (Dana: *No a třeba při těch vystoupeních jsem zezačátku nervózní, ale jako je to napětí, je to adrenalin, že jdem něco takovýho dělat, no a pak když jsem na tom parketu dýl, tak mě to prostě baví a jsem ráda, že to těm lidem můžu*

¹⁴⁰ Z rozhovoru ze dne 9. 4. 2011

¹⁴¹ Z rozhovoru ze dne 9. 4. 2011

¹⁴² Z rozhovoru ze dne 15. 4. 2011

¹⁴³ Z rozhovoru ze dne 29. 8. 2011

¹⁴⁴ Z rozhovoru ze dne 4. 5. 2011

¹⁴⁵ Z rozhovoru ze dne 15. 4. 2011

¹⁴⁶ Z rozhovoru ze dne 4. 5. 2011

ukázat, jakože tleskaj a že se jim to líbí,¹⁴⁷ Monika: *Uprostřed sestavy mě už se chce úplně brečet, že už to končí, úplně ty jo, dyť já už se nechci uklánět, já chci pořád tancovat, to je vždycky taková hezká atmosféra, ty diváci tam ti tleskaj a ty tam tančíš.*¹⁴⁸ Jiné respondentky se přiznaly, že se rády ukazují na veřejnosti a tanec je jim k tomu nejvhodnějším prostředkem. (Hanka: *Jo takže to je ten hnací motor, ten exhibicionismus, právě předvádět se před lidma...to vystoupení je to, k čemu směřuješ, ten cíl. To tam hraje roli jako velkou.*)¹⁴⁹

Budoucnost informátorek a vedení další generace k tanci a sportu

Většina informátorek si je vědoma toho, že tanec je pomíjivá aktivita. Pouze dvě respondentky uvažují o budoucím studiu na taneční konzervatoři (Jana, Dana), ostatní dívky studují různé obory a v následujících letech by rády měly běžné zaměstnání, tanci se však chtějí nadále věnovat alespoň na zájmové úrovni. Celkem tři informátorky by chtěly, aby jejich budoucí zaměstnání s tancem souviselo. Informátorka Jana by ráda propojila studium tance se studiem psychologie: *Já do budoucna vůbec nechci, aby tanec vymizel z mého života... tak jsem se začala teďka zajímat o taneční terapii...hrozně moc ráda bych potom pomocí tance pomáhala ostatním lidem.*¹⁵⁰ Informátorka Lea by chtěla pomáhat s organizační prací v taneční škole, ale vlastnímu tanci na profesionální úrovni se rovněž věnovat nechce: *To je hloupost se na tohle spoléhat, proto taky dělám tu školu. Pak si zlomím nohu a konečně že jo. Můžu jít vytírat podlahy.*¹⁵¹ A konečně i informátorka Dana touží spojit svůj profesní život s tancem, ale konkrétní záměr ještě nemá. V případě Hanky se dalo předpokládat, že rodina má a nadále bude mít nejdůležitější místo v jejím životě. Nicméně přinejmenším se nechce vzdát pedagogické činnosti.

Všechny respondentky uvedly, že povedou k pohybovým aktivitám své děti. Dvě informátorky dokonce jmenovaly konkrétní sporty pro dívku a chlapce (Iva: *Svoje děti ke sportu určitě budu vést. Holčičku k tanci, kluka k bojovému umění.*)¹⁵² Ostatní respondentky však nechají výběr na samotných dětech a nebudou je nutit k provozování konkrétní aktivity. Na rozdíl od ostatních informátorek, Hanka již děti má a nejen, že u jejího syna dochází k genderově nezvyklé situaci, ale navíc se ukazuje, jaký vliv může mít na dítě prostředí: *Jako*

¹⁴⁷ Z rozhovoru ze dne 9. 4. 2011

¹⁴⁸ Z rozhovoru ze dne 15. 4. 2011

¹⁴⁹ Z rozhovoru ze dne 11. 3. 2011

¹⁵⁰ Z rozhovoru ze dne 9. 4. 2011

¹⁵¹ Z rozhovoru ze dne 29. 8. 2011

¹⁵² Partner informátorky Ivy je úspěšný v taekwon-du. Z rozhovoru ze dne 4. 5. 2011

*já je vlastně občas sebou беру na trénink, protože občas nemám hlídání... Kubiček si právě myslím, že ten v sobě něco má, on furt něco zkouší, kroutí se a tak, je fyzicky a tanečně velmi nadanej, jako myslím si, že by ho to bavilo... myslím, že ho takhle tahám docela dost po těch tanečkách... Adélka zase radši vezme balón a hází tátovi balón, takže jestli ono to nebude otočený, trošičku ty děti.*¹⁵³

Jako zdůvodnění sportovní činnosti svých dětí uvádí informátorky nejčastěji schopnost naučit se spolupracovat s ostatními dětmi a prevenci obezity. Většina respondentek nechce, aby jejich děti seděly u počítače nebo lenivěly. (Lea: *Nechci prostě, aby se jednou moje děti někde po škole poflakovaly a couraly si jen tak po městě.*)¹⁵⁴ Objevila se i zmínka o profesionálnějším sportování (Lea: *Pokud by jim to šlo a finance by to dovolily, byla bych ochotná zainvestovat do toho, aby to mohly dělat na vyšší úrovni a ne jen rekreačně.*)¹⁵⁵ a o vlivu rodičů informátorky (Monika: *Určitě, protože moje máma, jak jsem říkala, byla baletka a taky mě k tanci vedla.*)¹⁵⁶

¹⁵³ Z rozhovoru ze dne 11. 3. 2011

¹⁵⁴ Z rozhovoru ze dne 29. 8. 2011

¹⁵⁵ Z rozhovoru ze dne 29. 8. 2011

¹⁵⁶ Z rozhovoru ze dne 15. 4. 2011

4. Závěr

4.1. Tanec jako hobby, životní styl nebo ekonomická aktivita?

V rámci mého výzkumu jsem se setkala s informátorkami ve věku 17-25 let. Výzkum se odehrával v rozmezí od března do září 2011. Moje respondentky jsou studentky středních a vysokých škol, jsou svobodné a bezdětné. Jedna informátorka je však vdaná a je na mateřské dovolené.

Všechny informátorky pochází z dobře ekonomicky situovaných rodin. Taneční aktivita se u nich začala rozvíjet již v nízkém věku, ve většině případů ve věku 4-6 let. K taneční aktivitě informátorky motivovala rodina. Přitom jsem nevyozorovala rozdíl mezi dívkami z tanečních a netanečních rodin. Drtivá většina informátorek se věnuje tanci několikrát týdně, včetně některých víkendů. Na základě obětovaného času, energie a financí má taneční aktivita buď charakter koníčka, nebo je součástí životního stylu. Dle ukazatelů uvedených ve většině rozhovorů, soudím, že pro naprostou většinu informátorek je tanec důležitější než běžný koníček, dá se říci, že pro část dívek je tanec součástí životního stylu. Zejména pro respondentky, které mají dlouhodobější zkušenosti z jiných tanečních skupin a chtějí, aby jejich profese souvisela s tancem, bude tanec pravděpodobně životním stylem. Dále se projevilo, že při mateřství má taneční aktivita spíše charakter koníčka.

Většina mých informátorek nemá dostatek času k provozování jiných volnočasových aktivit. Jiným aktivitám, zpravidla sportovním, se věnují jen příležitostně a u některých respondentek souvisí tyto aktivity s provozováním tance. Zjistila jsem, že vysokoškolačky kladou školu na první místo, zatímco středoškolačky považují studium za méně důležité.

Všem mým informátorkám přináší tanec pozitivní zážitky a zkušenosti, přestože mají i negativní zkušenosti. Všechny informátorky se těší na kolektiv, i na samotný tanec. Zjistila jsem, že tanec jim přináší dobrou náladu, uvolňuje je od napětí nebo jim dodává pocit sebevědomí. Výhodou tanečního studia je podle respondentek široké spektrum tanečních stylů, kterým se věnuje. Dívky tedy mají možnost výběru. Co se negativních zkušeností týče, nejčastěji se v TS X objevují rivality související se vzhledem, věkem, délkou členství ve skupině, mírou talentu a především s rozestavením tanečnic do formací.

Dále je potřeba vyzdvihnout ekonomickou stránku tance. Provozování tance v tanečním studiu X má ekonomický význam. Všechny moje informátorky si taneční aktivitou vydělávají. Tuto výdělečnou činnost nelze přirovnat k běžnému příjmu, ale k brigádě při studiu.

Taneční studio X funguje ve městě Y již 15 let a je vedené profesionální tanečnicí s bohatými zkušenostmi. Zmíníte-li její jméno, můžete si být takřka jistí, že mnoho místních obyvatel bude vědět, o kom je řeč. Známy je i její manžel, který v tomto městě působí jako obvodní lékař. Z rozhovorů jsem zjistila, že taneční studio X má ve městě Y své jméno. Ukázalo se, že moje informátorky jsou si vědomy, že jsou ve městě Y často vidět. Vzhledem k tomu, že se TS X vytrvale soustřeďuje na účast takřka na všech místních kulturních událostech (plesy, sportovní utkání, poutě, diskotéky apod.), nemůže být řeč o tom, že by taneční studio nebylo s městem Y pevně spjato. Tato lokální prestiž se vyvíjela pozvolna současně se zvyšujícím se počtem členů studia a s rozšiřujícím se spektrem aktivit. V posledních letech výrazně zesílila spolupráce s Rugby klubem Y a rádiem Blaník. Roli hraje také větší možnost propagace tanečního studia v místním tisku, na plakátech, internetu apod. S výjimkou jedné se všechny informátorky na lokální prestiži tanečního studia X shodují. Z výpovědí respondentek se ukázalo, že síla tanečního studia X se vztahuje v podstatě pouze k městu Y. Část informátorek uvedla, že taneční studio X je ve městě Y známé i z toho důvodu, že přijímá do svých řad velký počet malých dětí. Z rozhovorů vyplývá, že příčinou je důvěra rodičů ve vedoucí tanečního studia, přátelské zacházení s dětmi a samozřejmě také fakt, že rodiče o tanečním studiu vědí a pokud ne, dozví se o něm od přátel, z místního tisku apod. Že by však děti chodily do TS X pouze proto, že je to prestižní, se z rozhovorů neprojevovalo. Některé informátorky uvedly, že děti jednoduše přecházejí do jiných tanečních skupin, pokud jim režim v TS X nevyhovuje.

Tedy pokud shrnu poznatky zjištěné při mém výzkumu, dospívám k tomu, že provozování tance je aktivita daná rodinným prostředím a je vícevrstevná. Zjistila jsem, že pro všechny moje informátorky má tanec hned několik významů. Hlavní významy tance pro informátorky jsou: vlastní uplatnění pomocí tance, kontakt s kolektivem a prožívání tance. Důležitá je pro mé respondentky ekonomická funkce tance. Tanec v tanečním studiu X spíše není prostředkem ke štíhlé linii. Z výzkumu vyplývá, že pro větší část dívek je tanec důležitou stránkou životního stylu.

5. Použitá literatura a použité internetové odkazy

- Balaš, R.: Tance 20. Století. Olomouc: Hanex, 2003.
- Balaš, R.: Metodika tap dance. Brno: Janáčkova Akademie múzických umění, 1982.
- Hanna, J. L.: To Dance Is Human. University of Texas Press, 1979
- Hendl, J.: Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace. Praha: Portál, 2005.
- Hroch, M.: Úvod do studia dějepisu. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1985.
- Chrastil, J., Majorová, M.: Smím prosit? Praha: Mladá Fronta, 1958.
- Jebavá, J.: Kapitoly z dějin tance a možnosti terapie. Praha: Karolinum, 1998
- Jeřábek, H.: Úvod do sociologického výzkumu. Praha: Univerzita Karlova, 1992.
- Klimeš, L.: Slovník cizích slov. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1981.
- Kolektiv autorů.: Kapitoly z dějin Y. Městská rada Y, 1997.
- Kubátová, H.: Sociologie životního způsobu. Praha: Grada, 2010.
- Kyzlík, F. a kolektiv: Y. Praha: Středočeské nakladatelství a knihkupectví, 1975.
- Odstrčil, P.: Sportovní tanec, Praha: Grada, 2004.
- Petrusek, M. a kol.: Velký sociologický slovník. Praha: Universita Karlova, 1996.
- Pokorný, P.: Y pohár- 34. ročník! IN: Y kurýr, 2/2011, s. 32.
- Royce, A. Peterson.: Anthropology of dance. Bloomington: Indiana University Press, 1977.
- Rey, J.: Jak se dívat na tanec. Praha: Vyšehrad, 1947.
- Thomas, H.: Dance, modernity and culture. New York: Routledge, 1995.
- Vít, I.: Tancování v Y. IN: Y kurýr 2/2006, s. 30-31.
- Youngerman, S.: Method and Theory in Dance Research: An Anthropological Approach. IN: Yearbook of the International Folk Music Council, 7. ročník, 1975, s. 116-133.
- Zíbrt, Č.: Jak se kdy v Čechách tancovalo. Praha: Knihtiskárna F. Šimáček nakladatelé, 1895.

použité internetové odkazy

<http://info.ricany.cz/mesto/zakladni-informace-o-meste>, 12.8. 2011.

<http://www.Y.rugby.cz/>, 20.8. 2011.

<http://www.fuego.cz/o-nas>, 13.8. 2011.

<http://www.meksY.cz/>, 14.8. 2011.

<http://info.Y.cz/mesto/kronika-mesta-Y-1989-2005>, 29.10. 2011.

<http://www.X.cz/>, 13.8. 2011.

<http://www.twist.snadno.cz/>, 20.8. 2011.

<http://info.Y.cz/mesto/spravni-pusobnost-obce-s-rozsirenou-pusobnosti>, 11. 12. 2011

6. Přílohy

Příloha č. 1: Doslovné přepisy rozhovorů

Rozhovor č. 1- Hanka, 24 let
Dne 11. 3. 2011 v restauraci

Vrhne se na to?
(kývne hlavou)

V jakém prostředí si vyrůstala?

Tak co se týká asi, když začnu od dětství, tak co se týká dětství, pocházím z úplné rodiny- matka, otec, mám starší sestru o 4 roky. Žili jsme v panelákovém bytě. Neměli jsme se nikterak špatně, ale určitě jsme si nemohli dovolit moc utrácet. Oba dva rodiče jsou víceméně nadaný na něco jinýho. Matka spíš na ruční práce, tatínek je zase hudebně nadanej a oba dva měli vždycky rádi tanec, chodili oba do těch různých pokračovacích kurzů a i tančili závodně latinsko-americký tance, i standartní, ale jen takovou nějakou dobu, omezeně, pro radost, než nějak zásadně závodně. A k tanci jako takovému mě víceméně přivedla starší sestra, která začala ve 4 letech navštěvovat taneční studio X a protože, co měla ségra, jsem musela mít taky a byla jsem prostě ta mladší ségra, která se vezla, tak jsem tam potom nastoupila taky, když mě byly si 4 roky a zezáátku to bylo takovýto: „ručička sem, ručička tam,“ co vlastně učím dneska malý dětičky, tak je to úplně to stejný, akorát to bylo omezený, to taneční studio zdaleka nemělo tolik členů. Takhle jsme se vypracovaly do té doby, kdy nám bylo asi 11, 12, 13, kdy nám to začalo jít mnohem líp, začaly jsme jezdit na soustředění, ty byly vždycky v létě, z toho jsme víceméně celej rok žily, vymýšlely se taneční vystoupení. Teď úplně nevím, abych nekecala, přesnej rok neřeknu, myslím, že druhéj třetí rok po vzniku toho tanečního studia začaly vznikat taneční akademie, který vlastně čerpaly z těch soustředění, z těch sestaviček, co jsme se tam naučily. No a víceméně jsme k tomu byly obě dvě hodně náklonný, jak já, tak starší sestra, tak jsme k tomu měly velkou podporu zaprvý v rodině a takovej jako kladnej vztah a stal se z toho koníček číslo jedna. Ale měly jsme toho mnohem víc, já jsem chodila ještě na flétnu, na kytaru, na zpívání, na klavír, ale jakoby ty tanečky byly víceméně koníčkem číslo jedna. Takže jsme tím žili celá rodina, byly jsme podporovaný, rodiče vždycky, co jsme potřebovaly, zaplatili, sehnali, ušetřili peníze na ty naše soustředění, který samozřejmě taky nestály málo peněz a snažili se nás v tom podporovat jednoznačně. Chodili vždycky na vystoupení, ta podpora byla velká. A myslím, že nás na tancování dali proto, že jsme to prostě zkusily, bavilo nás to a naši nás nechtěli ochudit o radost, kterou nám to přinášelo. No a pak vlastně do nějaký dospělosti, dejme tomu v 16, 17 letech jsme pak začaly tancovat tak skoro poloprofesionálně, si myslím. Jako vůbec se to v tom tanečním studiu rozrostlo a tak dobře se udělala i taková ta propagace, třeba akademie a tak, že vlastně to začala uvádět Heidi Janků, že jo a začalo to mít takovou jako tradici. Takže ty vystoupení byly najednou víc vymakaný, bylo tam víc stylů, nejenom disco a hip hop, přidalo se RnB a muzikálový show a různý moderní tance a tak. Bylo to takový bohatší a zajímavější a tak. Myslím, že jsme uspívaly, třeba jsme dělaly akce i přes rok. Připomenu, vlastně třeba okolo prosince a ledna byly hodně plesy, takže jsme dělaly předtančení vlastně na plesech, většinou právě ty starší ročníky. Když byly zase dětský dny, tak se dělalo s menšíma dětičkama a tancovalo se

vlastně na dětských dnech. No a pak jsem začala teda dělat asistentku malejch dětiček, kdy jsem jim právě vymýšlela choreografie a víceméně vedla ty děti k tanci v tom smyslu, aby to mělo nějaký téma, jakože třeba uvedu příklad, teď jsou třeba aktuální barbíny, pak jednu dobu byly šmoulové v jednu dobu teletubies a tak. Víceméně ten tanec se v tom období od těch 15 do těch 17 let stal takovým tím nejvíc, co jsem měla. Vlastně jsem navštěvovala studio, co bylo otevřený v pondělí, uterý, středu a pátek, v pátek jsme měly ten náš ročník, v naší věkový kategorii. No tak se to hodně rozrostlo v tom, že to ten můj volnej čas naplňovalo úplně maximálně, že vlastně nic jinýho nebylo. I během toho maturitního ročníku jsem se jako opravdu snažila, měla jsem ve finále třeba z 12 vystoupení na akademii prostě 8, kde jsem tancovala, takže jsme tam prostě litaly a převlíkaly se a bylo to takový bláznivý, ale dobrý. Pak jsme snad byly na jedný takový soutěži, kde jsme skončily asi desátý tenkrát, ale bylo to pro nás příjemný, že jsme se vlastně dostaly do kontaktu s profesionálním tancováním. No a co bych ještě připomněla, jo vlastně jsme byly tenkrát v Dánsku na výměnným takovým jakoby pobytu. Jako Dánové z jednoho městečka tenkrát byli tady u nás ve městě Y a nějaký svoje tradice a tradiční tance a tradiční výrobky tady předváděli a oni vlastně na oplátku rok potom chtěli, aby město Y vybralo nějaký činnosti, nějaký aktivní lidi, nějaký ty kroužky, takže s náma jeli i fotbalisti, taneční studio Twist, ne Fuego, Fuego, pardon, to s náma jelo taky, to se specializovalo na latinsko-americký tance. No a byly jsme vybraný právě my jako skupina holek právě z tanečního studia X a tam jsme vystupovaly různě na náměstích a jako těch kulturních akcích, byl to asi čtyřdenní pobyt v tom Dánsku. Myslim, že to bylo ňák v roce 2005. No a oni tam pro nás měli připravený takový ty akce, jakože jsme prostě jely na tu jejich nejvyšší horu, protože prostě Dánsko je celá placka, takže to bylo takový zajímavý, no.

Jaké jsi měla v tancování úspěchy a selhání?

Hm, pamatuju si takový první pocity, asi to bylo zklamání si myslím, takový jako dětský, v tý době, kdy vlastně jsem měla v tom ročníku, ve kterým jsem tancovala, dvě holky, který byly výrazně jako lepší než já a mě to strašně trápilo v tý době. Byla jsem z toho taková jako to (neví, jak se vyjádřit), protože hrálo se vlastně na formace. Dneska už chápu, že když mě někdo postaví na konec formace, tak že jsem vidět ze všech stran, takže je vlastně úplně jedno, kde stojím, ale v tý době jako holčička prostě, jestli mi mohlo bejt 7, 8 let, třeba 9, jsem měla takovej ten pocit jako opravdu, že mě trápilo, že jsem stála v poslední řadě a ne v první a že tam stály ty dvě holky, který jsem vlastně nechtěla, aby tam stály a bylo to pro mě hrozně takový jako frustrující (úsměv). Nicméně myslím, že jsem se jako časem vypracovala, ty dvě holky potom přešly dál vlastně do víc profesionálnějšího tanečního studia do Prahy, takže odešly a pak jsme se tam staly víceméně s takovou naší základní partou v tom ročníku, jsme se staly, řekla bych i jako oblíbenýma. I prostě jako, že jsme se dostaly do těch prvních řad a tenhle pocit mi skončil v nějakých 16, 17 letech, kdy už jsem tam zůstala se zájmem o ty dětičky, že jsem vlastně chtěla dělat tu asistentku a kdy si teda myslím, že už na mě byl braný zřetel, kdy jsem teda v něčem třeba výjimečná a že to teda budu dělat, že to dělám dobře, že jsem měla pocit, že vůbec nejsem braná na lehkou váhu, že bych tam třeba byla jen do počtu a to jsem asi nebyla nikdy, to byl asi můj niterní dětskej pocit, na kterej si teda vzpomínám. Jinak takový ten můj pocit jako úspěchu začal právě v době těch 17 let, kdy jsem vlastně dostala hodně ročníků, kdy jsem vymýšlela spoustu choreografií, to pro mě byl velkej úspěch, že jsem vlastně na tý akademii měla spoustu ročníků, i sama za sebe se svým vlastním ročníkem jsem zvládala víc vystoupení a tak. Pak nehrálo roli, jestli stojím v poslední řadě nebo v první, ale prostě pro mě byl úspěch to, že jsem tohle dokázala.

Upřednostňovala si tu práci s malými dětmi před tou prací ve svém ročníku?

Ono tam ještě docházelo k takový věci, kdy já jsem vlastně byla z těch holek právě v takovým tom věku, kdy nám, když to řeknu takhle, začínaly růst třeba prsa (úsměv) a taková ta doba nějakých já nevím 12 let. Tak tam docházelo k tomu, že já jsem tak vlastně z těch holek v tom svém ročníku byla jako největší (smích), taková jako, neříkám tlustá, ale byla jsem jako taková mohutnější obecně a prostě jsem jako k těm dětským tělíčkům svých kamarádek jako vlastně nezapadala a to mě teda v tý době hrozně frustrovalo. Já jsem dělala náhradnici za holky právě ve starším ročníku, kam právě spadala ta moje ségra a často jsem s nima jezdila na takový ty předtančení a často jsem dělala jako takový to, když někdo vypadl, tak jsem se vždycky učila za ní to místo a prostě jsem byla taková ta jako na telefonu: „hele přijď, když bude potřeba, budeš náhradnice.“ Jela jsem si furt náhradnici a přitom už i ty starší holky jako viděly, že přeci jenom ty pohyby a tím svým vzezřením jakoby mezi ně zapadám, ne třeba úplně tanečně, že bych tancovala tak dobře, ale v tom celku, že jsem vlastně zapadla líp k těm starším než k těm v tom svém ročníku. No, takže tam přišel i takovej rok, kdy jsem vlastně měla pocit, že mě to nebaví, že bych vlastně chtěla k těm starším holkám, ale zase věkově jsem tam nespádala a bylo mi to líto prostě, že holkám bylo třeba 16, mě bylo 12. Ve chvíli, kdy jsem začala dělat tu asistentku, tak mě právě paní Nováková¹⁵⁷ přesunula k těm starším holkám a už jsem vlastně začala tancovat s těma staršíma, kde jsem jako posléze získala jako i kamarádky a ty přátelství a pak vlastně i ty z toho nižšího ročníku dorostly a mám pocit, že jsme se potom i nějak spojily, že ty ročníky se pak daly dohromady, takže to potom pro mě mělo váhu, že jsem jakoby nebyla frustrovaná, měla jsem pocit, že jsem jakoby docílila toho, co jsem jako vnitřně chtěla.

Co jsi schopná pro tanec obětovat?

No tak teď, když mám svoji rodinu, to už nestojí za řeč. Hm, ale myslím si, že ta oběť v tý době, kdy jsem byla úplně vyčerpána, na tom vrcholu, byla jako velká. Myslim si, že časová oběť to byla určitě, to rozhodně, ale byl to koníček, takže jsem ten čas v tom svém volným čase měla a co se týká peněz to taky, ale to se mě netýkalo. Já jsem vlastně sice chodila na brigády od nějakých 15 let, snažila jsem si přivydělávat všude možně, aby sem si mohla koupit nějakou parádu nebo tak. Ale takový ty zásadní věci na to tančování, když jsem třeba potřebovala boty a kostýmy, to všechno mi samozřejmě platili rodiče. No a vlastně to měli dvakrát, že jo, pro sestru a pro mě, tak v tý době to pro ně bylo taky finančně náročný. Ale musím říct, že moje rodiče to tak vždycky brali, tak to bylo, že když nás prostě se ségrou něco bavilo a věnovaly jsme se tomu, tak nikdy jako nelitovali těch peněz, který do toho vložili a pokaždý se snažili nám opravdu nějaký peníze ušetřit, abychom mohly na soustředění. V tomhle tom ohledu na nás nikdy nešetřili.

Je tančování v tanečním studiu X finančně náročné?

Co se týče třeba kostýmů a tak, tak je fakt, že paní Nováková je v tomhle velmi dobrá manažerka a velmi dobrá nakupující, takže se snaží sehnat prostě oblečení a materiály tak, aby to bylo opravdu za pár kaček a vypadalo to efektně. Snaží se to udělat tak, aby to bylo oblečení k tomu vystoupení, ale zároveň, aby těm dětem zůstalo na ven na tahání a tak. Ona ví, že když těm dětem koupí superkostýmy berušek, tak ty rodiče za ty dají hodně peněz a ještě platěj to školný. Takže ve finále si to pak může vzít jednou za rok na maškarní ples a pak z toho to dítě vyroste. Snaží se to sehnat dobře, levně a pak tam dochází k tomu, že třeba ty kostýmy, co měly třeba před dvěma lety, tak různě kombinujou, prostě obměňují, aby jako nebyly stejny, ale zároveň aby na tom něco málo ušetřily. Mě se třeba líbí, že co se týče takový ty reklamy a prestiže, že jsme si nechaly udělat vlastně ty sportovní tašky tanečního

¹⁵⁷ Vedoucí TS X jsem z důvodu zachování anonymity přidělila jiné příjmení.

studia a z druhý strany bylo logo města Y. To mi přišlo jako zajímavý, že to dělá to jméno. Když jsme šly na to vystoupení, na ty plesy a držely jsme všechny prostě v ruce ty červený tašky s těma černejma spodkama, kam se dávaly boty, tak jsme měly pocit, že jdeme z něčeho profesionálního něco předvést, že něco znamenáme. Tohleto si myslím, že byl dobrej tah a změnily se teď i webový stránky, ta práce na tom studiu je dobrá.

Obětovala jsi tanci zdraví?

No tak jako, dá se to tak říct. Byly etapy, kdy jsem právě měla nějaký ženský problémy, byl mi zakázaný tanec a tak, takže to bylo takový těžký období. Taky se mi do toho přihodily opařeniny, takže jsem musela na akademii bejt s obvázanýma rukama a tak. Vždycky mi přišlo, že se to před tou akademií tak nějak sešumelilo, že se prostě nějaký ten problém vždycky vyskytl, pak jsem vlastně byla na jedný operaci, která vlastně způsobila, že jsem na jednu tu akademii vymejšlela spoustu těch vystoupení, choreografií a všechno jsem se to vlastně naučila a na základě tý operace jsem na to vystoupení nemohla, takže mi to bylo strašně líto, to jsem teda jako obřečela, ale to se nedalo nic dělat. Pak samozřejmě takový ty běžný věci, záda, občas nějaká ta blokáce, to jsem ani nepřikládala tanci jako spíš, že mě to omezilo v tanci, že jsem prostě nemohla tancovat a to mi vadilo.

Jaký má tanec ve Tvém životě význam?

Význam?(pozvedne obočí a doširoka otevře oči) Ten je obrovskej, ten je obrovskej, protože já si nedovedu představit bez něj bejt. Ve chvíli kdy se mi udála v životě tahleta věc, kdy jsem se prostě vdala, kdy jsem otěhotněla, až jsem vlastně porodila svoje první dítě, trvalo vlastně dva měsíce a to jsem netancovala. Jestli jsem netancovala, já nevím, nějak rok během toho těhotenství jsem netancovala určitě, ale pak jsem vlastně okamžitě, jak to šlo, dva měsíce po porodu zase začala zpátky spolupracovat, začala jsem vyučovat děti. Strašně jsem taky vnitřně toužila, abysme se vrátily vlastně zpátky do té skupiny těch holek, která skončila vlastně v roce 2006. To jsme vymýšlely takový profesionálnější, takový lepší vystoupení, tak v týhle fázi mě se po tom strašně stýskalo a ten tanec pro mě znamenal opravdu hodně, takže jsem se vlastně snažila do toho jako vrátit zpátky, kdy jsme jako udělaly nějaký předtančení s těma holkama zase zpátky, ale taky už to tolik nešlo, protože měly zaměstnání a tak. Ale jako v rámci těch možností jsme se snažily k tomu vrátit a víceméně jsem nepřestala, potom jsem teda otěhotněla podruhé, ale nepřestala jsem dál spolupracovat s tanečním studiem a dál jsem učila dětičky a aspoň jsem si tak trošičku kompenzovala takovej ten svůj stesk po tom opravdovým tanci, kterej jsme vytvářely. Ty dětičky, sice je to přesně takový to: „ručička sem, nožička tam,“ ale zase aspoň to mě trošičku drží a vrací mě to k tomu, po čem se mi stejská a co bych chtěla. Teďka vlastně, po tom druhým porodu jsme se s těma holkama domluvily a nacvičily jsme si vlastně jako externě vystoupení. Netrénovaly jsme přímo s holkama ve svý věkový kategorii, ale chodily jsme tam trénovat mimo. Naučily jsme se vystoupení, který jsme pak předváděly na různých plesech a měly jsme i touhu jakoby na akademii, ale zrovna jsme měly nějaký zdravotní problémy, takže jsme na akademii nebyly. Ale snažím se vlastně k tomu tanci vracet. Ten význam je pro mě obrovskej, víceméně je to jedinej koníček, kterej mi zůstal jakoby od dětství, takovej, kterej se se mnou táhne celý život. Jako umím všechno, co jsem se naučila, ale ten tanec je jedinej, kterej mi zůstal.

Proč Ti zůstal zrovna ten tanec?

No, určitě kvůli tomu, že ten hnací motor je pro mě v takovým tom exhibicionistickým slova smyslu. Když je člověk na nějakým tom vystoupení, mám takový ty pocity jako nervní, jako prostě se mi chce strašně čurat a jsem strašně nervozní, napjatá, hrozná tréma. Pak ale jakoby na tom place, kdy vidím, že něco umím a můžu to předvést o to víc se to ve mně

zakousne. To je ten hnací motor, kterej mě nabije na to maximum, kdy vlastně tancuju ze všech sil a jsem šťastná. No a po tom vystoupení pak taková ta euforie, takovýto, že si hned okamžitě sdělujeme, kde jsme udělaly chybu a jakou a kde jsem se otočila a tak. Trošku mi to připomíná jak chlap, kterej hraje fotbal a přesně si pamatuje v jaký minutě kde stál a co kdy kopnul, jakej balon. Tak to mi přesně připadá, takový jako stejný zážitky, stejný pocity a stejný naplnění. Jo takže to je ten hnací motor, ten exhibicionismus, právě předvádět se před lidma. Nedovedu si ani představit jen tak si trénovat v tělocvičně, jakože si budu trénovat něco, ale jakoby bez těch vystoupení. Myslím si, že to vystoupení je to, k čemu směřuješ, ten cíl. To tam hraje roli jako velkou.

Jak moc zasahuje tanec do Tvého života?

Ted' moc ne. Dřív ale zasahoval hodně, to asi jo. Mám trošičku pocit, později jsem si přiznala, že když jsem měla koníčků opravdu hodně a že jsem ten tejdén měla opravdu zaplněnej, neměla jsem tam skulinku, abych prostě chodila někde po partičkách a venku, tak musím říct, že na základě toho mi trošičku připadá, že to všechno co jsem dělala, včetně toho tance, kterej převyšoval, že jsem neměla sílu to dělat na sto procent. Takže jsem si prostě dokončila nějaký studium na klavír, na flétnu, na hboj, na kytaru a na zpěv. Ale jakoby nic z toho jsem nedělala tak, abych v tom nějak výjimečně vynikala a byla prostě úžasná a zrovna tak to bylo v tom tanci. Byla doba, kdy jsem se jako strašně snažila, abych byla dobrá, ale nějak mi to nešlo. Pak jsem si připadala přesně jak fotbalista. Někteřej je třeba dobrej fotbalista od Boha a někdo je fotbalista prostě takovej, že si to vyloženě vytrénuje a že si to vymaká a že na sobě strašně dře. Já si myslím, že jsem trochu spadala do té druhý kategorie, že jsem jako úplně tanečně od Boha nebyla. Jako talent mám, ale spíš si myslím, že jsem se vydřela k tomu, abych pak dohnala ty starší holky, který byly dobrý a který byly jinde. Tak to jsem musela trénovat, ale jako talent určitě mám, myslím si, že kdybych se neuměla hejbat a neslyšela bych hudbu, tak bych tancovat nemohla. No takže u toho tance to bylo takový, že ten tanec mě naplňoval, celým tejdnem, celýma rokama, takže vlastně to nemůže bejt řeč o tom, že by mi tanec do života nezasahoval.

Je pro tebe tancování i ekonomická aktivita?

Ted'ka při té rodičovský dovolený je to vlastně ekonomická aktivita, protože za to jsem samozřejmě placená jako asistentka a víceméně za ty plesy a za tyhle věci taky. Nějakou korunu na tom člověk jako vydělá, ale i kdybych děti neměla, tak by to stejně nemohl být normální příjem, to určitě ne, to je jen v rámci koníčku a takovým příjemným přivýdělkem při něm.

Jaké máš s tancem plány do budoucna?

No, to je trošku těžší, ráda bych nějak vyvíjela svoje aktivity, co se týká tance. Rozhodně bych ráda dál spolupracovala s tanečním studiem Y, abych mohla učit dětičky, protože to mě baví. To mě naplňuje možná víc od té doby, co mám svoje děti a možná jsem trošičku víc porozuměla té třináctý komnatě dětský duše. Mám trošku pocit, že mi to jde líp s těma dětma, že se s nima umím lidsky jako víc pobavit a tak. To bych jako ráda dál, ale co se týká toho tancování vlastního, tam se obávám, že ten vrchol, co jsem zažila, asi už nenastane, nedovedu si představit nechat doma děti manželovi a jet na soustředění třeba. To je jako základ všeho, to soustředění. Od toho jsme se odpíchávaly celej rok. Jako když by to tam nebylo, tak vycucávat si někde nějaký taneční sestavy, tak jako bylo by to možný, ale časově prostě náročný. Nedovedu si představit, že bych se po večerech učila sestavy, abychom pak

vystupovaly. Máme rodiny nebo zaměstnání, takže si to nedovedu moc představit. No takže spíš počítám s takovou tou pedagogickou činností jakoby.

Budeš vést svoje děti k tanci nebo jiným aktivitám a sportu?

Pokud budou jevit aspoň malý zájem, určitě je budu ke sportu vést, ať je to jakýkoli sport, nebo tanec. V žádném případě to nemám předurčený, jakože já tancuju, tak bude Adélka taky tancovat a Kuba bude hrát po manželovi fotbal. Prostě když se u nich projeví první zájem, bude je to bavit, budu je určitě podporovat v čemkoli smysluplném, ať už je to sport, tanec, nebo hudba nebo výtvarné tvoření. Jako já je vlastně občas sebou беру na trénink, protože občas nemám hlídání (smích). Hele, já bych se tomu vůbec nebránila, kdyby chtěli tancovat, tak proč ne, vůbec bych v tom neviděla problém. Kubiček si právě myslím, že ten v sobě něco má, on furt něco zkouší, kroutí se a tak (smích), je fyzicky a tanečně velmi nadanej, jako myslím si, že by ho to bavilo. Tuhle tam vystupoval při tréninku stepař, vlastně mistr republiky ve stepu se tam šel ukázat, potřeboval si něco vyzkoušet před zrcadlem. Kuba na něj koukal s otevřenou pusou, byl úplně unešenej a hrozně se mu to líbilo. Pak zkoušel různě patama o zem a tak různě a divil se, že mu to neřuká (smích). Ale nevím, myslím, že ho takhle tahám docela dost po těch tanečkách a i ve školce vypomáhám s takovým, že tam dělám jakoby takovou učitelku, že tam jeden den v tejdnu chodím na hodinu a učím ty dětičky, takový jako: „ručička sem, nožička tam,“ takový říkanky a k tomu jako nějaký tanečky, tak tohle ho už moc nezajímá, jak je tam u toho často. Adélka zase radši vezme balón a hází tátovi balón, takže jestli ono to nebude otočený, trošičku ty děti (smích).

Taneční studio spolupracuje s rádiem Blaník. Zúčastňuješ se této spolupráce?

Dřív jo, v době kdy jsem vlastně byla svobodná, tak jsme se zúčastňovaly, dělaly jsme tam hostesky, prodávaly jsme tam různě na těch poutích, v těch stáncích reklamní předměty rádia Blaník. Taky jsme tam vystupovaly, ale v jedny době právě převládalo takový to jako hostesky a takový to okolo, to byl přivýdělek samozřejmě, to jo, to prostě byla brigáda víceméně. Ale je fakt, že v jednu dobu nás jako docela mrzelo, možná štválo, že jsme jako byly víc využívány na tu práci do toho stánku než třeba jako na vystoupení. Prostě jsme si víc v duchu přály, abysme mohly víc vystupovat na těch poutích, který rádio Blaník pořádá různě po celý republice, než prostě od rána do večera skládat nějaký stánky a tak. My, který jsme tam jako opravdu tancovaly, tak nám to připadalo takový divný, že je to taková zněna, jako že jsme spíš chtěly tancovat, než tam dělat tyhle věci. Je fakt, že pak jsem ale slyšela od spousty jinejch členů, že ta brigáda v tomhle slova smyslu vůbec není špatná pro ty lidi, který si tam jako chtěli přivydělat. Ale my jako tanečnice bysme bejvaly byly radši, kdybysme měly třeba tři vystoupení. Ale tak byla to naše svobodná volba, když jsme chtěly jít, tak jsme šly, když jsme nechtěly, tak jsme nešly, jako nikdo nás k tomu samozřejmě nenutil.

Tancovala jsi také jako roztleskávačka Rugby Clubu Y?

Jo, no jistě, tam jsem taky tancovala. Holky taky teď i vystupovaly na rugby plese a za ty plesy jsou i honoráře. Jako jsme partnerama Rugby klubu, takže tam ty vystoupení byly a budou, si myslím. No a ještě bych připomněla, že vlastně při utkání se pořád tančí na tu Y hymnu. Ale teďka, co máme ty roztleskávačky zvlášť, jakoby sportovní roztleskávačky, tak to se tančí na pecky vyšší třeba v roce 2010, to jsou jako prostě nový taneční věci.

Přispívá tancování k tomu, abys byla štíhlá?

No tohle tancování, co teď provozuju, o fyzice není, to s dětičkama nehraje roli. To co dělám s holkama jako externě, to taky ne, to taky nemůžu úplně brát, že mi udržuje fyzickou,

protože ty tréninky nejsou tak bohatý a pravidelný samozřejmě. Dřív to byly pravidelný, prostě tři hodiny každý pátek že jo a ta aktivita byla mnohem větší, ale dřív určitě. V době kdy mi bylo 15, jsem šla z takovejch těch dětskejch tvarů do těch ženskejch a začala jsem se různě zakulacovat. Právě paradoxně, když jsem byla nejvíc vyčerpáná, chodila jsem vlastně pondělí, úterý, středa, pátek, chodila jsem vlastně na 3 hodiny po škole jako aktivně tancovat i s těma většíma holkama, tak jsem byla vlastně nejtlustší a úplně paradoxně jsem vlastně nebyla schopná to shodit touhle aktivitou. Pak teda následovala nějaká ta operace, tak na základě ty jsem pak vlastně shodila a víceméně ten tanec mi tu postavu pak udržoval, to určitě.

Ještě bych se vrátila k holkám. Byla mezi vámi rivalita?

To jsem cejtla určitě v té době, jak už jsem říkala, jak tam byly ty dvě holky, ta rivalita z mé strany byla taková, že jsem jim to samozřejmě záviděla a hrozně jsem chtěla být stejně dobrá a to se mi nedařilo. Tohle byly holky, který byly talentovaný a opravdu od Boha to měly, to jako jo, bezesporu. Dneska když se s nima potkám, hlavně teda s tou jednou, tak ta prostě zůstala u tance profesionálního, ta tam prostě patří, tanec je pro ní životní styl, ta tam jako opravdu patří. Ale jako ta rivalita byla určitě, ale ve chvíli, kdy jsme byly už ty starší holky a když jsem teda přestoupila k těm starším holkám, tak tam si myslím, že rivalita moc nebyla. Já jsem spíš měla ten pocit, že ty starší holky ve mně rivalku určitě nemohly cejtit, já vůči nim taky ne, protože já jsem se spíš od těch starších jakoby učila a snažila jsem se jim trochu vyrovnat, ale jako bez rivality. Věděla jsem, že jsou starší, byly třeba o 4 roky starší, tak o to nešlo. Já jsem se spíš tak jako bála, abych, když jsem dostala to „privilegium“ patřit do toho staršího ročníku, tak jsem nechtěla zklamat, takže si myslím, že v tomhle smyslu jsem to brala, že jsem se strašně snažila být dobrá, abych jim to nekazila. Pak si myslím, že tam už se to potom hodně lišilo, a když vznikalo víc těch tanečních stylů, tak tam si myslím, že už bylo hodně vidět, kdo je třeba víc specialista na disco, kdo líp dělá hip hop, kdo je lepší prostě v RnB. To si myslím, že nebylo možný mluvit o žárlivosti. Já jsem třeba věděla, že nejlíp mi šlo RnB a disco, že na hip hop jsem dobrá nebyla, že tam jsem byla jakoby spíš do počtu. Byly tam prostě holky, který ten hip hop dělaly naprosto špičkově a tam už nešlo o závist ani žárlivost, tam si myslím, že to bylo daný. Spíš si teda teď zpětně uvědomuju, že právě pozdějc, v té době, kdy jsme spojovaly ten starší ročník s těma mladšíma, tak možná jsem na ostatní příchozí třeba i já působila jako taková nafoukaná nebo taková jako nepřístupná. V té době jsem jakoby cejtla, že bych hrozně nechtěla, aby nám do té základní kategorie, kde jsme tancovaly třeba jako v základu sedmi holek, v takovým tom silným zdravým jádru, jak jsme říkaly, tak aby se tam někdo vetřel. To mi možná v té době vadilo, nebo prostě měla jsem takový ty pubertální nálady, že jo, tak jsem byla možná taková protivná. Je jako fakt, že ostatní příchozí jsem si musela třeba zbytečně znepřátelit a dneska když se s nima potkám, tak je mi to téměř jako líto, že jsem si možná udělala nekamarádky v době, kdy to bylo takový, že jsem to nemusela dělat a jako do dneška mě to mrzí. Tak jako jsme všechny dospěly, tak doufám, že mi to třeba ty holky nevyčítaj, že mi to nemaj za zlé. Snad si jako dál nemyslej, že jsem nafoukanej spratek, kterej je nechtěl přijmout mezi sebe. Myslím, že jsem v té době byla dost kritická, protivná a urážlivá na některý členky, to jako určitě. Jako ani to nebylo o taneční rivalitě. Kdo tancuje líp a kdo hůř, to si myslím, že se tam vědělo od začátku, kdo je tam taková ta špička, takže toho se rivalita netýkala. Ale třeba to, že jsme někoho neměly moc rádi, nebo někdo někoho neměl moc rád, to si myslím, že tam leckdy bylo cejtit. Prostě jsme spolu trénovaly a leckdy jsme spolu trávily prostě hodně času a víkendy prostě třeba na těch vystoupeních. Myslím, že tam k týhle rivalitě docházelo, že jsme třeba někoho, ne, že šikanovaly, ale že tam prostě byly takový ty hloučky: „podívej, tahleta přišla, a taková a maková, a podívej, ty to vůbec nejde a proč tady vůbec ještě je.“ Tak takovýhle řeči tam určitě byly.

Těšila ses do kolektivu nejen kvůli tancování?

Jojo, určitě, tím jsme právě dost rozčilovaly paní Novákovou leckdy. Při různých těch přestávkách a i během toho tance, během tréninku, rozcvičky jsme samozřejmě kecaly a rušily jsme. Takže jako, myslím, že to tam bylo taky hodně o kamarádství, tam jsme určitě získaly přátelství a s těma holkama se vidáme dodnes, máme takový to naše zdravý jádro, ale hodně okleštěný teda. Zůstaly jsme vlastně 4 nebo 5 kamarádek, se kterýma se vidáme každou první středu v měsíci, prostě máme srazy a zůstaly jsme kamarádkama do dneška. Chodíme spolu občas pařit, chodíme tady v Y a slavíme spolu třeba narozeniny.

Má taneční studio paní Novákové v Y jméno?

(Dlouho přemýšlí a odkašle si). Tak jako ze vzdálený minulosti nemám takovej pocit. My jsme to braly jako takovou naši základnu a nic jinýho jsme vlastně nezažily, takže nemůžu soudit. Nebo takhle, všechno co bylo, všechny kroužky, který byly v Y, tak byly víceméně zaměřený na něco trochu jinýho. Byl tady prostě soubor Alice Bardový, byl tu aerobik a divadelní kroužek že jo, byl tady Twist a Fuego, rokenrol a latinskoamerický tance, a to je tu pořád, že jo. Takže mi nikdy nepřipadalo, že by tady byla v Y nějaká konkurence, že prostě když některý ty děti nebyly u paní Novákové úplně dobrý a necejtily se tam nebo já nevím, tak přešly třeba do jiného kroužku a zjistily, že jim to tam jde prostě líp. Ale myslím si, že výhoda tanečního studia byla, že ona si za ta léta vybudovala jméno a třeba konexe, třeba právě s tím rádiem Blaník. Ona vlastně rozšířila potom ty svoje drápky malinko, že se protáhla mnohem dál, že se o nás vědělo mnohem víc, že byly nějaký reklamy a tak. Takže já si myslím, že jako i ta reklama a celá ta propagace byla natolik dobrá, že taneční studio tady má opravdu jméno, v takovým tom smyslu, že určitá prestiž to je pro lidi, který tam docházej. Natáhli se tam i potom lidi, který jsou třeba mistři republiky, takže určitě to není žádný pól, není to nějaký malý studio v nějakých Kotěhůlkách, kam by maminka dala dítě, aby se vyřádilo. Ta selekce tam je, jako i u těch náborů, že to dítě se musí už jako odmalinka během jednoho roku vytríbit, vůbec ten první rok v těch 4 letech je takovej jako těžkej. Oni se tam s tím musí srovnat, jak ten systém v tý hodině funguje a tak. A tenhle první je takovej hodně krizovej, hodně selekční, to se jich hodně vyřadí. A ty děti, co tam zůstanou ke konci roku, tak se potvrdí, že další rok chodí znova, postoupí do staršího ročníku a dají se pak rozdělovat, jestli prostě budou víc šikovnější na disco nebo jinej taneční styl. Takže ta selekce tam je a pak tam rozhodně dochází k tomu, že to není taneční studio, který by prostě obsahovalo všechny děti z ulice, který se nahlásej. Většinou se s nima paní Nováková rozloučí, buď to tomu dítěti nejde, nebo ho to nebaví, výrazně to kazí, takže tam prostě chodit nebude. Tím si myslím to studio získalo jméno v tom, že ty děti, který tam prostě tancujou, pak jsou opravdu dobrý a to co tancujou, má nějakou úroveň. V tom špatným slova smyslu je to pak samozřejmě pro ty maminky, který prostě chtěj to dítě někam dát, aby mělo nějaký koníček nebo zájem. A pak to dítě na to třeba šikovný není, tak to si myslím, že vůči těm rodičům je to nespravedlivý trošku, ale zase asi jo, asi to tam má bejt. Jestli se má nějaký dobrý jméno udržet, tak aby tam byla nějaká úroveň. Myslím si, že je to o tom talentu, o tý pili a o tý chuti, takže tam nikdo není zadarmo.

Jsou ve studiu děti nebo známí sponzorů?

Hm (přemýšlí), třeba vím, že když jsme byly menší, tak na základě toho, že tam chodila jedna konkrétní holčička, kamarádka, tak na základě toho její tatínek tam začal jako přispívat. Ono v tý době to bylo přispívání peněz, ale i třeba to, že nás někam odvezl na nějaký vystoupení, takže takovýhle podpory. Ale to třeba dělali i naše rodiče, že nás pobrali víc a rozváželi nás na soustředění a vystoupení. Ted' v tuhleto chvíli, kdy ty drápky jsou

roztažený do všech stran, tak já jsem se setkala akorát s tím, že nám tam choděj asi dvě nebo tři děti prominentních rodičů. Jsou to rodiče, který myslím souvisej trošku s Blaníkem, takže na základě toho, že ten Blaník, že tam nějaká ta konexe je, že pak kontaktujou paní Novákovou a jako vystupujou tam. A pokud jde o talent, ta jedna holčička, co jí mám v ročníku, ta rozhodně talentovaná je. Další holčička tam byla asi dvakrát a byla taková hodně fixovaná na tu maminku a bylo vidět, že se bojí kolektivu, ta už potom nepřišla. Jinak jako nic moc nevím, ale se týče toho, že nás sponzoruje Rugby club Y, tak vím, že představitel Rugby klubu tam dával dceru jednu dobu. Dělala tam i hostesku a tak. Co se týká jakoby těch prominentních dětí, tak je to taky ovlivněný tím, že spousta těchle herců, zpěvaček a zpěváků se docela stahuje na tenhle okres, do Y a tak. Takže tohle taky hraje roli, že třeba ví, třeba přes někoho o tom studiu se dozví. To je pak nejlepší reklama: „hele holka chodí tam, je to tam dobrý.“ Takže prostě na základě toho, co rodiče říkají, tak to funguje.

Dobře, moc Ti děkuju za rozhovor

Ráda se stalo. Já taky díky.

Rozhovor č. 2- Eva, 20 let Dne 4. 4. 2011 v restauraci

Jsi připravená začít?

Jooo. Takže bydlím tady v Y se svojí mámou a bráchou starším, nedaleko nás bydlí můj táta, kterej má prostě teďka jakoby novou rodinu, manželku, mám mladšího nevlastního brácha, kterému jsou dva roky, pak mám ještě jednoho nevlastního brácha, ale to by bylo moc na dlouho (smích). Celou dobu bydlíme v paneláku, no v mejch 14 se teda rodiče rozvedli. Vím, že když jsme byli s bráchou malý, tak si oba rodiče našli z finančních důvodů zaměstnání navíc. Ne, že bysme strádali, ale na nějaký dovolený to moc nestačilo. No a teďka v podstatě studuju vysokou školu, zemědělkou, na provozně ekonomický fakultě, docela mě to baví, jsem tam v prvním ročníku a musím říct, že je to škola tak trošku na pohodu, zatím teda, co jsem slyšela, lidi říkali, že je to pohoda, hlavně teda kvůli tomu jsem tam šla, je tam i brácha, takže mám od něj takový dobrý informace, co si volit a co ne a tak. Jinak moje koníčky hlavně teda tanec, nejenom že tancuju, ale i učím menší děti, teďka mám, tenhle rok zrovna nejmladší děti, to jsou tři čtyři roky, je to trošku práce, ale jsou dobrý, v pohodě. Pak teda tancuju i s nejstaršíma holkama a chodíme v pondělí a v pátek. V pondělí máme hip hop a v pátek mám ostatní styly, RnB a další.

Kdo tě přivedl k tancování?

Tancuju už v podstatě 11 let a dostala mě k tomu kamarádka, že ona v podstatě tancovala u paní Novákové a vyprávěla mi o tom, tak jsem si řekla, že to zkusím. Takže k tanci jsem se dovedla sama nebo teda ta moje kamarádka. Chtěla jsem mít taky nějaký zájem a koníček ale, aby byl aktivní. Rodiče nebyli proti a tak jsem začala. I když tancování nebylo jedno z nejlevnějších koníčků, mamka mi vždycky říkala, že to nějak zvládnem a taky mě do teď určitou finanční částkou podporuje. No tak už jsem tam zůstala, do teďka je to takovej můj největší koníček, když jsem to začala dělat, tak jsem dělala takový to keramiku a paličkování a takovýhle, ale to jsem nechala, no a v podstatě rodiče mě v tom podporujou, spíš z finančního hlediska, ale i tak, že se přijdou podívat na vystoupení, zajímá je to, jak v tom pokračuju a tak dále.

Jaké byly Tvoje největší úspěchy a selhání?

No tak já bych řekla, že v podstatě od té doby, co jsem začala tancovat a jak jsem se rozvíjela v tancování, tak si myslím, že jsem se během čtyř let dostala na vrchol, nebo ne úplně vrchol, ale myslela jsem si, že jsem v tom dobrá a pak mi paní Nováková vlastně nabídla, že bych mohla učit i malý a o té době už je to pár let. Takhle, můj názor je, že prostě ten člověk je v tancování dobřej mezi 17-19 roky a pak už jakoby začíná mít svoje věci, práci, rodinu, přitele a tak dále, takže už se tomu tolik nemůže věnovat. Trošku to tak sama pociťuju, že vlastně jak mám tu školu, mám přitele jak dlouho, takže snažím se tomu věnovat, snažím se tomu dávat co nejvíc, protože mě to baví a protože vím, že to má nějaký výsledky a že mi to dává, jak z toho finančního hlediska, tak i z toho, že mě to baví a že tam mám své kamarádky, mám si s nima co říct a tak dále.

Co obětuješ pro tanec?

Asi největší oběť je teda čas, v pátek jsem tam od nějakých tří do sedmi do večera, kde mám teda jen malou pauzu a v podstatě to není jenom o těch trénincích, je to i o tom vystoupení, kdy jedeme o víkend, máme třeba letní soustředění, takže třeba v létě tomu dáváme ten tejdén, nebo nejenom tejdén. Kolikrát se mi stalo, že jsem měla být v práci, ale zrovna ten den bylo vystoupení, takže jsem prostě práci dala stranou, na dvě hodiny jsem odjela a pak jsem zase přijela do práce. (chvíli mlčí, přemýšlí) a co se týče třeba přitele, tak ten to respektuje, když jsem v podstatě s ním začala, tak už jsem tancovala, tak je zvyklej a rodina to tak nějak bere.

Mohla bys porovnat minulost a současnost?

Hm, tak třeba před pěti léty to tancování bylo na prvním místě, teď se to furt snažím dávat na první místo, ale někdy mi to úplně nevychází. Když jsem třeba měla zkouškový, tak jsem třeba ani nechodila na tréninky, ten měsíc toho zkouškového radši tomu obětuju a jsem doma a pak to doháním to tancování, než abych šla dvakrát na trénink a nedala zkoušku. No a v minulosti, při základce jsem to zvládala a střední taky nebyl problém.

Podřizuje se u Tebe tanci i zdraví?

V poslední době jo, když jsem byla mladší nebo když jsem začínala, tak v podstatě nebyl žádný problém, nějak jako klouby, kosti nic mi nevadilo. Ale minulej rok mě v podstatě začaly bolet kolena, tak jsme si došla k doktorovi a doktor mi řek, že mám prostě vrozenou vadu, kde mám pohnutou česku a česka mi tak trochu drtí kloub v koleni, takže nebolí to pořád, ale při větší zátěži, když jsme dělaly třeba hilineers, tak to byl docela masakr a pak byla vlastně hned akademie, na té akademii to bylo docela drsný, ale to nás bylo víc. Pak jedna holčina měla taky problémy s kolenem, ta to měla zase z lyží. Takže zdraví jako, teďka v poslední době tomu dávám, podřizuju no, si řeknu, přebolí to, vezmu si ortézu a jedu dál.

Máš ještě nějaké jiné koníčky a aktivity?

Ted' především ten tanec, nic jinýho už nemám, protože prostě nestíhám. No a aktivita je často taky práce.

Jaký význam má tanec v Tvém životě?

Jelikož se tomu věnuju už asi deset let, tak to má hodně významů. I z toho zdravotního, že prostě nějakou fyzicku mám, jestli jsem dřív hrála tenis, tak teď se tomu nevěnuju vůbec, jestli jsem jezdila na kole, tak teďka sednu na kolo sotva jednou za rok, ale tomu tanci se věnuju pořád a myslím, že to má hodně velkej vliv na moje zdraví. Pak myslím, že přes to tancování poznám hodně lidí, nejenom tady v Y, ale co se týče třeba, když jedeme na

soustředění, když jedeme třeba do Pelhřimova nebo kamkoli, tak taky poznávám další lidi, který tancují, takže vlastně získávám kontakty.

Povedeš k tanci a sportu svoje děti?

Svoje děti určitě budu ke sportu vést. Mým přáním je mít spíš kluky, takže s tancováním to asi tolik společného mít nebude. Rozhodně je k tomu povedu odmala, aby to pak v pozdějším věku nebrali spíš jako povinnost než koníček.

Udržuje Ti tanec štíhlou linii?

No, donedávna jsem si to myslela, ale myslím, že to není jenom o tom. Jakmile jakoby, jak to říct (přemýšlí), myslím si, že i když se tomu člověk nevěnuje natolik, tak ta štíhlá linie v uvozovkách se dá udržet i tak, samozřejmě asi nějakým způsobem zpevňuju tělo, vytvářím si nějaký svaly, ale myslím, že to jde i bez toho.

Je pro Tebe tancování i ekonomická aktivita?

Určitě, jednak v tom smyslu, že platím nějaký kurzovní, nějaký kostýmy, ale já jsem to nikdy přesně nepočítala, jestli jsem v mínusu nebo plusu, ale přivydělávám si tím, v podstatě od té doby, co mi paní Nováková nabídla, že bych mohla učit, tak nějakou tu dobu už mi platí za ty hodiny toho učení. Dál to v podstatě pokračovalo, že jsme se přes paní Novákovou dostaly k rádiu Blaník, kde jsme dělaly hostesky nebo i děláme teďka taky, tak jsme si v podstatě vydělávaly i přes letní brigády i v zimě, na podzim, prostě přes celý rok, dál si můžeme přivydělávat předtančením na poutích, jakmile jedeme prostě na vystoupení, kde nás chtěj, tak za to většinou něco dostaneme. Jen za roztleskávačky na rugby nic nedostáváme, díky tomu, že Rugby club je sponzor a během roku dává velkej sponzoring, tak kvůli tomu.

Jak jsi spokojená s prací pro rádio Blaník?

No, vždycky se objevili lidi, který mi tu aktivitu přímo zhnusili. Minulý léto, když jsme byly v podstatě na pouti, tak se objevili lidi, který prostě zkritizovali tu naši práci, když bylo opravdu strašný počasí, nedalo se dělat nic, pak nás kritizovali, že jsme nedělaly nic, že se na tu práci nehodíme a přitom to děláme pět šest let. Nikdy předtím nebyl problém, jenom když jsme byly menší, tak jsme tam prodávaly různý reklamní předměty a asi byl v kasírce nesoulad peněz, tak jako jo, to se stane. Pak jsme třeba zjistily, kde je chyba, ale tohle mi to tu práci nezhnusilo jako právě ta kritika minulej rok. No a ono právě, my jsme tam spíš jen vždycky dělaly takovouhle organizační práci. Když jsme tam i tancovaly, tak to bylo spíš tady v Y, když přijel Blaník. V podstatě k Blaníku jsme se dostaly přes to tancování. Když tady v Y byla pouť, tak rádio Blaník zjistilo, že paní Nováková má holčiny, který by mohly dělat hostesky, takže k tomu jsme se dostaly přes ten tanec.

Jak platíš výdaje na tancování?

No, pomáhaj mi rodiče. Kurzovní mi platěj rodiče nebo spíš máma a ostatní takový ty věci jako je poplatek za akademii, kostým, tak to už nejsou tak závratný částky jako je to kurzovní, takže to už si pak doplácím sama. Nebo třeba potřebuju tenisky, koupím si je, protože vím, že je využiju nejenom na to tancování, ale třeba i na tělocvik nebo když si jdu zacvičit.

Jak během let taneční studio změnilo?

Hmm, co se týče, no já bych to rozdělila na dvě stránky. Co se týče jakoby tancování nebo jako viditelnosti studia, tak si myslím, že to byl velkej pokrok, že opravdu jsme získaly ty kontakty. Máme určitě mnohem víc vystoupení. Jestli holky jezděj s Pepou Vágnerem, jestli

jezdíme na plesy, akademii. Jako opravdu těch vystoupení je mnohem víc přes ten rok než když jsem začala tancovat. A co se týče kvalitou jakoby, když řeknu kvalitou tréninků, tak pondělní hip hopovej trénink mi pokaždý něco dá, kdežto ten páteční- to si sedneme a třeba půl hodiny můžeme kecat, což můj názor je, že se můžeme sejít po tréninku a tam si můžeme povídat (smích). Prostě ne vždycky tam uděláme nějakou velkou pokrok. Myslím, že to má vliv na to tancování, že pak doděláváme vystoupení honem honem rychle. Prostě teda nemáme čas a dáme si o dva tréninky navíc místo toho, abysme předtím něco dělaly postupně. To bysme pak měly hotový v pohodě, ale já zase vím, že se tam musí vyřešit spousta ostatních věcí, třeba kdy pojedeme na to vystoupení, musíme se domluvit o odvozu a takový, takže se občas opravdu zakecáme. Prostě paní Nováková je taková, že si ráda povídá, takže tam sedí a pak se vyptává a zakecá se, pak už je půlka tréninku prokecaná.

Jaké styly tancuješ nejradši?

Když jsem tam nastoupila, tak to byl takovej pokus o hip hop, pak jakoby celkově street dance, RnB. Tyhle styly mám asi nejradši. Čím jsem byla starší a ten ročník šel dál, tak jsme zkoušely modernu a jazz. To jsem jen teda zkusila jen tak. Pak paní Nováková přišla se stepem, s kankánem, v podstatě ten chceme i dál dělat, ale chceme ho trochu poupravit, ale zatím není nějak extra čas. Pak Iva přivezla z Itálie, teda z Itálie (velký smích), z Ameriky hilineers, tak to jsme dělaly. No a teďka už asi pátým šestým rokem začal vychytanej hip hop, to byl zlom. Předtím ten hip hop nebyl tak skvělej. Se stepem se jezdí na soutěže, i vyhrávají, jakoby v tomhle je to teď hodně zlomový...no, ale já teď nejradši tancuju RnB a hip hop. Akorát letos teda neděláme hilineers, což je škoda. To je takovej hodně důraznej a charismatickej tanec. Je to prostě něco jinýho a fakt mě to bavilo. Taky děláme roztleskávačky na rugby, ale ono je to teď takový těžší, možná už dva roky jakoby rugby už přímo nechtělo roztleskávačky, chtělo jenom jakoby hostesky. Ale jedno vystoupení jako rozleskávačky máme, tam teda tancuju, protože je to celoročnickový. Máme i mažoretky s hůlkou, ale to jsem vzdala, protože já a hůlka jsme se zrovna nespřátelily (smích). Já jsem z toho měla modřiny, to měl asi každej, ale já jsem se opravdu tomu nechtěla věnovat, nešlo mi to, moc mi to nedávalo, to už mě víc bavila ta moderna.

Jaké máš s tancováním plány pro budoucnost?

No, chtěla bych u toho určitě zůstat, ale asi tomu nebudu dávat dál tolik toho času. Budu se snažit tomu dávat hodně, ale třeba v létě, když se mi nebude hodit to letní soustředění, tak tam nepojedu, tak budu tancovat jen přes rok nebo třeba až budu mít to zkuškový, tak řeknu: „Nezlobte se, já teďka měsíc nemůžu.“

Máš v TS X kamarádky?

Určitě, ale asi bych zkusila porovnat minulost a dnešek. Jako myslím, že v minulosti tam byly lepší vztahy, než jsou teďka. Nebo (rozmyšlí se), jak ke komu, bych řekla. Před těma dvěma rokama odešlo spousta holek kvůli přístupu nejenom paní Novákové, ale i ostatních lidí, ohledně holek, jak se mezi sebou chovaly a tak dále. „Ta je tlustá a ta neumí tancovat,“ nedokázaly si to říct mezi sebou, no a pak se na to vykašlaly úplně, že to nemaj prostě zapotřebí a šly jinam no. Jako já osobně s holkama vycházím úplně v pohodě, já jako s lidma nemám žádnou extra velkou problém. Když mi člověk nesesedne, tak se s ním nebavím, ale v tomhle případě není v těch trénincích člověk, kterej by mi opravdu nesesednul. Myslím, že vycházím se všema. Hmm, ale teďka už nejsme moc kamarádky. Dřív jo, dřív jsem tam měla dobrý kamarádky. Celkově si myslím, že jsme se i víc scházely, víc jsme si psaly, víc jsme o sobě věděly, teďka, v tuhle chvíli už moc ne. Jestli pokecám s jednou, tak to je všechno. Teďka už taky spolu málokdy někam chodíme, dřív to bylo lepší, dřív jsme se opravdu domluvily. Většinou třeba po trénincích jsme šly, jo dřív se chodilo na hernu dolů pod školu,

pak jsme se třeba domluvily na diskotéce, teďka už ne. Teď spíš po tom vystoupení, kdy opravdu třeba holky zůstaly, některý jely domů, tak to jo (přemýšlí). Daly jsme si třeba vínko (smích), já teda taky občas kouřím, že jo. Jako paní Nováková na to má jasnej názor, prostě se jí to nelíbí. Ale to je myslim, každýho věc.

Je ve vaší skupince nějaká rivalita?

(odkašle si) Tak rivalita je tam asi tak největší, bych řekla v tom, že stavíme formace a někdo stojí vepředu, někdo vzadu, někdo je víc vzadu, takže vzniká takový to: „ona je zase vepředu a proč já jsem vzadu a proč si to nemůžeme vyměnit,“ ale nejhorší je, že tyhle názory se tam moc neříkaj, ty se prostě řeknou mezi dvěma lidma, ale nahlas se to neřekne a člověk opravdu jako jen stojí a kejve: „a tak jo, tak příště to snad bude lepší.“ A ještě něco jsem chtěla. Hm (přemýšlí), ze začátku to bylo opravdu daný tak, že jsme se prostrídaly v těch formacích nebo opravdu každěj kdo vypadal pro ten tanec, tak tam stál. No ale v poslední době (přemýšlí) si myslím, že to ani není ohodnocený tím, jak tancujeme, jak tu sestavu umíme, ale může to bejt ovlivněný i tím, jak vypadáme, bych řekla. V poslední době je to ovlivněný i tímhle. Člověk má trošku širší boky, tak půjde trochu dozaděj a vím, že i kvůli tomuhle pár lidí odešlo, že byly kritizovaný a prostě se rozhodly, že tohle si nenechaj líbit. Stalo se to i mě (chvíli mlčí) cejtila jsem se hodně špatně, opravdu jsem měla takovej ten pocit: „tak tohle bude poslední vystoupení a končím.“ Fakt jsem opravdu měla takovýhle nutkání (zvlhly jí oči). Každěj má jinej názor na to, jak člověk má vypadat, ale zase bych řekla, že každěj to má, né každěj, ale někdo, to má v genech. Někdo má širší boky nebo má větší prsa. Někdo je vysokej a hubenej, takže myslim, že je to v genech a že člověk za to nemůže. Nebo jsem se setkala, že v mým konkrétním případě jsem se nechávala srovnávat s holčinou, mě bylo já nevím 19 a jí bylo 15 a: „ty máš široký boky a ona má úzký boky,“ jako v patnácti, co člověk chce že jo, prostě je nevyvinutej (ironický smích). To jsem s tím fakt chtěla seknout no. Hm, v určitejch chvílích jako furt nejsem úplně spokojená, ale to člověk nemůže bejt nikdy úplně. Nák v rámci mezi to jde. Ale jako poslední dobou mě štve, že se začínaj docela slušně rozjíždět vystoupení na těch diskotékách, kde tancuje vždycky jen výběr, ne všichni. Já tam třeba nejsem, jenže je to placený, tak bych řekla, že je to právě celkem nespravedlivý.

Jaký máte vztah k paní Novákové?

Pro mě je to v podstatě furt ta paní Nováková, ke který mám určitej respekt. Ale jsou i chvíle, kdy se spolu zasmějeme nebo ona něco plácne, já něco plácnu, není tam úplně ta zeď tlustá, kdy já se jenom podrízuju a ona si diktuje, to ne. Opravdu jsou chvíle, kdy je s ní i sranda teda (smích). Ale zase si myslim, že některý lidi jí berou jako takovou tu autoritu a že je pro ně, nechci říkat Bůh, to ne. Ale považujou ji za tu, která dělá všechno, ona nic nestihá a tak dále. Jsou i lidi, který to viděj takhle no, že toho má hodně. Jo jako opravdu má toho hodně, 200 dětí jako kočírovat a k tomu 200 rodičů jako to je docela drsný. Já myslim, že zvládá dobře, myslim, že to vedení toho studia je v pohodě. Jako ona má to tancování fakt ráda a jde si za tím, pořád si zatím šla. Co chtěla, to udělala, jo jakože toho nenechá, ve chvíli, kdy toho má opravdu moc. Když jsme dělaly ty hostesky nebo vystoupení, kdy toho opravdu bylo hodně, tak si neřekla: „seknou s tím, už mě to nebaví.“ (dlouho přemýšlí). Já jsem si teda ještě na něco vzpomněla, ještě k tý rivalitě. Můj názor je ještě k tý minulosti, že když jsme ještě nebyly úplně ten nejstarší ročník, tak jsme viděly z toho mladšího ročníku, jak v tom nejstarším ročníku je přesně takovýto rozdělení na dva tábory. Nejstarší holky a pak teprve ten zbytek a vždycky když jsme dělaly vystoupení, nepamatuju si, že by neproběhla zmínka: „hele oni jsou zase vepředu.“ Jako musím uznat, že oni tancovaly dobře, hodně dobře, ale nedat možnost ostatním, aby se mohly třeba zlepšovat, byla, si myslim, chyba. Takhle, on k nim každěj vzhlížel, protože přece jenom, jak říkam, byly

vepředu. Každý chtěl mít vidinu sebe, jak tam stojí a jak tam takhle prostě tancuje, ale i já sama a myslím, že i ostatní si říkaly, proč oni tam pořád stojej, proč oni jsou pořád ty upřednostňovaný a tak dále. Pak byly i vystoupení, kde jich tancovalo pět nebo šest, který vždycky byly šoupnutý dopředu a asi to bylo daný i tím, že u paní Novákové byly fakt odmala, byly jí takzvaně věrný, že u ní vydržely. Když ono je to asi i věkem, já teďka v mém věku jsem paní Nováková taky blíž než jedna holčina, který je já nevím 17. Jo, že třeba paní Nováková přijde a ty organizační věci je schopná řešit třeba se mnou, než jakoby s holčinama, který jsou ještě o ročník níž.

Musíte si hlídat postavu a vzhled?

No tak samozřejmě. Jeden čas dokonce, to mohl bejt tak rok 2009, přinesla paní Nováková asi dvakrát na trénink váhu a normálně nás vážila. Pak jí to náh přešlo, už ani nevím proč. No a vzhled normálně neřešíme, ale na vystoupení musíme bejt hodně namalovaný, líčíme se samy, no a malý děti taky malujeme samy. Jinak nějak extra nic dodržovat nemusíme.

Patří taneční studio k městu Y?

Určitě to patří k sobě. Myslím, že je to i spojený se jménem Novák, že je obvodák tady v Y a hodně lidí ho tady zná. Hodně lidí k němu chodí a taneční studio má hodně dětí tady z Y a okolí. Takže hodně lidí, když se řekne jméno Nováková, Novák, tak vědí. Vědí i o doktorovi i o tom studiu.

Myslíš, že rodiče přihlašují děti do TS X, protože je to prestižní?

Hmm, no (přemýšlí), tak já myslím, že ty lidi se dělí na dvě půlky, že někteří vidí to studio jako fajn, je prestižní. Myslej, že se tam to dítě zabaví, že se někam dostane, ale potkala jsem se i s názorama a lidma, který prostě řekli ne, u paní Novákové ne, prostě. Myslím třeba, že si myslej, že to tam má drahý, prostě kurzovný, který je zbytečně přemrštěný nebo prostě, že nemá cenu kupovat kostýmy nebo prostě už jenom kvůli tomu jménu jsem se setkala, že prostě nechtěli dát to dítě k paní Novákové přímo.

Jsou ve studiu děti nebo známí sponzorů?

Nenene, neřekla bych, že všichni sponzoři jsou rodiče, ale jsou tací no. Taky se tam třeba najdou i maminky, který prostě šijou kostýmy, obětují pro to ten čas a paní Nováková je tam uvede jako sponzory, v podstatě nedaj do toho finanční prostředek, ale svůj čas. Jsou tam i takový, který do toho dávaj ty finanční prostředky a pak třeba pro ně děláme hostesky nebo třeba vystoupení, který prostě jakoby nedostaneme zaplacený. Jinak co se týče toho protlačování, to si myslím, že tam jako není, je to možný, ale já jsem s ničím takovým nesetkala. Jako já si myslím, že i ty děti sponzorů potřebujou mít nějaký ten talent, ale zase jako udržet se tam dá, to jo. Pokud na to ale třeba někdo bude hodně kašlat a bude chodit na tréninky jednou za 14 dní, tři tejdny, tak v tom bude plavat a pak v tu chvíli zjistí buď jako jo „nechám toho,“ nebo si řekne „tak si zadřu.“ Takže jako tam choděj i lidi co jsou dřeva, ale snažej se nebejt, setkala jsem se se situací, kdy jako opravdu ty děti byly mimo a i tak tam zůstaly. Když jsme měly vystoupení, sice třeba stály v zadních řadách, ale tancovaly. Když třeba ty děti nebo i ty rodiče viděly, že se na to ty děti nehoděj, tak byli rádi i za ty zadní řady, no takže takhle byly odměněný no. Ale jako jsou tam děti, který se fakt vypracovaly, který tam přišly a nevěděly nic a teďka prostě opravdu, jsou už tam několik let a opravdu se tomu snažej věnovat.

Tak to je vše. Moc Ti děkuju za rozhovor

Nemáš zač.

Rozhovor č. 3- Jana, 17 let
Dne 9. 4. 2011 v restauraci

Můžeme začít?

Můžeme. Takže jsem tady z Y, bydlím tady s celou rodinou. Bydlíme v domě a máme všichni blízko ke sportu. K tancování jsem se dostala, protože jsem jako malá hrála s bráchou rugby v Y a právě jsem tam viděla roztleskávačky tanečního klubu paní Novákové. Když jsem zjistila, že to rugby není tak úplně pro mě, když jsem třeba dostala ránu do hlavy (smích), tak jsem si teda řekla, nebo teda mamka mě dostala právě na nábor do tanečního studia, protože se mi líbilo to, jak dělaly roztleskávačky na rugby. Tam jsem teda v šesti letech nastoupila do přípravky, takže tak jsem se tam dostala, že mě to vlastně mamka navrhla. No a takže teďka jsem tam asi tak 11 let a vlastně dělám hodně tanečních stylů. Všechny ty malý děti, co tam jsou, tak začínaj s takovou jakoby disco show na dětský písničky samozřejmě, ale postupem času už se začíná třeba se stepem nebo baletem, což obojí já teda trénuju. Jako já sama, jak jsem byla starší, jsem si postupně vybírala taneční styly, bylo jich víc a víc. A to co jsem si vybrala, tak jsem v tom mohla pokračovat nebo dál se nějak rozvíjet. Kromě toho nejmodernějšího tancování jako je disco nebo RnB, což mám sice taky ráda, mě zaujala nejvíc ve věku 10 let asi moderna a jazz a s tím se teda potom rozvíjela i v Praze. Takže jsem pořád tancovala tady v Y, to jsem měla trénink jednou týdně, ale zároveň jsem jezdila do Prahy, byla jsem v přípravce Státní opery Praha, chodila jsem na kurzy do Duncan centre konzervatoř, což je vlastně normální státní konzervatoř zaměřená na moderní tanec. V devátý třídě nebo teda z kvartie na gymnáziu jsem tam dělala talentový zkoušky a dostala jsem se tam, což byl pro mě obrovský úspěch v tancování, i jsem se dobře umístila. Nakonec jsem se ale vrátila zpátky na gymnázium, protože je důležitější udělat si normální jako vzdělání tady v Y. Občas toho lituju, ale zase si říkám, že bych nemohla dělat na vyšší úrovni jazyky jako třeba francouzštinu, protože to je další můj koníček, kterému se věnuju. To tam bylo jako hodně nízká úroveň, samozřejmě tam vůbec nejsou takový předměty jako matika a fyzika, což mi vůbec nevadilo, ale zase jsem si přišla, že je to něco nevšedního, ale chtěla jsem bejt vzdělaná a právě Duncan centre je škola, která je super v tom, že tam lze se vrátit i po maturitě, i při normální veřejce studovat, takže do budoucna počítám s tím, že bych se znova pokusila tam dostat, protože je to i všeobecně umělecká škola i na divadlo a na zpěv. No, tak to byl asi jeden takovej největší z mejch úspěchů, že jsem se tam dostala a jinak taneční studio paní Novákové nejezdí na soutěže. Už jsme nad tím teda i uvažovaly, když jsme začaly s takovým stylem hiliners, což je takovej styl, v kterym nemáme ani soupeře a nevíme, do který kategorie bysme se měly zařadit a tak. Jsme jediná škola tady v Čechách, která to dělá. Jinak teda ještě další koničky, jsou to jazyky, ještě studuju španělštinu nebo snažím se studovat (smích), baví mě to, ty románský jazyky se tam hezky propojujou, prostě mi to dává něco k tý francouzštině. Jiný koničky, hm, tak já jsem taky skautka, věnuju se skautingu, ale to je tady další věc, kterou tancování jakoby vyřadilo, protože Světlušky – malý holčičky, který bych mohla vést, jsou ve stejným času jako tréninky v pátek, takže bohužel tam s nima nemůžu bejt a jezdím s nima spíš jen na větší akce nebo na tábor. Jinak jako skauting byl vždycky můj koníček, věnovala jsem se tomu od dětství, ale podřídilo se to tancování. Takže to tancování je pro mě na prvním místě. Teďka v současný době jsem začala učit malý děti a teďka už vymýšlím choreografie sama a trénuju je. Měla jsem opravdu i tříletý děti i do dvanáct let, takže opravdu různý věkový kategorie. A v současný době jsem vedla balet a právě teď jsem začala se stepem, je to docela náročný, protože já jsem to nikdy nedělala. No takže teďka se učím step a jinak chodím na ty páteční tréninky těch nejstarších holek, kde děláme všechno možný. Vlastně chodím do X dvakrát týdně, učím malý děti a chodím v ty pátky normálně s holkama.

Co jsi schopná obětovat pro tanec?

No tak samozřejmě čas a kamarády, nebo akce s kamarádkama, protože tam je taky problém s tím pátkem, už několik let máme tréninky v pátek (smích). Takže třeba před akademií, od toho března do května někdy máme tréninky do devíti a pak už se těžko jde někam kalit a ještě po tom tréninku. Takže to je jedna věc, ale zase když je něco důležitýho, tak není problém na ten jeden trénink nejít. Taky samozřejmě učení do školy, ale to není nic důležitýho, si myslím.

Obětovala jsi někdy zdraví?

Hm (přemýšlí), tak jako nijak závažně, ale samozřejmě je tam spousta holek, který něco maj. Já jsem vlastně z našeho ročníku asi jediná, která nemá s ničím problémy, ale hodně holek má přetrženou nějakou vaz nebo já nevím co, a přesto chtějí trénovat. No a občas se třeba stane, že si něco udělaj při vystoupení. To bylo docela silný, jednou při hilinech si jedna holka udělala něco se zádama, ale opravdu při tom vystoupení to dotancovala do konce. Pak hrozně oteklá a ubrečená utekla, hned jí to opíchali, aby jí to nebolelo. Od té doby už bohužel netancuje, protože s tím má problémy pořád. Pak se samozřejmě stávají věci s nohama a to jako nejsme žádný vrcholový tanečnice, ale vždycky se prostě něco stane. Já ale nic.

Měla jsi někdy chuť s tancováním skončit?

Vyloženě s tancováním určitě ne, ale tady v tanečním studiu to jo. Spíš jako kvůli partě, protože je to tam občas takový dost napjatý. Paní Nováková je občas nervní a občas se nám i zdá, že neumí třeba úplně komunikovat. Já jsem s ní ještě žádné incident neměla, ale občas se mi stalo, že na konci roku po akademii jsem si říkala, že už asi chodit nebudu (odmlčí se), ale zase je to pro mě takovej zvyk, když tam chodím od těch šesti let. Neumím si představit, že bych tam najednou přestala chodit a nebyla s nima ve styku a takhle. Mám tam kamarádky, s nějakýma se potkávám jenom tam a s nějakýma i jinde, ne třeba ve škole, ale že je znám přes jiný kamarády a tak. Taky je to takový fajn propojení těch Y.

Chodíte spolu i někam za zábavou mimo tréninky?

No, teďka už jsme se spojily s mladšíma holkama, kdy se s nima ještě moc nebavim, ne že bych nechtěla, ale na tom tréninku není zase tak úplně čas, abysme se sblížily a zase jsou třeba o tři roky mladší, tak to není ono. Hodně holek z naší nejstarší party už odešlo, buď po maturitě minulej rok nebo právě z toho důvodu, že měly maturitu před sebou, že to jako nestíhaly. Takže nás tam zbylo asi jen takovejch pět holek, s kterýma tancuju od nějakých těch šesti a s nákejma třeba od deseti let. Opravdu už je znám dlouho, ty holky. Spíš si jdeme sednout spolu po nějakým vystoupení nebo akademii, nebo třeba když slavíme někoho narozeniny, tak se navzájem třeba pozveme. Že bysme ale třeba celá ta parta šly jen tak o víkend, to zase ne. Ale rozhodně je to takový fajn, že se prostě vidáme každéj ten pátek a zase bych nechtěla, kdybych přestala chodit, tak by mi to asi vadilo, že bych ty holky nevidala.

Jaké máš s tancem plány do budoucna?

Já do budoucna vůbec nechci, aby tanec vymizel z mého života. Na druhou stranu nevím, jestli budu v nějakých 19 po maturitě mít fyzickou nebo nejenom fyzickou, ale i chuť stát se profesionální tanečnicí. Většina těch lidí se jimi stává už od těch 12, kdy jdou na konzervatoř. Každopádně i kdybych se nerozhodla pro konzervatoř nebo choreografii, no nerozhodla, kdyby mě tam spíš nevzali (smích) jakože asi nevezmou, protože tam se dostávají lidi přes střední konzervatoř, tak jsem se začala teďka zajímat o taneční terapii, protože mě

zároveň zajímá i psychologie. Takže bych možná šla studovat psychologii a hrozně moc ráda bych potom pomocí tance pomáhala ostatním lidem. V Čechách to není moc rozšířený, je to spíš v Americe a západní Evropě. Nebo tady možná jo, jsem si taky myslela, že není a pak jsem se tím začala docela zabývat a zjistila jsem, že hodně lidí o tom akorát vůbec neví. Problém je u těch starších doktorů, když tě někam posílají, tak vůbec nevědí, že nějaká takováhle varianta jakoby bez prášků, jenom uvolněním tancem, je. Tak povědomí o tom moc není, podle mě. Takže tomu bych se ráda věnovala. Já si myslím, že by to bylo super, že bych se hejbalá celý život, že bych to měla aspoň tak nějak zaručený, že by mě bavil ten tanec a zároveň bych byla hrozně ráda, kdybych tím mohla někomu pomoci.

Povedeš k tanci nebo jiným pohybovým aktivitám svoje děti?

To rozhodně chci. Je mi celkem jedno, jaký to bude sport, ale chci, aby měly dostatek pohybu. Výběr toho sportu už bude na nich. Jako já si právě myslím, když to vidím, že to nemá smysl ty děti trápit a do něčeho je nutit, takže je navedu a pak si myslím, že už budou samy schopny poznat, co je bude bavit. Taky si myslím, že je to dobrý kvůli kamarádství a nějaký týmový práci, škola je na tohle podle mého dost málo.

Jaký postoj mají k Tvému tancování rodiče?

No tak samozřejmě nejsou proti, ale občas se jim ani nelíbí, co tancujeme, ale tak samozřejmě jim to nevadí. Oni mě v tancování hodně podporují, hodně moc si přáli, abych chodila na tu Duncan centre, pak byli i trochu zklamaný, že jsem odešla. Každopádně by byli rádi, kdyby to moje tancování bylo trochu umělečtější než vyložení tohleto tancování, co děláme s TS X. To jako chápu, ani ta hudba, na kterou tancujeme, jim není blízka.

Je pro tebe tancování ekonomická aktivita?

No, já ani nemám nějakou stálou brigádu, vlastně jen nárazový akce s tím tancováním. Takže jo, je to ekonomická aktivita. Třeba jezdím jako hosteska s rádiem Blaník, ale to je jen jednou za čas, pak je tam ještě taková ta celá tour, ale ta je právě o prázdninách a tam já jsem ještě nikdy nebyla. Ale vím, že jsou tam holky, který jezděj třeba celý dva měsíce a vydělaj si. A je to tam fajn, že se tam už s těma lidma známe, jezdíme tam i ve dvojicích, takže je to fajn, že tam třeba nemám nějakou cizí holku a co se týče těch peněz, tak k těm taky není složitý se dostat. (přemýšlí) Hostesky někdy děláme i pro Rugby club tady v Y, kterým teda děláme, nebo jsme spíš dělaly, roztleskávačky. Ted' už jsme tam totiž dlouho nebyly, nevím, čím to je, jestli nás třeba už nechťej (smích). No tak za ty hostesky nám taky platěj právě. Když roztleskáváme před zápasem tak ne, protože Rugby club je sponzorem TS X. Taky si vyděláváme vystupováním občas na plesech. No takže když už někde pak vystupujeme, tak to jsou ty peníze docela dobrý. Hlavně ted' jsme začaly tancovat tady na těch diskotékách, takže na to, že tancujeme třeba 4 minuty, dostáváme opravdu dobrý peníze. Právě tyhle vystoupení jsou pozdě, třeba až o půlnoci, v jednu v noci. Zase jinak je to fajn, tam právě pak zůstanem a sami si zatancujem, takže já to mám ráda tadyto.

Je pro tebe tanec prostředkem se štíhlé linii?

No tak rozhodně to není tak, že bych tancovala jedine kvůli tomu. To bych si asi našla jinej sport, že jo. No a my ani nemáme čas na těch trénincích nějak posilovat. Spíš je to o takovým tom protáhnout se, ten tanec vytváří takový ty štíhlý svaly, ne takový ty ty (názorně ukazuje rukama něco velkého). Ale jo, vytváří takový dlouhý štíhlý ruce, tak je to taky prostředek ke štíhlé linii.

Musíte si hlídat váhu?

Pamatuju si, že naposledy tak před dvěma lety nás Nováková na tréninku zvažila. Ale myslím, že to spíš mělo donutit nás, abychom o své váze přemýšlely, páč nám tím vždycky vyhrožovala třeba měsíc dopředu na každém tréninku. Pak přinesla váhu a zapsala si naši váhu a výšku, ale nikdy to myslím s nikým neřešila. Teda já osobně jsem byla vždycky jedna z nejhubenějších, takže mě rozhodně nic neřikala, ale myslím, že ani nikomu jinému. Většina těch holek, které třeba v té době nebyly úplně nejtěplejší jí za to samosebou nesnášely, ale na druhou stranu, moje kámošky co choděj do Twistu, musej chodit i na měření tuku. A přeci jen, tanečnice by měly vypadat dobře a vzhledem k našim úžasným kostýmům je asi dobrý občas někoho vyprovokovat, když muž vypadat líp. Nevím no, žádný problém z toho nikdy nedělala. A hlavně v tý nynější skupině jsme už opravdu všechny tak akorát, takže už jsem to právě asi 2 roky nezažila.

Jaký význam má tanec v Tvém životě?

Tak je to, určitě to není jenom koníček, protože se tomu dost věnuju. Ale tak (přemýšlí) nemůžu tomu teďka dávat ještě všechn čas, vzhledem k tomu, že jsem ve škole a teprve pak můžu něco dělat. A vzhledem k tomu, že se tomu v budoucnu chci věnovat profesně, tak bych řekla, že jo, že v budoucnu to bude mít mnohem větší význam.

Jaký taneční styl je Ti nejbližší?

Jako mě přijde, že já jsem se tam vytancovala, nebo našla jsem si svůj vlastní styl třeba až před dvouma rokama. Mě vždycky šly takový ty roznožky a takovýhle věci, protože jsem taková pružná. Ale nikdy jsem neměla nějaký svůj osobitý styl, jsem tam prostě byla a všechno jsem zvládala. Taneční paměť mám a hudbu normálně slyším a (přemýšlí) až prostě pozdějš jsem si začala všimát konkrétních stylů. Asi to je taky tím, že ty holky nějak dospějou a maj to tělo jiný, tak se s tím jinak hejbe. Mě asi nejvíc baví ta moderna, nejmíň mi vyhovuje ten hip hop, ten já už teď vůbec nedělám, ale dělaly jsme ho celoročnickově, tak sama vidim, že oproti ostatním holkám mi to vůbec nejde, tak to radši ani nedělám. Já jsem dělala spíš, když jsem chodila do Prahy, třeba flamengo, dělala jsem hodně kurzů jako v Praze, fit jazz jsem teďka začala dělat, jakoby takhle no. To flamengo mě hodně baví, to je docela škoda, že se to tady v Y ještě nedělá

Panuje u vás v ročníku nějaká rivalita?

No tak rivalita ani ne, vzhledem k tomu, že ani nesoutěžíme, většinou ňák o nic nejde. Samozřejmě, že občas něco pomlouváme, že se nám něco nelíbí, třeba kostýmy, hudba teda většinou ne. Ted'ka mi třeba i přijde, že se moc nepomlouváme mezi sebou, protože tam přišly ty mladší holky, který jsou ještě takový, že je moc neznáme. Ale když jsme tam byly ta větší parta těch stejně starejch nebo staršich než jsem byla já, tak samozřejmě někdy jo, protože nám třeba někdo nesed. Ale nevím jako (přemýšlí), ted'ka už je to takový umírněnější než před třeba dvouma rokama, třeba to bylo i docela špatný, to byl rok, kdy jsme se i hodně pomlouvaly navzájem a takhle. Ale ted'ka je to všechno v pohodě, ted'ka už tam opravdu zůstaly takový jakoby moje kamarádky, který už prostě znám. No a pak je tam třeba nějaký nesouhlas kvůli formacím. Je samozřejmě trochu nespravedlivý, když stavíme formace a někdo je prostě pořad vepředu a někdo pořad vzadu. Mě to třeba vůbec nevádí, přijde mi, že jsem pořad vepředu, klidně bych někdy byla vzadu (smích). Když to ale třeba někomu vadí, tak je to takový hodně neupřímný, že to prostě neřekne přímo v tu chvíli. Pak jde ale s pár holkama do šatny a tam řekne: „no a tahle je furt vepředu a já jsem zase vzadu.“ Tak tohle se občas stane, ale zase to není nic, kvůli čemu by se holky ňák hádaly nebo takhle. Spíš je možný, že tam naroste nějaká žárlivost mezi dvěma holkama, ale jako fakt nevím no.

Jaký máte vztah s paní Novákovou?

Ona má autoritu samozřejmě, jakoby když přijde na trénink a chce nám něco říct, tak jí prostě posloucháme. Ale jinak je jako v pohodě, ona nám do toho moc nekecá a já se s ní potkávám spíš na tréninku těch mladších dětí, kdy mi třeba říká, co s nima mám udělat nebo takhle, ale to se ke mně chová naprosto báječně a tak jako fakt kamarádsky. A i to, že nám právě shání ty brigády a tak, to vlastně vypovídá i tom, že se o nás chce docela i jako starat a tak. Myslím si, že je jako v plným nasazení no.

Patří taneční studio X k městu Y?

Já si myslím, že jo, vzhledem k tomu, že to tady působí tak hrozně dlouho. Právě teďka tady vzniklo několik dalších tanečních skupin, že jo, třeba Team GJ. A třeba oni působej teda i takhle jako v těch okolních těch. Ale pořád si myslím, že my tady v těch Y máme daleko víc členů než oni, oni si myslím, že nemaj ani ty malý děti. Já myslím, že Fuego, Twist a my jsme takový základní, esenciální kluby tady v Y, každej taky dělá něco jinýho, Fuego je latina, Twist je rokenrol a my děláme spoustu jinejch ostatních stylů. Neděláme je na profesionální úrovni, že jo, nebo na nějaký soutěžní úrovni. Nevim jako no, myslím si, že kdyby to neexistovalo, tak to asi tady lidem nic moc neudělá, ale zase si myslím, že jsme docela vidět právě na těch sportovních utkáních, na rugby, i na fotbalu. Dneska jsme zrovna měly vystoupení na taek-wondu tady v hale, na Best of Best, kde bylo šest zemí Evropy, tak jsem ještě taková zmalovaná z toho. Jako jsme docela vidět tady v těch Y, tím, že vlastně vystupujeme na těch plesech a takhle. Taky si myslím, že docela dobrá záruka pro ty rodiče, když tam dávaj ty děti, je to, že teda ta paní Nováková je profesionální tanečnice. A jako já na tom úplně miluju to, že vidím, že ty děti si vybíraj ty svoje styly, který se jim líběj, že si opravdu zkoušej všechno. My tam máme teď i baby hip hop, takže máme malý hip hoper, je tam ten step, je tam balet, pak taková ta normální přípravka, samozřejmě každej si časem zkusí nějaký ten street nebo RnB nebo normální disco. Tak prostě viděj, co jim jde a co ne a pak se rozhodnou nebo teda ty asistentky právě mluvěj s těma rodičema, co by bylo dobrý a jestli nechtěj zkusit tohle a tohle a tak. Takže to si myslím, že je pro ty rodiče super, že mají záruku, že je tam někdo, kdo s tím má zkušenosti. A myslím si, že když teda už ty rodiče chtěj, aby jejich děti tancovaly, tak je určitě daj nejdřív k nám, než k někomu jinýmu. My to právě děláme s těma dětma tak, že když vidíme, že jim to třeba nejde, tak právě s nima zkusíme vyměnit ten styl. Když jim třeba nejde step, tak zkusej hip hop a jde jim hip hop, když teda jim opravdu nejde vůbec nic, tak potom to řešíme opravdu tak, že nevystupujou na tý akademii nebo takhle a většinou to ty rodiče i pochopěj, že ty rodiče sami viděj, že jim to nejde. Samozřejmě na ty tréninky můžou chodit, ale jako nevystupujou s náma nebo takhle. Většina holek pak nakonec odejde, protože, když jim to nejde, tak je to nebaví, že jo. Takže většina těch, který tam zůstanou do těch desíti dvanácti určitě už maj nějaký ten potenciál.

Chodí do X děti sponzorů?

(Přemýšlí) no tak určitě jako vim, že tam chodí děti sponzorů, ale žádný z nich asi nebylo takový dřev, aby se to muselo nějak řešit, podle mě. Třeba s náma chodila dcera sponzora, tak ta prostě taky tancovala jenom to, co jí šlo, a i v těch malejch dětech to vždycky není tak hrozný. Nevim no, ono to v tom tančování je to takový, že tam samozřejmě můžeme nechat kohokoli, ale fakt to většinou viděj rodiče, že to nejde nebo to i to dítě vidí a samo si v tom nevěří. To já teď i vidím na těch malejch dětech, že jakmile jim to nejde, tak se jakoby rozbrečej a tím je to nebaví, takže jakmile jim to nejde, tak jsou z toho zničený a pak už tam ani nechtěj chodit na tréninky.

Tak jo, děkuju Ti za rozhovor.

Já taky děkuju.

Rozhovor č. 4- Dana, 17 let
Dne 9. 4. 2011 v restauraci

Můžeme začít?

(kývne hlavou)

Jaké je tvoje rodinné prostředí?

Tak já bydlím s mamkou a jejím manželem, rodiče jsou rozvedení, sourozence nemám, no a studuju hotelovku. K tanci jsem se dostala už jako malinká, když mě mamka přihlásila do takovýho dětskýho kroužku, to mi bylo asi pět. Pak jsem se začala věnovat akrobatickému rokenrolu, to bylo tady v Twistu, jezdili jsme i na soutěže, byli jsme i na mistrovství, ale pak už jsem tam nechtěla chodit, protože tam byl přísněj trenér a bylo to jenom o tom, jako drezura na ty soutěže a tak. Mě to tam prostě přestalo bavit. Já totiž nepotřebuju vyhrávat, mě stačí, když vim, že to má smysl. No, takže pak mamku napadlo, jestli nechci chodit k pani Novákové. Tím, že je to studio v Y, tak jsme o tom věděly. Vůbec nevím, jestli jí to doporučila nějaká kamarádka nebo co. No takže tam mě přihlásila, abych prostě furt neseseděla doma a mě to tak chytlo, že nic jinýho nepotřebuju. Začla jsem tam vlastně chodit v 11 letech, v roce 2006 a od té doby už jsem tam zůstala a vystřídala jsem všechny taneční styly, který tam mají, nejvíc mě baví asi RnB a street dance a takový to muzikálový show a prostě to, co má nějaký téma, příběh, nějakou náplň a výraz prostě. Letos jsem začala znova chodit na step, protože jsem chodila dřív, ale tím, že mám každej den trénink, tak už jsem s tím stepem přestala, protože jsem už pak vůbec nestíhala. Ale jinak bych určitě ještě na ten step chodila nebo i na latinu, protože teď chodim zrovna do tanečních a baví mě to.

Jaké další koníčky máš?

Učim se žonglovat a točit s ohněm, ono je to takový propojený s tím tancováním, že se tam dá využít taky ten pohyb, takže bych se nevzdala ani jednoho. Třeba dělám i roztleskávačky a mažoretky, což je tomu žonglování blízko, asi je pro mě obojí stejně důležitý. Vlastně mám i ty tréninky podobně. V pondělí a ve čtvrtek mám tréninky žonglování a v úterý a pátek mám tancování. V pátek tancuju s tím svým ročníkem a v úterý mám malý děti. Já jsem vlastně kvůli tomu žonglování přestala chodit na hip hop, protože je taky v pondělí ve stejnou dobu, takže se to překrývá. Takže já vlastně přestala dělat hip hop, protože jsem si řekla, že chci dělat taky něco jinýho a že jsem vlastně v pátek celý odpoledne ve studiu a trénuju tam, tak si říkám, že stejně budu tancovat, ale že bych chtěla dělat i něco jinýho.

Co pro tanec obětuješ?

No určitě tomu tanci věnuju hrozně moc času, vlastně veškerý odpoledne, takže mi už moc času nezbyvá, občas i ty známky ve škole ulítaj, že se nestíhám učit. Pak docela zanedbávám rodinu, protože vim, že mamku občas štve, že nejsem skoro doma. Protože vlastně ty tréninky a vystoupení, že třeba nemůžeme jet o víkend na nějakej výlet, protože vlastně máme vystoupení. Říká, že kvůli dvěma minutám musíme sedět celej víkend doma. Ale jako na druhou stranu mě v tom podporuje, to určitě. Jako ona je ráda, že něco dělám a že něco umim. I jakoby mi platí, co je potřeba.

Jaké máš s tancem plány do budoucna?

Tak já bych chtěla po hotelovce jít ještě na taneční konzervatoř, já už jsem jakoby byla přijatá na konzervatoř a měla jsem tam nastoupit, ale pak jsem si to rozmyslela. Já jsem chtěla jít původně na jinou, kde ale neotevřeli první ročník, tak jsem tam nemohla nastoupit a chtěla jsem nastoupit na tu druhou, ale pak jsem si to rozmyslela a šla jsem na tu hotelovku. Po tý hotelovce ještě tu konzervatoř jde dělat, určitě bych se tanci ráda věnovala, i třeba profesně. Určitě to tancování není jen takový poflakování, já myslím, že dřív jsem neměla tak jasno, to jsem chodila jen na kroužky, ale teď vím, že to ke mně prostě patří a že se tomu chci věnovat. Vlastně to mám jakoby na dvě strany, na jednu stranu bych chtěla se věnovat tomu hotelnictví, dělat něco z toho cestovního ruchu a na druhou stranu bych chtěla chodit na tu konzervatoř a tancovat, hrát v divadle v muzikálech, ale ono jakoby ty tanečnice jdou brzo do důchodu, takže jakoby potřebují nějakou normální školu, aby pak mohly něco dělat.

Povedeš k tanci nebo sportu svoje děti?

Jo, to povedu. Já prostě nesnáším sedět doma u compu a telky a nic nedělat. To samý budu učit svoje děti. Chtěla bych, aby kdybych měla třeba holku, tak aby dělala tanec nebo prostě nějakou ženskou sport. Když bych měla kluka, tak ale zase nechci, aby byl fotbalista, spíš třeba aby dělal tenis nebo něco míň (přemýšlí), no míň jakoby buranskýho.

Jezdíš na soustředění?

Já ne, ale holky jezděj na soustředění s taneční školou Hes, kam jezdí hodně holek pravidelně každý léto, ale já tam s nima nejezdím, protože já jezdím na taneční tábor agentury Sedm, tam už jezdím pět let, prostě pro mě je to taková tradice, že tam prostě jezdím s nima a že tam vidím jiný lidi a jiný tanečnický a že se naučím něco od někoho jiného.

Je pro Tebe tanec i ekonomická aktivita?

Jo, dostáváme peníze za vystoupení, třeba za předtančení na plesech a nebo taky tím, že učím ty malý děti a taky děláme hostesky pro rádio Blaník. Jinak ale chodím i na normální brigádu, dělám v restauraci. Tak jakoby ty peníze se mi hoděj. Občas si ty kostýmy nebo boty platím sama, ale většinou si ty peníze nechávám a jsou třeba na takový ty nákupy, co jezdím s kamarádkama nebo tak.

Obětuješ pro tanec zdraví?

Jo to je taky docela problém, protože já mám zánět šlach v nártch a často se mi dělaj problémy s kolenem, takže mi zakazujou tancovat a že maximálně jednu hodinu týdně něčeho méně náročnýho, no a já stejně neposlouchám ty doktory a tancuju dál, a co třeba vůbec nedělám, je lyžování a tak, aby se mi něco nestalo, abych mohla tancovat dál.

Přispívá tanec k tvým štíhlým liniím?

No to nevím, asi kdybych nic nedělala a seděla furt doma, tak budu tlustá, ale zase, že by to bylo nějak extra zeshňující to ne. Ty tréninky jsou klidnější, třeba ty mažoretky nejsou moc fyzicky náročný.

Musíte o svůj vzhled hodně dbát?

(přemýšlí) Jako nějaká krása, jestli to tak myslíš, tak to se tam moc neřeší, spíš ta štíhlost. Myslím si, že ty holky, co nejsou úplně hubený, to tam maj těžký. Jednou nebo dvakrát tam dokonce pani Nováková přinesla váhu.

Měla si někdy chuť s tancováním končit?

Ne, to mě nikdy nenapadlo, asi proto, že jsem neměla nějaký výrazný problémy, možná jediné to, že jsem třeba něco neuměla a pak jsem teda s holkama nevystupovala, ale to nebylo často. Dalo by se říct, že jsem teď úspěšná. Třeba jsme byly s holkama s hip hopem na soutěži a byly jsme druhý, to byl třeba úspěch a dřív jsem měla úspěchy hodně s tím rokenrolem, jak jsme jezdili na soutěže. Ale jestli můžu ještě říct něco k těm soutěžím jo, tak vím, že šéf Twistu oceňuje TS X kvůli tomu, že nesoutěžíme, že tancujeme jen tak. Holky z Twistu dřou jen proto, aby vyhrály, takže i proto jsem odešla. Jo a vim ještě o jedný holce, co přešla k paní Novákové kvůli tomu samýmu.

Co Ti tanec přináší?

Tak já mám dobrej pocit, třeba i dobrej pocit z toho, že něco umim. Některý holky vůbec nic takovýho nedělaj a pak jako koukaj: „jé, hele ona něco dělá, ona něco umí.“ Mě to jako baví, že mě to naplňuje, že něco dělám. Kdybych měla bejt doma, tak se asi unudim, prostě mi to dělá radost. No a třeba při těch vystoupeních jsem zezáčátku nervózní, ale jako je to napětí, je to adrenalin, že jdem něco takovýho dělat, no a pak když jsem na to parketu dyl, tak mě to prostě baví a jsem ráda, že to těm lidem můžu ukázat, jakože tleskaj a že se jim to líbí. Hm, no a pak mám takovou blbou vlastnost, že ten tanec cpu všem kolem. Sourozence třeba nemam, ale bratrance a sestřenici, já jak s nima jsem, tak se snažim do nich vecpat nějakaj kus tance a třeba pro ně vymejšim nějaký jednoduchý choreografie, který je pak učim, třeba aby to jen babičce ukázali. A s holkama jsem vždycky tancovala ve škole místo tělocviku a ukazovaly jsme to na konci školního roku. Jsem ráda, že to můžu i někomu předat, že jako někoho učim, jako ty malý děti třeba ted'ka.

Jaké máte v tanečním studiu mezi sebou vztahy?

Já se na ty tréninky a na ty holky těším. Povídáme si hodně i při tréninku, i když to teda paní Nováková nemá moc ráda. A některý holky, co třeba přijdou do toho rozjetýho ročníku, tak jsou z toho třeba vykulený, protože je to všechno hrozně nahonem. Takže se třeba jede hned zejtra vystoupení, jdem si to nazkoušet a ty holky si musej jít sednout, protože to neuměj. Jim to pak přijde takový hektický, že to třeba už máme všechno hotový a jezdíme na vystoupení. Oni se to někdy nestíhaj doučit a začínaj stejně až od příštího roku. Že mě to přijde, že už jsme nějaká parta, co je prostě spolu.

Vidáte se i mimo tréninky?

No třeba mám dvě kamarádky, co bydlí blízko, takže spolu chodíme na tréninky a z tréninků, ale jinak třeba jako někam posedět to ne, to nechodíme. I když se bavíme, tak řešíme třeba to, co se děje na trénincích nebo se bavíme o kostýmech, o vystoupeních, hlavně o tom tanci. Mám tam jednu kamarádku, s kterou jsem občas i mimo ty tréninky a někdy se dostaneme i k jiným tématům než je tancování, ale jinak na ty tréninky chodim hlavně kvůli tomu tanci.

Je tam v té vaší skupině nějaká rivalita?

Tak občas některý holky odešly z toho studia, nebo když přecházej z našeho studia do jinýho studia, že se občas mezi sebou dohadujou, když chodí každej jinam. Ale jinak co tam chodíme na těch trénincích, tak tam jako žádný hádky nejsou. Ono spíš jde o to, že nikdo nic neřekne nahlas, ještě se mi nestalo, že někdo nahlas řekl, že mu třeba vadí, kde stojí ve formaci. Nestalo se mi, že se někdo přímo dohadoval, že se mu nelíbí, že třeba stojí vzadu, ale určitě o tom ty holky přemýšlej, někdy je to poznat, že je třeba ta holka zklamaná.

Jakou roli tam má paní Nováková?

Tak některý lidi jí nemaj moc rádi, protože si říkaj: „ježiš ta Nováková.“ Že je přísná nebo takhle, že furt má nějaký tohle, ale tak ona mě má ráda, protože tam chodim na hodně těch tréninků a že učim ty děti, takže jí mám taky ráda. Vždycky se nějak domluvíme. Ona je taková jako máma, hodně se to stará, aby to nějak vypadalo, je to pro ní hodně důležitý.

Patří taneční studio paní Novákové k Y?

Jako k Y to určitě patří, protože na všech akcích Y nebo téměř na všech máme nějaký vystoupení, i na těch plesech tady a tak. Ale zase některý holky tady z Y to vůbec neznaj a některý holky, že tam třeba chodily a neměly paní Novákovou rádi, tak to studio teďka obecně nemaj rádi, i když nevědi, jak to tam chodí a co se tam dělá.

Myslíš, že rodiče přihlašují děti do TS X, protože si myslí, že je to otázka prestiže?

Tak to nevím, spíš si myslim, že ty rodiče se hlavně chtěj jakoby koukat na to, že to jejich dítě něco dělá, ale jestli je to zrovna tím, že chodí k paní Novákové, to nevím, jestli je to zrovna tím. Ty děti klidně můžou chodit někam jinam, že jo.

Chodí do tanečního studia X děti sponzorů?

Jo, třeba jedna holka určitě a docela jí to jde, jako já myslim, že většinou jim to jde. Ale zase některý holky si myslej, že jim to jde, ale nejsou třeba tolik dobrý. Ale hlavně proto, že je to baví, mě přijde, že všechny holky jsou rádi, že tam choděj. Jenže když je někdo úplně střevo, tak tam nezůstane, to letí.

Tak dobře, děkuju Ti za rozhovor

Není vůbec zač.

Rozhovor č. 5- Monika, 17 let

Dne 15. 4. 2011 v restauraci

Můžeme začít?

Jasný, tak začnem. No, tak je mi sedmnáct let, bydlím v Y, v baráku. Hm, rodinný zázemí mám v klidu, rodiče se nerozvedli a doufám, že nerozvedou, takže dětství probíhalo a probíhá v pohodě (smích). Rodiče se o mě vždycky hezky starali, ani mě nák nerozmazlovali. Krásnej vztah mám obzvlášť s mámou, říkám jí úplně všechno. Mám sestru, ale tý už je třicet, takže už s náma nežije, má teď svoji vlastní rodinu. Hm, no vlastně k tanci jsem se dostala už vlastně od čtyř let a to tak, že máma je bejvalá baletka v Národním divadle, no a ona ze mě chtěla mít tanečnici, takže mě dala ke svýmu učiteli. Nevim, jak se jmenoval teďko. No balet jsem vlastně dělala od tří do osmi, no pět let, pak jsem přestala a chodila jsem tadyhle k Alici Bardové, tam jsem cvičila hlavně aerobik, no a pak jsem přestala u Alice, protože mě to tam nák nechytlo a nák mi moc nevyhovovala. Pak jsem našla tadyhle přes kamarádku taneční studio paní Novákové, no kamarádky tam vlastně tancovaly už od dětství, já tam vlastně přistoupila až v 11 letech. Takže tak, no a vlastně od jedenácti let až dodneška tam jsem a jsem tam šťastná (úsměv). Fakt mi to tam vyhovuje, je to tam strašně příjemný, hlavně tam choděj ty kamarádky, který mě tam vlastně (přemýšlí) dohodily, protože já jsem jako nic nevyhledávala, já jsem vždycky viděla články v novinách, takovýto jakože: TS X a oni tam byly vyfoceny. No to se mi líbilo, tak jsem tam chtěla bejt taky (úsměv). No a pak jsem začla, to jsem tam vlastně tancovala normální tancování: disco,

RnB a tohle. No a pak vlastně chodim, od pátý třídy chodim na mažoretky do Prahy, jsou to Top mažoretky Praha a je to na Chodově. No a právě paní Nováková se to dozvěděla a hned jakože tam musím učit, že musíme mít malý mažoretky. No tak jsem je začala učit. No a vlastně se k nim přidaly i velký. No a tam je to taky taková veselá parta. Jo a jaký má tanec význam a funkce, to jsem si tady napsala. Takže, hm, no nejdřív radost, protože vždycky když tam přijdu, jako někdy se mi nechce, ale vždycky když tam přijdu, jsem úplně šťastná, že jsem tam šla, protože vždycky prodrbeme celý okolí s kamarádkami. No jsem hrozně ráda, že můžu tancovat, prostě se u toho vždycky hrozně uvolním, odpočinu si od všeho. Třeba když to, když jsme měli takovej strašně důležitěj postupovej test a ten jsme měli v pondělí a já jsem v pátek byla na tréninku, protože jsem se nechtěla učit, tak jsem přišla na trénink a tam jsem se od toho tak uvolnila a úplně jsem si odpočinula od všeho. No a taky si při tom tancování připadám jakoby hezčí, úplně plná sebevědomí. Pak přijedu domů a ještě si pořád tancuju před zrcadlem (smích). Pak teda ty peníze, za nějaký ty vystoupení máme peníze, jo a taky za to, že děláme hostesky rádia Blaník, což je dobrý, protože žádnou brigádu jinak nemám. No a taky kdybych přestala tancovat, tak bych asi trošičku přibrala na váze, prostě tancuju dvakrát třikrát tejdně, mám v úterý dvě hodiny a pak mám ve čtvrtek a v pátek. V úterý mám pražský mažoretky, ve čtvrtek mám taky pražský a v pátek mám právě tady v Y. Dvě tři hodiny, to záleží. No, takže kdybych přestala, kdybych to úplně omezila, tak bych byla (ukazuje rukama i nafouknutými tvářemi, že by byla jako „koule“). Od těch třech let mi to vlastně jako vešlo do srdce, mám to moc ráda, fakt (pokyvuje hlavou a přemýšlí). Jak už tancuju od tří let, tak si nedokážu představit, co bych bez toho dělala. To bych se válela doma? To bych taky trošičku nakynula a to se mi taky nechce (smích). No tak je jasný, že tomu věnuju hlavně čas, že jo, někdy i školu a ty peníze, že si prostě něco platím.

Obětuješ tanci i zdraví?

Zdraví? Hm, třeba jsem jako vystupovala hodněkrát s horečkou. Pak jsem měla něco s rukou, vazy, tak jsem měla sádru, tak jsem chodila na tréninky, i když jsem tam nemusela.

Podporují Tě rodiče v tancování?

No jako máma mě vozí na tréninky, na různý vystoupení. Na vystoupení se taky chodí dívat a to mě strašně baví, když na mě kouká a vidí, jak tancuju. Já se jí pak vždycky ptám, jaký to bylo a ona vždycky řekne: „jo, jo, dobrý“ a někdy zase řekne: „no moc jste nešly dobře,“ tak z toho pak mám blbej pocit. Vždycky mě zajímá ten její názor, protože to je takový dobrý, když tě někdo pochválí. To mám vždycky úplnou radost. No, ono mámu asi dřív mrzelo, že jsem skončila s tím baletem, ale teď už si zvykla, že dělám něco jinýho a že to dělám dobře. Jako doufám, protože můj rodiče nemaj problém mi platit kostýmy, buď si to platím sama, nebo když nemůžu, když mi to moje finanční prostředky nedovolujou, tak mi to zaplatí máma. Ale dřív, když jsem byla malá, tak mi samozřejmě všechno platila. A jak teďka učim ty malý děti, tak zase paní Nováková je hodná, že nemusím platit některý ty kostýmy za to, že je učim.

Jaký styl tance tě nejvíc a nejmíň baví?

Asi RnB, tam jsou takový ty sexy prvky a to mě baví (smích), no a samozřejmě mažoretky. A nejmíň mě baví hip hop, ten jsem tancovala jenom rok a ten mě vůbec nebavil nák. Pak jsem tady v tanečním studiu zkoušela ještě step, ale to mě taky nebavilo.

Jaké jsi měla v tancování úspěchy a selhání?

No tak nad tím jsem přemejšlela zrovna dneska a to selhání bylo teďka zrovna minulej tejdén, když jsme byly na soutěži s pražskejma mažoretkama. No a porazily nás ale úplně hrozný mažoretky (vykulí oči, kroučí hlavou). To, to, to (hledá vhodná slova) bylo hrozný,

ještě teďka se s tím nemůžu vyrovnat. Ty neměly ani pořádný kozačky, neměly to všechno sladěný a i ta trenérka říkala, že to nemůže komentovat, že je to prostě hrozný. Oni byly dvě místa před náma, my jsme byly sedmý asi z devatenácti a oni byly pátý, to bylo, to fakt jako (šokovaně). Já jsem chtěla v tu ránu brečet, protože všichni jsme si věřily, jako jo to bude dobrý, hezky jsme to udělaly. To mě jako fakt strašně našťvalo.

A jaké jsi měla osobní selhání nebo úspěchy v tanečním studiu X?

To bylo asi, když jsem tam nastoupila, ne vlastně až druhej rok. Byl rugbystickej ples, jak je teďka ňák v březnu nebo tak, no a oni mě tam nevybraly. To si teďka pamatuju, jak jsem brečela, to mi bylo dvanáct, no to byl tak jedinej neúspěch. No ale úspěchy, hm (přemýšlí), my teda nejezdíme na žádný soutěže, ale jako úspěch je, že se asi vždycky povede ta akademie.

Jak se změnila úroveň tancování v tanečním studiu X během let?

No změnila, asi jo, teď děláme takový vystoupení jako disco, ale má to ňákou náplň. Třeba Michael Jacskon a Mamma Mia a tady tydlenty. No a právě dřív jsme měly takový různý jenom sestavy, ale teďka máme i ňákej děj, jako třeba ten Michael Jackson, to jsme měly i hezký oblečení, to prostě dřív jsme měly to oblečení takový divný. No ale zase to nejsou nějaký drahý kostýmy, nakupuje se v Lidovce nebo v New Yorkeru a takhle, protože ty rodiče třeba kolikrát nechtěj dát ani 400 za kostým. Anebo někdy něco šijou maminky. Dřív jsme třeba furt něco našívaly, mámu to hrozně nebavilo, jak jsem teď větší tak si to musím dělat sama, taky mě to nebaví. Třeba ňáký flitry nám paní Nováková dá v lednu, v únoru a já si to vždycky našívám v den akademie ráno (smích).

Jaké máš další koníčky a aktivity?

Lyžování, malování a golf. Já, táta a máma jsme si našli společnej koníček a to golf, takže, když je hezky, chodíme občas celá rodina hrát golf.

Jaké máš s tancováním plány do budoucna?

No já jsem uvažovala, máma říkala, jestli se tomu budu věnovat jako pořád tomu učení malejch mažoretek. Tak jsem říkala, že asi jo, ale jako nevím, co budu dělat v budoucnosti. Já jsem chtěla být doktorka, no a tam zase ty noční, to bych asi nestíhala.

Uvažovala jsi někdy, že by ses chtěla tanci věnovat profesionálně?

To asi ne, já jsem uvažovala, včera jsem uvažovala, že bysem hrozně ráda jezdila s paní Novákovou na soutěže, že by mě to strašně bavilo, mě to strašně baví soutěžit, no ale tady asi ne (zklamaně), tak jsem uvažovala, že bych snad i kvůli tomu někam přestoupila. Že bych tam mažoretky učila dál, ale že na to tancování bych tam už nechodila, protože já už jsem teďka zrušila Madonnu, oni tam teďka cvičej velikánský „Rnbičko“ a takovýhle, tak to tancujou Madonnu a ještě maj roztleskávačky a já už tancuju jenom roztleskávačky, protože Madonnu nestíhám. Už neumím ani žádnou sestavu, protože jezdím spíš na tréninky do Prahy. Tam jsem častěj, tady s holkama jsem nebyla ani moc v kontaktu a na ty tréninky moc nechodím. Mě to vždycky naplňuje až při tý akademii, jak se to všechno připravuje a když to dobře dopadne. Vlastně každej rok, to třeba minulej rok, když vždycky tancujeme to vystoupení jedno velký, jako třeba minulej rok jsme tancovaly Michaela Jacksona, tak uprostřed sestavy mě už se chce úplně brečet, že už to končí, úplně ty jo, dyť já už se nechci uklánět, já chci pořád tancovat (smích), to je vždycky taková hezká atmosféra, ty diváci tam ti tleskaj a ty tam tančíš (mluví procítěně). I když zase, když si s nějakým vystoupením nejsem jistá, tak je to určitě jiný, to se bojím, hlavně u těch pražskejch mažoretek se mi potěj

ruce, což je nejhorší u tý hůlky. No a pak když tam nastupujem, tak se musíme usmívat a teď mě to nejde, se usmívat (smích).

Povedeš k tanci a sportu svoje děti?

Určitě, protože moje máma, jak jsem říkala, byla baletka a taky mě k tanci vedla. Ale když nebudou chtít, samozřejmě je nebudu nutit. Máma měla to štěstí, že mě ten tanec bavil a taky ještě baví (smích), takže mě nemusela nějak moc přemlouvat.

Vídáš se s holkama z TS X i mimo tréninky?

No to spíš ani ne, většinou chodím pořád jen s těma dvěma kamarádkama, co tam právě chodí mnohem dýl než já, s těma, co mě tam dostaly. Hm, takže to se scházíme i ve volném čase, my bydlíme od sebe jen kousek, chodily jsme spolu na základku, ta jedna se mnou chodila do třídy.

Jaké mezi sebou máte v TS X vztahy?

Ted' už dobrý, ale dřív když jsme byly rozdělený jakoby po ročnících, jakože v úterý je tohle, v pátek tohle a v pátek jsou vždycky ty nejstarší, tak když jsem přešla z těch menších k nim, tak se tam se mnou skoro nikdo nebavil. Jsem tam měla jenom jednu kamarádku. Víš jako, to bylo, vždycky přišly ty velký holky a vždycky: „mlask mlask“ (naznačuje polibky), tak jsem vždycky tak seděla a koukala. To bylo první rok, to si pamatuju. Ted' už ani moc mezi sebou nebojujem, možná, že jak už jsme všechny velký, tak to ani nevnímáme, ale dřív to bylo. Třeba větší holky nás pomlouvaly, že neumíme tancovat, že jdeme úplně blbě a že jsme divný. Třeba já jsem měla problém s tím, že jsem stála v zadních řadách, i když jsem to uměla, ale to nejen já. Prostě dopředu se stavěly holky, který už byly ozkoušený. No a s Novákovou mám docela vztah v pohodě, ted'ka, teda. Ale dřív, když jsem tam nastoupila, tak jsem se jí bála. Ale ted'ko, jak mě poprosila o ty mažoretky a tohleto, tak je to dobrý. No ale ty malý se jí hodně bojeje, protože já asi nemám moc autoritu, ale zase na ně nechci nák rvát. No a pak tam přijde paní Nováková a řekne: „ticho, ticho“ a všichni úplně zmlknou, tak já jen koukám, tohleto já nedokážu no.

Musíte si v TS X hlídat váhu a vzhled?

(přemýšlí) Ne, my jsme všechny takový normální, takový jako já. Nevim jako, že by tam byl někdo extrémně hubenej, to ne, všichni jsme na tom tak stejně. Jo, jednou vlastně paní Nováková přinesla váhu a vážila, ale pak to nák už nepokračovalo, naštěstí. A pak chce, abychom vypadaly dobře, když děláme náký hostesky, třeba na rugby a tak, to vždycky jako chce: „reprezentujete TS X,“ tak se vždycky jako usmívat, naličit se. A ted'kon to je nejlepší, když jsem tam byla jako malá, to mi bylo těch deset jedenáct, tak vim, jak prostě na mě všichni říkali: „narovnat záda, usmívat se a tohle.“ Ted'ka vidim, jak to dělám s těma malejma, tak si úplně říkám: „jo taky jsem se takhle cejtla.“

Zaujímá TS X v Y důležité místo?

Mě spíš připadá, že moc ne, že spíš, že spíš, jak se to jmenuje, Team GJ, to je tady taky v Y, to spíš mi přijde. Že vždycky řeknu, že tancuju tady a všichni: „to neznám, já znám GJ.“ Tak já právě se divim, protože vystupujeme skoro všude a oni to neznaj. A hlavně už asi dvě holky ke GJ přestoupily, jako nevim, jestli je to tam nějaký lepší.

Jsou v TS X děti sponzorů?

No byla tam ještě před třema rokama jedna holčina. No pak tam učim jednu zrovna mažoretky. Nevim, kdo je už další takhle. No a právě u tý jedný holky, já jako nechci tady

nic říkat, ale to bylo právě když mě nevybraly na ten rugbystickej ples, tak tam vybraly jí a myslim si, že to moc neuměla.

Tak ju, moc ti děkuju za rozhovor.

Hele, nemáš vůbec zač.

**Rozhovor č. 6- Iva, 22 let
Dne 4. 5. 2011 v restauraci**

Myslíš, že můžeme začít?

To víš, že jo. Takže, celý život žiju v Y v rodinným domě a hodlám v tom pokračovat i do budoucna (smích). Takže co se týče sociálního prostředí a sociálního zázemí, jsem z úplně rodiny, mám sestru mladší, třináctiletou, a co se týče mého dětství, tak jako absolutně si nemůžu na nic stěžovat. Měla jsem krásný dětství a to i do dneška a co se týče vztahu s rodičema, tak jako taky celkem v pohodě. Především potom, co jsem se vrátila z Ameriky, z ročního pobytu, tak pak se jako ty naše vztahy určitě upevnily, asi si uvědomili, že jim něco chybělo a že to není samozřejmost, takže to se jako zlepšily ty vztahy, tak super. Půjdu dál. Přemejšlela jsem o tom, kdo mě k tanci dovedl a v jakém věku, no tak byla to mamka. V pěti letech jsem začala tancovat u paní Novákové a hm (přemýšlí), potom jsem tancovala ještě, to mi bylo strašně málo, já si to jako úplně detailně nepamatuju, ale ještě ve školce. Tam jsme měli takový ty tanečky, takový ty úplně základní, taková ta klasická pohybová příprava to byla. No a pak jsem teda začala chodit na ty hodiny do tanečního studia, až tam byly ty jednotlivý taneční styly, takže tam jsem se je začínala jakoby v uvozovkách učit. No takže k tanci mě přivedla mamča. Přestože byla baletka, tak mě ani nenutila k tomu baletu, protože sama věděla, co to je a nechtěla mě jako zrasit. Zrovna před pár lety jsme se o tom bavily, proč mě jako vlastně nedala na ten balet, protože většinou ty mámy baletky maj takovej ten sen, aby tak viděly dceru. Tak jako ne, protože věděla, že to ničí tělo, tak nechtěla, abych takhle nák skončila a už v tý době byly jiný možnosti těch tanců, tak chtěla, abych dělala něco z toho. Ale jako nenutila mě, přišla jsem si na to sama a sama jsem našla tu důležitou lásku k tanci. Co se týče táty, ten nikdy do toho nezasahoval, no a do dneška si trochu zvyknul, že všechen čas trávím u tancování, takže se mi nikdy nestalo, že by mi v tom bránil, ne-li za trest. Někdy se holkám stává, že mají špatný známky, tak jim rodiče zakážou jít na tréninky, což je pro ně to nejhorší, vždycky říkaj, že je to pro ně to nejhorší, co jim můžou udělat. Takže tohleto já absolutně nikdy neměla, mě o zábavu a aktivity nikdy neochuzovali. Chodila jsem, na co jsem chtěla, na tanec, na tenis, na angličtinu. V tom mě rodiče podporovali, ve všem mi vyhověli. Platili mi veškerý potřeby, který jsem ke sportům potřebovala, jako tenisovou raketu, tu asi třikrát, protože jsem zrovna rostla a raketa pak na mě byla malá. Pak třeba tenisky, když mi povyrostla noha, zvlášť na tanec, zvlášť na tenis. Kostýmy na tančení samozřejmě taky. Takže, jak říkám, dětství úplně nejlepší.

Co pro tanec obětuješ?

(odfoukne si) čas, jednoznačně čas. Na střední jsem měla tu tendenci si školu vždycky posouvat do pozadí, že jsem vždycky dávala přednost tomu tancování. No samozřejmě teď už se to tak nák poskládalo dohromady, jak jsem na tý vejšce. Tak samozřejmě, jak už jsem na tý vejšce, byla to moje volba, takže se snažím to trošku jako upřednostňovat, i když musím říct, že jsem si rozvrh musela upravit, abych jako stíhala vůbec učit malý. Takže

některý odpolední hodiny jsem si musela přešoupávat a tak, ale pořád se snažím to trošku upozadit před tou školou, ne jako ňák extra. No takže, čas no, na nic jinýho jako čas nemám a to nemluvim ani o víkendech, ty jsou taky úplně zasekaný, většinou vystoupeníma, ne tolik přes den, ale večer jako jo a stejně si předtím ještě dáváme tréninky. Dál jsou peníze. V poslední době, v posledních asi čtyřech letech, maximálně 4 roky nazpátek by se dalo říct, že si téma penězma už vydělávám. Kor třeba, když jsem tancovala s Pepou Vágnerem, tak jsem s ním jezdila dva roky v kuse, prostě to byly všechny akce od léta, přes zimu, takže to samozřejmě jako bylo placený. Potom různý, když jsme tancovaly na vystoupeních, na plesech, na diskotékách, tak to už samozřejmě placený je taky. Dostáváme třeba 200 300 za vystoupení, takže je to super přivýdělek. No a občas udělám i nějakou choreografii na maturitní plesy třeba známým. A to nemluvim vůbec o tom, že když trénuju u nás, tak to mám taky placený (zamyslí se). My vlastně v dnešní době už vůbec nevystupujeme zadarmo, vždycky máme zapláceno nebo je to teda na nějakou protislužbu někdy. No takže jako super, je to taková ta brigáda, jak když si seženeš ke škole brigádu ňákou.

Investuješ vydělané peníze do tancování?

Já mám tu výhodu, u nás je to tak dělaný, jelikož jsem asistentka a dělám tam skoro většinu tý práce, paní Nováková už teď dělá spíš takovou tu administrativní práci a stará se o ten chod jako takovej. Ale ty tréninky většinou jako prostě mají na starosti asistentky. Ted'ka nevím, co jsem chtěla říct (přemýšlí), jo s téma kostýmama, už vim, už vim. Takže paní Nováková mi to dává, že to nemusím platit a když už třeba něco platím, tak to jsou třeba nějaký dražší kostýmy, tak aspoň polovinu, takže jako někdy zaplatím. Ale jinak asistentky u nás maj taky tu výhodu, že vždycky, já nevím ted'ka kolik kostýmu, ale určitej počet kostýmu jim taky zaplatí, že si to nemusej platit, nebo si to nechávaj strhávat jakoby z toho platu, jo že je to potom pro ně takový jednodušší, že už to pak nemusej řešit. Ale taky záleží na tom, jak ta asistentka pracuje, když je tam třeba jen taková, že s nima udělá třeba jen rozcvičku, jenom jako pomáhá, nepodílí se tolik na tý choreografii, na muzice, tak prostě asi taky nedostane moc. Jak si prostě odpracuješ, tak tolik dostaneš, takže ňák tak.

Jak to u Tebe s tancováním vypadalo v minulosti?

Strašně dlouho, x let jsem tancovala tady u paní Novákové, tam jsem dostávala takový ty základy. Samozřejmě k tomu patřily všechny možný letní soustředění, kde jsem si, dalo by se říct, že vlastně každý dva roky jsem chodila na jinej a jinej styl, takže jsem jakoby dostávala furt nový a nový základy. (přemýšlí) A nejenom ty soustředění, i nějaký semináře tuším jsem absolvovala, ono to všechno bylo limitovaný věkem, takže na ty semináře jsem mohla až od ňákejch čtrnácti, tuším. Takže takovej ten boom nastal až okolo těch patnácti, protože do té doby jezdil člověk s celou tou skupinou a musel tam bejt dohled. No takže na ty semináře jsem jezdila a jezdím, většinou tady v Praze a okolí. Jsou i semináře, třeba ted' mě lákal jeden v Ostravě, ale jed' do Ostravy kvůli dvoum hodinám, to si člověk rozmyslí. Ne že by jich bylo málo, ale furt jsou na stejný taneční styly, takže to je těžký, v dnešní době je furt jen hip hop, street dance a takový ty taneční show. Především ale ten hip hop, locking, new style, což já už třeba moc nedělám. Třeba ten hip hop jsem přestala dělat, vlastně naposledy, co jsme spolu tancovaly. Uplně ňák to ze mě vyprchalo, přičemž dneska už jsou zase jinačí styly a už to není ani moc hip hop, už je taková sranda a je to street spíš. No když mi bylo tak čtrnáct, patnáct, tak jsem dělala konkurz v Out of bounds od Allana Lemaji v Československo má talent, že jo, to je hrozně profláknutá taneční skupina. Pak jsem se dozvěděla, že Allan si chce v Praze založit skupinu, já ho předtím znala ze soustředění, kam normálně jezdíme. No tak jsem to zkusila, dostala jsem se tam a chodila jsem tam fakt krátce, asi čtyři měsíce, protože mě bylo patnáct a ty tréninky byly od osmi do půl jedenáctý a já pak jezdila domů vlakem v jedenáct a vracela se po půlnoci, což pro rodiče absolutně

nebylo zkousnutelný. Ještě k tomu to studio bylo, jak je Hlavák a ten park, tak pod tím parkem a já pak musela chodit tím parkem. Mě to v tu chvíli nedocházelo, jsem byla puberták, strašně hustý, všechno zvládám, takže mi to vůbec nepřišlo, ale v dnešní době bych tam nešla ani omylem. On už teďka odletěl zase zpátky od Brazílie, má tady nějaký ty, který to normálně jako dál provozují, strašně super skupina. Musím ale říct, že nelituju toho, že bych tam nebyla, protože fakt se to nedalo stíhat. Ještě ke všemu to bylo třikrát tejdně. No takže bylo jasné, jak se rozhodnu, že prostě zůstanu tady, navíc nikde jinde bych nemohla učit ty děti, nikde bych neměla tuhleto atmosféru, já se tam prostě u nás cejtim jako bych se jinde necejtila. Když já jsem tancovala u toho Allana, tak tam to taky bylo jinačí, tam ty lidi jezděj na soutěže, ty lidi jsou tam takový dravější, byli závistivější, furt se strašně usmívali, ale vůbec to takhle jako nebylo. Nechci to vztahovat na všechny pražský, ale co takhle slyším, tak jsou pražský taneční skupiny, který prostě jsou takhle drsný. Takže nic měnit nebudu, takhle mám možnost těch seminářů a soustředění. Hlavně ta fantazie jenom díky seminářům, jenom díky soustředění, díky novejm sestavám, novejm stylům, který se učíš, díky tomu jsem vlastně schopna pomáhat s novými choreografiema. Nevim od koho bych měla čerpat. Vidim to v hlavě, to teda jako zaprvé, a zadruhé čím víc materiálu člověk má, tím lepší vystoupení pak může udělat, to je jako se všim. No a pak jsem byla teda v Americe, zhruba rok a půl, to bylo 2007-2008, tak tam jsem dělala ty hiliners, to bylo strašně kruté období pro mě, já jsem tam přijela a musela jsem si vybrat nějaký sport, protože tam je to prostě hrozně in ke škole bejt vždycky v nějakým školním týmu čehokoli. Bylo tam třeba plavání, lyžování, přičemž tyhleto dvě věci, co se mi právě vybavily, byly docela dost i finančně náročný, takže jsem jako pomalu přecházela na to tančování a oni ty hiliners nebyly v tom seznamu na těch sportech a pak úplně náhodou spolužačka na biologii mi řikala: „a hele ty jsi mi řikala, že tančuješ, my tady máme taneční kroužek“ a já úplně v duchu: „no ježišmarja, co to bude za taneční kroužek,“ no a ona mi řekla o těchletých hiliners a já to vůbec neznala. Zároveň mě to lákalo a zároveň mě to děsilo, když mi to začala popisovat. No tak ještě ten den jsem se šla podívat na tu jejich hodinu, no totální šok, když člověk něco takovýho vidí. Nejenom, že jsem byla absolutně ohromená, prostě šok, hlavně ani tady v Evropě nic takovýho prostě není, absolutně nic podobného. No tak jsem tam šla, no a to bylo poprvý, kdy jsem dostala absolutně přes palici, že nejsem tak hvězdná, jak jsem si vždycky tady řikala. U nás jako jsem byla v pohodě, a všichni mě chválili: „jo a ty máš tohleto a ty hezky tančuješ,“ no tam jsem dostala úplně přes držku, že to tak musím říct, tam jsem byla totální outsider. A vůbec mě nebraly, že jsem nová, že vlastně teprve začínám, právě naopak mě braly jako ten slabej článek, takže mě peskovaly neskutečným způsobem. No tak jsem si řikala, že s tím seknu, protože jsem to nezvládala fyzicky, bolely mě po dvou měsících kolena, protože tam jsou to samý dopady a trénink byl každéj den, každéj den od tří do šesti, i v sobotu, jediné v neděli byla pauza. Takže prostě hrozný a hlavně, že bych přišla domů a máma by mi řekla: „hele to bude dobrý,“ no tak tam jsem nikoho neměla, byla jsem tam sama a všem bylo úplně ukradený, jak mi je. Jo teda a měla jsem tam úraz, před jednou soutěží. Na tréninku, když jsem se protahovala, tak jsem si opravdu hodně pohmoždila na levým stehnu jakoby zespoda, že jsem absolutně nebyla schopná dát nohu ani do pravýho úhlu. No a za dva tejdny měla bejt soutěž a já jsem neměla tančovat, ale prostě jak říkám drezura. Trenérka mě normálně protahovala, i když jsem netancovala, no a přetrhla mi tam ten vaz, takže já byla následující měsíce úplně vyřazená. A to jsem nebyla sama, tam jako běžně byly takovýhle úrazy Tak to bylo asi moje nejkrušnější období v tanečním životě, tak daleko od všech.

Byly v Tvém tanečním životě ještě nějaké jiné krize?

Hm, ne, to ne.

Jaké máš s tancem plány do budoucna?

No tak jako určitě se chci tanci věnovat, samozřejmě zase při škole jako. Teoreticky hodně do budoucna, i při práci nebo takhle, tak si myslím, že nějaký tyhlety večerní hodiny bych pořád mohla mít. Ale do jiný taneční skupiny, to si absolutně nedokážu představit, že bych to časově zvládala, to už jako vůbec. Jediný, co chci, tak chci začít stepovat, to už jsem začala minulej rok a nevyšlo mi to. Tak chceme s pár holkama z nejstaršího ročníku normálně začít stepovat s plechama. A pak bych se chtěla věnovat moderně, kterou jsem právě nemohla dělat potom, co jsem se vrátila z Ameriky, protože jsem se půl roku vzpamatovala s tou nohou.

Chtěla by ses tanci věnovat profesně?

Čoveče asi ne, asi ne. Jak teď studuju ty média, tak jsem vcelku říkala, že mě by spíš bavilo dělat třeba v nějaký formě komunikaci s lidma, nějaký PR. Já strašně potřebuju lidi, já jsem zvyklá už z toho tancování a myslím že i díky tomu jsem zvyklá mít kolem sebe lidi. Já totiž, ráda jsem mezi těma lidma, ne jako zase střed pozornosti, to jako zase nemusím, ale když něčemu rozumím, tak jsem ráda, když ty lidi okolo sebe mám. Takže už se to snažím jako trochu stavět teď a hlavně na tu motivaci s těma lidma, takže spíš takhle. Ale musím říct, že díky tomu tancování jsem se vlastně takhle dostala k těm médiím, bych řekla.

Povedeš k tanci a sportu svoje děti?

Svoje děti ke sportu určitě budu vést. Holčičku k tanci, kluka k bojovému umění. Pak bych chtěla přidat ještě další sport, třeba jako tenis, plavání a tak. Díky své praxi vidím, jak je sport pro dítě důležitý a hlavně teda ve věku, kdy se rozvíjí. A to třeba ať už mluvím o zamezení obezity nebo zvykání si na práci v kolektivu.

A na jaké styly se orientuješ nejlíp?

Nejlíp se orientuju na dance show jako takový, jo jako směsice různých tanečních stylů, kdy prostě záleží taky na tý muzice, určitě muzikály, moderna, na kterou se teďka do budoucna ještě chci zaměřovat a jezdila jsem teďka na ty různé semináře, co se týče dětských kurzů a tak. Tam jde o takový ty přípravky a takhle, přičemž těm nejmenším stejně dávám to, co jsem se naučila já, když jsem byla malá (přemýšlí). Jo a ještě jak jsem teď říkala, tak hliners že jo, z tý Ameriky, takže to jsem samozřejmě taky dělala, naučila jsem to holky. Tenhle kurz jsme letos neotevřely, protože na to musí být minimálně osm holek a náh jsme se nezchrastily dohromady, protože někdo třeba nemoh na kolena a tak. Nějak mi to prostě začalo odpadávat, ne že by nechtěly, ale říkaly, že ten jeden rok stačil. Ono je to jako opravdu velmi náročný, takže říkaly, že na ukázkou jako dobrý, že ten rok jim stačil, takže to mi jako na férovku řekly. No takže teďka tancuju jako jinačí věci. No bylo by nás asi šest a to prostě jako nejde, tam se hraje hlavně na ty vizuální prvky a jako v šesti to nemá cenu dělat. Ale říkaly jsme, že třeba příští rok bysme do toho šly a třeba i jinačí holky, co to ještě nedělaly. Potom tam máme roztleskávačky pro rugby, teďka jsme dělaly nový vystoupení, který je laděný jako hodně do disco stylu, to jsi vlastně viděla, takový to, že to není na: „Y heja heja hou...“, to, co jsme vždycky tancovaly, ale je to prostě už vyloženě taneční, na taneční hudbu, bylo to takový sexy, aby se na to dalo koukat, aby to nebylo nudný. Pokud není omezený prostor, tak tam máme samozřejmě nějaký výskoky, že to je jako atraktivnější na koukání. Potom klasický mažoretky, ty jsme začaly dělat před dvouma rokama, normálně s točící hůlkou, to má strašnej úspěch u nás, to se holkám hrozně líbí, hlavně i těm holkám, který třeba nejsou tolik tanečně nadaný a prostě ne a ne se vytancovat. Takže tohleco je pro ně naprosto ideální, tam je to akorát o tý zručnosti v tý ruce, o tom si furt trénovat, trénovat, trénovat, aby to nespadlo, a jinak v tom nic extra není. I hodně holek, co u nás jakoby jinak

netancujou, tak choděj na ty mažoretky, hlavně tady v Y a v okolí mažoretky a rozleskávačky nikdo nedělá, leda v Praze. A to mě teda jako zarazilo, máme dvě holčičky, ty choděj do maličkejch mažoretek, my máme dvoje mažoretky, menší a nás jako velký, tak ty dvě holčičky chodily někam do Prahy. Ted' už tam nechoděj, choděj třeba k nám, což trochu nechápu, jako je to super, samozřejmě. Jako jediný, čím jsme se lišily, je, že prej se jim jako líbí náš přístup k těm dětem, že to prostě není jenom dril, dril, dril, že jsme na ně jako milý. To mi řekla maminka tý, co k nám přestoupila, tak jsem se jí na to ptala. Tam to byl vyloženě jako jenom oddíl mažoretek, že prostě různě jezděj do ciziny na ty různé promenády nebo jak se tomu říká. No tak tam prostě přestaly, že je to tam ani jako nebavilo, což je jako super pro nás samozřejmě. No tak když si vezmu mažoretky a step tak to jsou prostě vystoupení, s kterejma nejvíc vystupujeme, když si prostě vezmu kalendář akcí, tak maj nejvíc vystoupení za celej rok, jak velký, tak malý mažoretky, protože lidem se to líbí. Prostě všichni: „my bysme chtěli mažoretky, protože je to prostě něco úplně jinýho.“ Ted'ka jsme dělaly na Klokočný, byla akce, myslivci tam měli nějakou akci, no a prostě hráli dechovku, takže prostě jsme to uzpůsobily tak, abychom těm pánům udělaly radost a že jsme prostě šly na dechovku a tak dále prostě. Takže jako je vidět, vůbec se jako nebojíme udělat vystoupení na objednávku, udělat vystoupení na objednávku vůbec není problém. No a pak mám ty malý děti, tenhle rok mám ty úplně nejmenší, od těch třech let. Pokud vim, musely jsme otevřít dvě jakoby tyhlecky přípravky, protože se přihlásilo strašně, strašně moc malejch dětí a v tom ročníku prostě nemůže bejt víc jak dvacet dětí, to prostě nejde. Tak paní Nováková musí platit vlastně tři asistentky, protože jedna absolutně nepřichází v úvahu, když jsou dvě, tak nedej bože, když jedna chybí a zas tam je jedna a neutáhne se to. No ale zase ono se to pokreje, protože nejmenší děti platěj nejvyšší kurzovný, protože jak bych to řekla, je to největší práce s nima, jako největší péče, nejvíc práce s nima. A i ty maminky jsou do toho zapálený, když to třeba to dítě nestihá, tak maminky běžně choděj do hodiny a normálně si celý to vystoupení natočej na telefon a pak se to s těma dětma doma učej. Samozřejmě jsou děti, který vůbec neslyšej hudbu, to je strašně těžký, když to dítě ani neslyší hudbu, takže se s nima musíme rozloučit.

Jaké máš další koníčky a aktivity?

Hele nad tím jsem hodně přemyslela, běhání jsem si tady napsala, no ale to mám určitě k tomu tancování, je to takový- plus kondička navíc. Je fakt, že to není ani koníček, ale je to součást k tomu tancování, když to tak beru. A potom jsem si napsala tancování mimo tréninky (smích), takový to, když si doma tancuju úplně jen tak, tak to je asi můj koníček (smích), no a čumím u toho na sebe do zrcadla, co dělám. No a v zimě snowboard, jo a pak tady mám poznamenaný, že sporty nedělám, už jenom proto, že se mi něco stane, jako fakt. Jako hele, dělala jsem ten tenis, úplně šílený bylo, že jsem si jednou na antuce spálila celou nohu, no to s tím člověk prostě nemůže tancovat a to je úplně šílený. Právě třeba hlavně v létě, no a to je úplně hrozný, když tancuješ, že jo, to si tě každej prohlídne od paty k vlasům. I na tom snowboardu, když jezděj od března dál, tak já už s nima nejedu, protože kdyby se mi nedej bože něco stalo, tak já už to do akademie nespravím. Takže já jezdím zásadně na hory v prosinci, v lednu, v únoru. Nebo třeba kolečkový brusle, furt mě někdo láká, no to vůbec. Co kdybych spadla, něco si zlomila a nemohla tancovat?

Jaký význam pro Tebe tanec má?

Tak velkej. Jako první na co myslim, co přítel a pak co budu dělat příští tejdén na tancování, že už je to taková součást toho myšlení, mám to fakt jako, bych si troufla říct, jako práci. Že jo, člověk taky myslí: „ježišmarjá, zejtra musím jet za tím zákazníkem,“ tak já to mám taky tak, že mám takový myšlení, že nad tím právě přemyslelím pořád. A potom význam určitě je to super v tom, že jsem potkala spoustu novejch lidí, viz Pepa. Že jo,

s Pepou Vágnerem jsem dva roky tancovala. Pak, že jsem vůbec mohla jezdit na Blaník jako hosteska, tak tam to bylo taky díky tomu tancování, že jsme dřív párkrát vystoupily na Blaníku s holkama a oni nám pak řekli, že jsme v pohodě a jestli bysme nechtěly zkusit hostesky. No a to bylo před sedmi lety, že jo, tak jsme začaly dělat právě hostesky. Ty hostesky teď máme u nás už taky docela slušně rozjetý, bych řekla. Potom, další význam tady mám pozitivní myšlení, já kdykoli se potřebuju uklidnit nebo cokoli, tak je to to, k čemu se uchyluju, vím, že přijdu na jiný myšlenky a úplně se odreaguju, úplně totálně, nemusím na to myslet. Hlavně vím, že až přijdu na ten trénink, tak všichni debilní lidi, který jsem za ten tejden potkala, tak tyhlecky holky mi to absolutně smažou a užiju si prostě všechno a že bude super víkend (rytmicky klepe gelovými nehty do stolu). Jak bych to řekla (přemýšlí), celej tejden do mě někdo jebe a v pátek prostě někdo, kdo mě ocení za něco. A to mě tak jako drží to pozitivní myšlení a i celkově, i v životě bych řekla. Pak tu mám dál, že mě to prostě inspiruje do života a že je to prostě součást toho života. To, co mám z toho tréninku, tu komunikaci, tu komunikaci s těma holkama, to já vlastně trošku zužitkuju i v tom mym životě normálním. No k těm dalším funkcím tady mám zdokonalování paměti, kvůli těm sestavám, tak je to zase jinačí paměť no. A zrovna nedávno mi někdo řek, že mě to udržuje v myšlení jako mladá, furt se pohybuju mezi těma mladšíma lidma a dětma, tak jakoby furt člověk je mladej. Na tréninku jsem úplně jinačím člověkem, tam se nemusím stydět, tam je to, že se tam fakt těším a odpočinu si, nikdo mě za nic nebuzeruje a nepomlouvá. Tam se vždycky všichni jako oceňujeme. Takový to čisto, nikdo nikde si za rohem o nikom nepovídá nebo tak. To si myslím, že když jsme měly tu starší partu, tak to bylo horší. No a nedej bože, když byl někdo vepředu a někdo vzadu, no tak to byl strašnej problém, ty pozice vepředu a vzadu že jo. Teď je to prostě tak, že když ti ta sestava jde, tak budeš stát vepředu a je to úplně jedno, jestlis třeba na soustředění byla nebo nebyla. Většinou se to dělalo, že když si byla na soustředění, tak budeš stát vepředu a teď už jako vůbec. Samozřejmě se to snažíme střídát, protože když si ty holky vezmu, tak to by pak už byly úplně bez motivace. Dřou, dřou a stojej furt vzadu. Je třeba super, že jak máme hodně stylů, tak ty slabší můžou v tom stylu, kterej není nák extra náročnej, tak můžou bejt vepředějc a potom jim vůbec nepřijde, že v tom druhým stylu stojej furt vzadu, protože už tam někde v něčem jiným maj tu motivaci, že stojej vepředu. A další rozdíl oproti tomu, co bylo dřív, je, že třeba i samy přijdu a řeknou: „hele, já to nebudu tancovat, mě to nejde, necejtim se v tom, já radši budu dělat to a to.“ To si třeba vůbec nedovedu představit, že by před těma x lety, kdy jsi u nás byla, někdo řekl. Každěj by tancoval za každou cenu, prostě jenom aby tancoval. Teď se kolikrát ani nebojěj říct před ostatníma, co si myslěj. To dřív vůbec nebylo, dřív si to každěj nechal pro sebe, jo a za zády prostě.

Vidáte se s holkama i mimo tréninky?

Tak ne moc, nebo spíš máme tam takový vždycky skupinky. Vím, že ty mladší by s náma nešly, ale úplně normální je, že se vidáme s těma staršíma, jo, že si zavoláme a třeba chceme občas pořešit i osobní věc. Tak to se sejdem i mimo vystoupení a jdem si někam sednout. No a ty mladší jsou zase mezi sebou. Jednou za čas se třeba snažíme udělat i větší akci, třeba jsme byly v aquaparku, teď chystáme bowling. Myslim si, že je to potřeba tohle, pečovat o ten kolektiv jako takovej, abychom všechny věděly, že si tam jdem zatancovat i pokecat. Hlavně paní Nováková to nehrotí, když vidí, že je dobrá debata, tak třeba i v pohodě kecáme patnáct minut z toho tréninku a kravíme.

Jaký máte vztah s vedoucí tanečního studia?

Tak jako v pohodě, já teď nák nevidim nic špatnýho. Když si vezmu, jak to bylo dřív, že jo, tak dřív si pamatuju, jak jí holky prostě kolikrát někde pomlouvaly. Tak to teď vůbec ne. To se s ní i kolikrát zasmějem, takže fakt v pohodě, že je to prostě sranda. No a za ní chodíme

vždycky platit, že jo, tak asi nebude úplně ta pozitivní osoba, když po nás chce peníze, že jo (smích).

Je tanec prostředek ke štíhlé linii?

(přemýšlí) jo, určitě, určitě.

Musíte si v TS X hlídat váhu?

Paní Nováková na to dbá, ale vždycky šikovně vymyslíme takový oblečení, aby to nebylo tolik vidět (smích). Ona má na ten výběr fakt cit, že vždycky vybere něco, aby to prostě zakrylo. Jo hele asi před dvouma rokama brala váhu a že vždycky jako vážila, ale holky z toho byly strašně stresovaný, bylo pro ně strašně nepříjemný, že ostatní holky budou vědět, kolik váží. No bylo to fakt nepříjemný. No potom to asi sama nějak vycítila a přestala s tím. Teďka se to s pár lidma řešilo, ale ona to neříká jednotlivě, ale vždycky celkově, protože když to řekneš celkově, tak každé si to pobere sám. Vždycky říká: „holky děláte to pro sebe, na vás ty lidi budou koukat.“ Protože většinou se nekoukaj na to, jak tancujeme, ale jak vypadáme. Taky to někdy zdůvodňuje před tou akademií: „holky a navíc bude léto.“ (smích) Jo, ne že bysme tam byly nějak ideální váhy, ale (přemýšlí) na to, co tancujeme, vypadáme „oukej.“ Jo když si vezmu jednu nejmenovanou skupinu, tak ty holky jsou tam fakt tlustý, fakt vypapaný.

Musíte ještě nějak dbát na vzhled?

Hm ne, akorát by se hodilo jít párkrát před akademií na to solárko, že jo, protože přece jenom ještě nesvítl sluníčko, a když je pak člověk nasvícenej a má kostým, tak jako vypadá to blbě. Hlavně člověk je hodně přelícenej, jak máš ty černý oči a pak třpytky, tak pak vypadáš jak smrtka že jo, no to je blbý. Jediný, na čem paní Nováková opravdu trvá, je, že když jsme na vystoupení nebo na hosteskách, že už musíme přijít upravený a učesaný. Jako neexistuje přijít a tam se teprve upravovat, ne to ne. Prostě nalícená, aby už když tam vejdem, aby se na nás každé podíval. Jako jsou tam holčiny, který nejsou zvyklý se líčit a necejtěj se v tom. No tak ty se snažej odporovat, ale je jim to houby platný. Ty tři minuty to prostě jako musej vydržet.

Je prestižní být členkou tanečního studia X?

Hm, no, já jsem vymyslela perfektní odpověď, že prostě když tancuješ u nás, tak seš tady víc vidět, víc lidí tě zná, že seš prostě víc lidem na očích. Určitě je to pro tu holku příjemnější, když si prostě řeknou „hele to byla ta, jak tam tancovala.“ Ale jako zase tam určitě holky netancujou proto, aby byly vidět, to ne, vždycky tam jdou za tou partou a za tím tancem. Protože třeba minulej rok odešlo pět holek, což je docela dost a v tu chvíli jsem se začala pít, čím to teda jako bude. To trošku souvisí s tím, že to tancování není úplně o tý prestiži, protože kdyby to bylo prestižní, tak tam asi jako zůstanou. Spíš to byly ty důvody, že nastoupily na novou školu a nestíhaly to, protože byly furt v Praze, i bydlely v Praze no, takže to docela i jako chápu. Tak to mě utěšilo, že to nebylo něčím takovým, že by třeba u nás bylo něco špatně. I když možná, že je a já o tom nevím. Já ani nevím, jak to ty ostatní nejstarší holky cejtěj, popravdě. Ale hodně je to vidět u maminek těch menších dětí, ty to dost prezentujou, paní Nováková ani nemusí dělat nábor a ví se o tom díky těm maminkám a díky tý komunikaci mezi nima. No a my nejstarší (zamyslí se), jo jako jo, my jsme rádi, že se líbíme, že se můžem ukázat. A přesně na těch vystoupeních, když někam dojedeme, tak prostě hrdě: „tak jako hele, já sem jdu tancovat,“ počítáme s tím a berem to vážně. Ale pak před vystoupením jsem nejvíc ze všech nervozní já, si myslím. I když dělám nějaký úplně blbý vystoupení po osmdesátý, tak jsem nervozní a nedokážu to zredukovat, no že jo a holky

jsou úplně v pohodě, že jo (smích). A hm, děláme vždycky před každým vystoupením double tlesk, že třeba řeknem: „ať se nám to povede“ a pokaždý něco, třeba když jsme tancovaly na podpadcích tak: „ať se nám nevyzujе bota“ nebo různě, no a potom double tlesk pro štěstí vždycky společně.

Chodí do TS X i děti sponzorů?

Uf, no (přemýšlí), že bysme naschvál dělaly: „no ona je úplně tupá, ale bude tancovat, protože má tatínka sponzora,“ to ne, to určitě ne. Vim o dvouch holčičkách, který jsou právě v tom nejmenším ročníku a obě jsou fakt talentovaný, takže tam není co řešit. Ale jako nepamatuju, nepamatuju něco takovýho. A ono u těch malejch leccos promineš, ale u těch velkejch, tak to prostě vůbec nejde, když je někdo lupózní. Děláme třeba to, že když některý děti huř pobíraj, tak jsou prostě na step, protože to je relativně jednoduchý, jenom na ty nohy že jo, nebo na mažoretky, tak je to zase o tý zručnosti. Já můžu říct, že tam opravdu máme talentovaný děti a je to díky tomu, že máme hodně dětí, který se k nám hlásej, tak si můžeme vybírat. Myslim si, že tady v Y nikdo nemá dostatek dětí, aby mohl nejhorší vyhodit.

Rozhovor č. 7- Lea, 23 let Dne 29. 8. 2011 v restauraci

Můžeme začít?

Jojo.

V jaké rodině jsi vyrůstala?

Jo, tak já bych asi nejdřív řekla teda něco o tý rodině. Naši už jsou spolu od svejch 18 let, takže zázemí mám luxusní. Bydlíme ve velkym bytě, ten je možná větší než kdejaký domy (smích). No, tatka je vysokoškolák, vystudoval zemědělkou, mamča má učiliště, ale má nástavbu, takže si pak dodělala maturitu, ale na vysokou školu nešla, protože se dohodli, že tatka začne podnikat a máma bude v domácnosti hlavně kvůli nám. To abychom my měli to vzdělání a mohli se vyvíjet hlavně my. Takže od bráchový první třídy vlastně zůstala doma a myslim, že tohleco nám hodně pomohlo, protože i výsledky ve škole tomu odpovídaly. No a brácha je o dva roky starší a je taky vysokoškolák, no a já taky. Bráchu hned vedli s nějakým sportu, tak začal hrát fotbal. No a já tancuju už od čtyř let teda, samozřejmě teda zezáátku to byly jen takový ty kroužky, pohybová příprava a tak. Naši mě tam dali jen proto, že nevěděli co se mnou, já jsem byla prej taková hyperaktivní. Já jsem se prej furt vrtěla před televizí a před rádiem, tak zkusili tanec, no a po nějaký době mě teda dali k paní Novákové. To tady byl v tý době snad jedinej taneční kroužek, kterej tady fungoval. No tak mě to bavilo, já jsem to milovala. Tak jsem taky v pěti letech jela na svoje první soustředění. No a vlastně u paní Novákové jsem zůstala do deseti let a myslim si, že mi ty základy opravdu dala tady v tom studiu a fakt mě to bavilo. Ale v těch deseti letech jsem chtěla něco víc, což právě některý holky ne, těm stačilo vystupování. Já jsem ale hrozně chtěla závodně tancovat, soutěžit. No a tím, že naši nám chtěli dát v životě všechno a tím, že jsme měli možnost a peníze na to byly, tak právě v tom vzdělání i v tom koníčku, právě brácha dělal fotbal, tak jsem přešla do Prahy. No tak tam mě vzali a táta mě vlastně dvakrát tejdně, až třikrát tejdně vozil na tréninky do Prahy. Takže si myslim, že to bylo náročný no. No potom

jsem začala jezdit na ty soutěže, no já jsem z toho byla úplně hotová. Ale ty kostýmy, abych náh vypadala, to byla pálnka. Byla jsem ve skupině Echo Praha, to jakoby pak zaniklo a vznikla místo toho BDS Academy a já jsem pak v týhle nový ještě zůstávala, tam jsem pokračovala normálně dál. No takže od nějakých deseti do nějakých osmnácti jsem tancovala závodně tam. Já jsem jakoby soutěžila sama za sebe i ve skupině. No a nějaký ty úspěchy jsem měla. A fakt mě vozili na tréninky, ty kostýmy my nechali šít, jezdili se mnou všude, i na soutěže. Hlavně tátu to chytlo, ten se mnou jezdil všude na soutěže, i do ciziny, na mistrovství Evropy, světa. No a tak to lítalo, ty peníze, prostě kostýmy, samý soutěže, boty. To byl fakt drahej koníček, kor když už se to dělalo závodně. Potom v těch osmnácti jsem cítila, že mám nasoutěženo. Vlastně už jsem toužila po něčem jiným, třeba si zkusit učit, nějaký malý dětska, nějaký začátečníky, jenomže tady v tý BDS Academy mi to nikdo nenabídnul, a to už jsem se vyšplhala to těch nejlepších. Poctivě jsem chodila na tréninky, fakt jsem to brala vážně, akorát v období, kdy jsem měla svýho prvního kluka, tak jsem třeba někdy vynechala, ale to mě naštěstí rychle přešlo. No takže to mě mrzelo, že mi nikdo nenabídnul, abych si zkusila nějakou trénink s někým. No a právě tehdy, ani nevím, jak to začlo, jsem s paní Novákovou musela nějak mluvit, že bych to chtěla nějak zkusit a takhle. No a my jsme se tenkrát nerozešly ve zlým, tak mi tenkrát nabídla, že jsem se k ní mohla vrátit. No takže jsem se tam vrátila v těch osmnácti, ale zkusila jsem si tam i to učení. No a musím říct, že to mě teda chytlo. Za ty léta jsem pozorovala všechny ty lektory, pak jsem jezdila na různý školení, abych věděla, jestli učím dobře. No a postupně jsem si prostě udělala nějakou ten svůj koncept toho tréninku, jak má asi vypadat. Takže jsem furt u paní Novákové a ještě jsem teď začala učit v tý Praze, kde se jezdí na ty soutěže. No jsem ráda, že mi to všechno takhle dlouho vydrželo. Jsem právě našim děkovala, že mi teda vybrali perfektního koníčka, že to vychytali hned od začátku. Tim, že brácha hrál fotbal, tak jsem teda ještě dva roky hrála fotbal s holkama, naštěstí jsem u toho nezůstala.

Jaké si měla úspěchy a selhání?

No tak musím říct, že úspěchů bylo dost, mám nějaký medaile z těch soutěží. Velkej úspěch třeba bylo, že jsem vlastně v patnácti vyhrála republiku sama za sebe. Ale samozřejmě ne vždycky to bylo takhle úžasný. No a nevýhoda při tomhle tancování je jedna veliká. V tý Praze byla jakoby hrozná rivalita, ta tam fungovala už tenkrát. Jo takže jsem něco vyhrála a třeba přišel majitel toho souboru a řekl: „hele doufám, že nezpychneš, když si teďka vyhrála.“ Jo takže místo toho, aby přišla nějaká pochvala, tak už člověk prostě (hledá vhodná slova). Neustále jsem bojovala o nějaký pozice, abych byla mezi nejlepšíma a byla tam hrozná rivalita, takže to mě na tom hrozně mrzelo, že mě to ubíjelo prostě. Každý sledoval, jestli jím, jestli jsem tlustá, oplácaná, jaký mám vlasy, jaký mám boty. Jednou jsem byla tlustá, tak jsem musela zhubnout, pak jsem zase byla moc hubená, takže špatný. Už tenkrát to tam takhle bylo. To jsem tady nezažila, tady se to neřešilo. Ale tam se prostě řešilo, jestli jsem v Nike oblíbená nebo prostě tohle. To jsem právě tenkrát prosila i rodiče, aby mi koupili nějaký značkový boty, to bylo hrozný. Takže tohle mě na tom mrzelo a je to tak dodneška. To takhle funguje pořád. No a do budoucna (s úsměvem přemýšlí), no já teda moc neplánuju. S tím tancováním to ale vidím světle, pokud mi to zdraví dovolí. Samozřejmě už za ty léta mívám nějaký problémy, buď záda, nebo kolena. No ale s tím se dá v klidu tancovat. Takže pokud budu zdravotně v pořádku, tak bych se tomu ráda dál věnovala.

Chtěla by ses tanci věnovat profesně?

Chci mít to tancování na celý život, ale (zváží) jsem si jistá, že se tím nechci v dnešní době živit. Je to tak těžký a musela bych tomu obětovat úplně všechno. Nemít rodinu prostě, tancovat od rána do večera, jet do ciziny, bejt někde v Americe, v LA nebo v New Yorku a

sypat do sebe veškerý ty informace taneční a všechno tomu obětovat, chodit na party, učit se a všechno možný. To já nechci. Baví mě to, ale do určitý míry. Já chci mít rodinu, ale nechci tomu obětovat svůj život. To zase ne. Můj partner si založil taneční skupinu, my se známe vlastně právě z BDS Academy, tak já doufám, že dodělám tu školu a že bych mu s tím mohla pomáhat. Mě by to hrozně bavilo, ta organizační práce v tý skupině, organizovat soustředění, nabírat lidi, dělat zápisy. Sama bych si ale skupinu nezaložila, dneska je ten trh úplně přesycený téma tanečníma kurzama a školama a všim možným.

Co jsi schopná tanci obětovat?

No to jsem vlastně řekla. Ne všechno. Prostě rodinu, stoprocentně ne, to v žádným případě. Ta mi právě k tomu pomohla. Kvůli tomu, že mě tanec baví a že mi jde, tak nezahodím všechno. Peníze jo, peněz obětuju hodně, i v tom, že se právě třeba vzdělávám v těch nových stylech a tak. No a investuju do toho čas, veškerý volnej čas do toho tancování. Já vlastně mám skoro furt ty tréninky, prostě v tejdnu, někdy i o víkendu. No a škola není obětovaná, škola je na prvním místě, ta je ještě před tím tancem. Mě to naši vždycky takhle učili a drtili to do mě. Takhle to ve mně zůstalo. Takže škola a rodina jsou jednoznačně na prvním místě, to tancování je až pak. Na jiný aktivity samozřejmě čas nemám. Takže ostatní aktivity jsou takový postranní, v tomhle je na prvním místě stoprocentně ten tanec. Kromě tý školy tomu jako obětuju všechno no. No a dřív mě to k tomu všemu ještě jakoby hodně ovlivňovalo i v tom oblékání. Ta společnost okolo mě řešila, jestli mám značkový oblečení. Jako hrozně mi to vadilo, já jsem třeba nikdy nenosila nějak extra značkový věci, netrpěla jsem na to. Ale bohužel ta společnost mě k tomu tlačila. Naši mi tenkrát koupili nějaký triko a boty a já nevím co (smích). To sice bylo úžasný, ale zbytečný. Je pravda, že tím, jak jsem mezi těma lidma, tak se snažim neustále udržovat s nima nějaký styl, vypadat náěk, mít nějaký účes, bejt nalíčená. Snažim se, když někde vylítne nějaká novinka, tak abych nebyla pozadu no. Bohužel mě to ovlivňuje. Dneska už nebláznim z toho oblečení tak moc, ale dřív, dřív jsem to řešila hodně. Kdybych netancovala, tak to oblečení asi tolik neřeším. Třeba příklad jo: potkala jsem po letech holku, s kterou jsem tancovala. Ona dřív byla fakt šmrncovní a teď, jak netancuje, tak prostě přibrala několik kilo a je taková tuctová. Říkala mi, že se cejtí hrozně.

Co Ti tanec přináší?

Skvělý pocity. (přemýšlí) Tanec mě dobíjí energii, naplňuje mě prostě pocitem štěstí, když vidim, že se to lidem líbí a oceněj to třeba potleskem. Málokdy se stane, že mi trénink nezvedne náladu, dá se říct, že skoro vždy odcházim dobře naladěná, usměvavá, ale i vyčerpaná (smích). Pokud se mi daří a sbírám úspěchy, tak se mi pak jako zvyšuje sebevědomí, ale myslim si, že zdravě, protože prostě rychle může nastat nějaký neúspěch a jsem zase na začátku. No, takže když to shrnu, tanec je pozitivní věc, tanec opravdu miluju, baví mě učit sebe i ty děti něčemu novému.

Je pro Tebe tanec prostředkem ke štíhlé linii?

Je, určitě je. Já kdybych netancovala, tak jsem jak koule. Já mám hrozně ráda jídlo (smích), takže já když jako tančím a mám záprah, tak můžu jíst cokoli. Myslím teda jako v nějaký rozumný míře, neříkám, že si v noci rozbalim svíčkovou a začnu jíst, to ne. Takže dneska je to ten prostředek k dobrý postavě, dřív to nebylo, dřív jsem byla samá ruka samá noha.

Povedeš svoje děti k tanci nebo sportu?

Jsem si stoprocentně jistá, že svoje děti budu vést ke sportu, nemusí to být zrovna tanec, ale cokoli co jim půjde, bych chtěla, aby dělaly. Pokud by jim to šlo a finance by to dovolily, byla bych ochotná zainvestovat do toho, aby to mohly dělat na vyšší úrovni a ne jen rekreačně. Nechci prostě, aby se jednou moje děti někde po škole poflakovaly a couraly si jen tak po městě.

Vyděláváš si tancem?

No, přivydělávám. Jo, ke studiu. Je to nejlepší způsob, si myslím. Protože já jsem si prošla klasickejma brigádama, to asi jako každéj. Pak právě došlo k tomu, že tím tancem by se dalo přivydělat a nejenom učením, jsou různý kšefty, různý vystoupení, přehlídky a tohle. Takže dá se tím přivydělat, pokavad' je člověk šikovnej. Jako velká hrozba pro mě bylo, že znám kolem sebe spoustu lidí, který jakoby se tím snažej vydělávat, ale nemaj, kde bydlet. Protože jednou jsou kšefty a pak třeba měsíc není nic. Spoléhat se jenom na tohle, je špatně. To je hloupost se na tohle spoléhat, proto taky dělám tu školu. Pak si zlomim nohu a konečná že jo. Můžu jít vytírat podlahy.

Jaké máš nejradší styly?

No tak určitě hip hop, ale ten samotnej by mi samozřejmě nestačil. Bavi mě celkově street dance. Ale mám ráda i takový to holčičí tancování, jako slečna. Teď mě právě chytnul nověj styl, jmenuje se wacking a ten se právě tančí na podpadkách. Tak v tom jsem se docela našla. Vychází to z takovejch krásnejch póz, jsou to takový šedesátý, sedmdesátý léta. No takže si myslím, že je důležitý se rozhlížet i jinde, nejenom si tancovat to, co tě nejvíc baví, ale jakoby zkoušet i nový věci. No samozřejmě dřív jsem dělala i ty roztleskávačky, disco a tohle. Ale teď už na to není čas. Dělala jsem vlastně chvíli hostesku pro rádio Blaník, ale prostě ani na tohle vůbec není čas. No ale byla to fakt škola, stavět ty jejich stany, bejt tam na všech těch akcích od nevidim do nevidim a ve všech městech. Jako v létě v těch vedrech třeba hrozný. Byly to docela těžce vydělaný peníze.

Jaké máte mezi sebou v TS X vztahy?

S holkama to funguje dobře, oni jsou fajn a snaživý všechny. Mám je ráda, vůbec s nima nemám problém. Absolutně tam není žádný napětí. Ale, že bych si s nima šla sednout takhle po tréninku, pokecat na kafe, tak to vůbec. Většinou se holky po tréninku seberou, odjedou nebo je někdo vyzvedne, jdou za frajerama, že jo. Takže se to takhle rozpustí no. Stejně jsou většinou všichni utahaný po tom tréninku. Maximálně si jdou sednout spolu nějaký dvě kámošky. Já k nim zas tak blízkej vztah nemám a hodně blízkou kamarádku tady nemám. To mě spíš víc naplňujou ty děti, co učim. Oni jsou takový roztomilý, takový vděčný, i když s nima je to teda občas o nervy (povzdychne si). Ale jako naplňuje mě to, když vidím, že to učení něco přináší, kor když vim, jaký to je. Já jsem se taky jako malá učila, že jo a prošla jsem si všeljakejma patáliema.

Jak bys porovнала minulost a přítomnost v TS X?

No já si pamatuju, jak když jsem tam byla jako malá, jak jsem vzhlížela k těm starším holkám, já jsem je měla jako vzor tenkrát. A myslím, že mě tam všichni brali v pohodě. I přesto, že mě paní Nováková dost prosazovala, tak si nemyslím, že bych tam byla za parazita. Teď už tam ten vzor teda nemám. Ale vlastně obdivuju paní Novákovou, že to tam vede, že to tam celý ty léta furt zvládá vést. No a (přemýšlí) mě přijde, že dřív to tam fungovalo jako parta. Ty holky se víc znaly, sranda byla na soustředění, celá parta jela dohromady. Teď jedou na soustředění třeba jenom tři čtyři holky prostě. Přijde mi, že už

tam teď nejsou žádný pouta. Přijdu, zatancuju si a jdu domů. Je to takový chladný oproti dřívějšímu, mi přijde. Když jsem byla menší, tak si pamatuju, že mě to bavilo i kvůli těm holkám, že jsme se spolu bavily. Já nevím, asi jsem už někde jinde, ale já si s těma holkama nemám moc co říct.

Jaké má taneční studio X v Y postavení?

No, já si myslím, že si drží nějaký svůj standart. Ty rodiče paní Novákové věřej a ty děcka k ní dávaj. Ona má velkej základ v těch malejch dětech, což zase spousta tanečních škol nemá a to je problém. Pani Nováková tady působí x let a s těma dětma to opravdu umí. Takže v tomhle směru je to studio tady opravdu hodně známý. Ty rodiče daj ty děti spíš k paní Novákové, která prostě má to vzdělání a ty zkušenosti, než k nějaký mladý buchtě, která si z ničeho nic otevřela nějaký taneční studio. Takže ona tady má dobrý postavení hlavně v tomhle ohledu. Do jinejch škol přijdou třeba jen větší holky, že jo, pak je to za rok přestane bavit, protože maj frajera a jdou do háje. Jo ale i u nás právě ty holky v tomhle věku kolem těch patnácti někdy odcházej, protože prostě už mají jiný starosti a nikdo je nemůže nutit, aby zůstávaly. Ty malý děti tam jdou, protože jim to rodiče zaplatěj a dovezou je tam a hotovo, ale ty patnáctky do toho prostě už tlačit nemůžeš. (přemýšlí) Jo, no a pak je to teda silný v tom, že se jedou hostesky, různý vystoupení, plesy, poutě, poslední dobou teda i diskotéky. To studio je hlavně na akcích tady v Y, skoro všude bych řekla. Ale škoda je, že prostě tam chybí ta motivace vyvíjet se dál, jet třeba na soutěže, zkusit jezdit na soustředění jinam, vzdělávat se a tak. Na soutěži jsme teda byly s hip hopem, to bylo v roce 2010, jmenovalo se to Poupata a bylo to v Heřmanově Městci. Tam jsme byly druhý a fakt jsme byly s holkama nadšený. Jenže prostě jinak už je to tam léta v jedný linii a nic se nezměnilo. Jo, ono sice máme spoustu stylů, ale je z toho až moc vystoupení a přijde mi, že je to trošku zbytečný. Ještě to všechno děláme při malým počtu tréninků, si myslím. Já kdybych netancovala v Praze, tak by mi to bylo málo. Takže tady mi to právě přijde, jakoby ta aktivita měla charakter koníčka. To je mi jako fakt líto. Ale já jsem tady začínala, tady jsem vyrostla, hodně jsem se naučila a naučila jsem se tady i učit ty děti.

Chodí do TS X děti sponzorů?

Děti sponzorů? To nevím, ale je to možný. Myslim, že to takhle funguje všude, že to je normální.

Moc Ti děkuju za rozhovor

No, není za co. I já děkuju.

Příloha č. 2. Protokol ze zúčastněného pozorování

Událost: tradiční trénink nejstarších dívek tanečního studia X

Dne: 6. 5. 2011

Místo: tělocvična, kde TS X trénuje

Do tělocvičny jsem přišla krátce před 17:00. Nemusela jsem zvonit, protože v tu dobu odcházely děti (některé s rodiči) z předchozího tréninku, dveře byly tudíž otevřené. Sešla jsem po schodech dolů, zula jsem se a postoupila jsem dál do prostor šatny. Pozdravila jsem se s vedoucí TS X, která seděla u stolu a zodpovídala otázky jedné z maminek. Poté jsem vešla do tělocvičny, kde již postávala nebo posedávala hrstka převlečených děvčat, pozdravila jsem a posadila jsem se na žíněnky v rohu tělocvičny. Některé dívky seděly tiše stranou a některé si v malé skupince povídaly. Asi pět minut jsme čekaly na příchod ostatních dívek, které přišly později a ještě se převlékaly. Vedoucí TS již byla netrpělivá, zvýšila hlas a vyzvala opozdivší dívky, aby si pospíšily. Mluvila ale přátelsky a stejným jazykem, kterým mluví dívky, což potvrdilo informace z rozhovorů. Když se sešly všechny dívky (na tento trénink přišlo 13 členek), posadily se všechny do většího hloučku, aby dobře slyšely organizační informace od vedoucí TS. Ta připomínala termíny a lokality vystoupení a nahlas uvažovala o tom, jak budou dívky při daném vystoupení oblečené, dále informovala členky o dalších trénincích apod. Většinou se na každé probírané téma rozvinula diskuze, některé dívky mluvily pořád a vtipkovaly.

Povšimla jsem si ale i dívek, na první pohled mladších a zdrženlivějších, které diskuzi jen naslouchaly. Některé dívky měly značkové tepláky a takřka všechny měly značkové boty. Naprostá většina dívek měla nehty nalakované sytými barvami a dvě dívky měly gelové nehty. Asi po deseti minutách se dívky postavily na místa a začaly s opakováním nacvičené choreografie roztleskávaček na pomalé počítání (bez hudby). Vedoucí je při tom pozorovala a připojovala svoje připomínky, dominantnější členky na její slova zareagovaly a uvedly i svůj názor, načež se rozvinula vášnivá diskuze. Uplynulo asi 40 minut a dívky stále trénovaly tutéž choreografii. Jedna z členek u toho telefonovala. Vypozorovala jsem, že dívky, které častěji mluvily a byly sebevědomější, stály ve formaci v předních řadách, zatímco zamlklé dívky stály v pozadí. Pokaždé, když vedoucí nebo některá z členek přišla s novým vylepšením, pozorovala jsem ohromné nadšení a novou diskuzi mezi dívkami a vedoucí.

Jednou za čas některé dívky kontrolovaly svůj telefon, napily se apod. Asi po hodině začaly dívky zkoušet choreografii na hudbu, provedení choreografie na hudbu proběhlo asi třikrát a i na základě toho došlo k další diskuzi za účelem vylepšení choreografie. Všechny navrhované změny dívky hned vyzkoušely, aby nakonec vybraly nejzdařilejší variantu a poté choreografii opět tančily několikrát na hudbu.

Po dvou hodinách tréninku tři dívky odešly, dvě další si sedly na žíněnku vedle mě a povídaly si o návštěvě jakéhosi večírku, jedna z nich přitom ukusovala čokoládu. Zbylé dívky začaly s jinou choreografií a opět ji nejprve zkoušely bez hudby a poté na hudbu (v případě této choreografie již nebylo potřeba úprav). Během samotného tance na hudbu jedné z dívek vypadla gumička z vlasů, v rychlosti ji odkopla a s plným nasazením tančila dál. Při finálním provedení choreografie na hudbu tančily všechny dívky naplno. Bylo patrné, že je tento tanec bavil, tančily soustředěně, usmívaly se a pozorovaly se v zrcadle. Vedoucí celou dobu dívky pozorovala a souhlasně přikyvovala hlavou. Poté měly dívky oficiální pauzu, pily a hlasitě si povídaly jedna přes druhou a často se smály. Zhruba po pěti minutách se zvedly a zopakovaly tutéž choreografii čtyřikrát za sebou na hudbu a z výsledku měly radost. Vedoucí je pochválila a v zápětí jim připomněla, kdy se uvidí příště. To je pro dívky signálem k odchodu. Všechny dívky pak rychle odchází z prostor tělocvičny a neloučí se výrazně srdečně. Je krátce před 20.00, většina dívek se rychle převlékla a spěchala domů apod.